

Búnaðarsamband Suðurlands Ársrit 2012

43. árgangur 1. tbl. 2013

Þvara Brúnastöðum
Ljósmynd: Guðmundur Jóhannesson

BÚNAÐARSAMBAND SUÐURLANDS

Stofnað 6. júlí 1908

Búnaðarfélag 32, búgreinafélag 6, félagatala 1552, apríl 2013.

Aðalstjórn:

Guðbjörg Jónsdóttir, Læk, í stjórn frá 2008, formaður 2008.

Gunnar Kr. Eiríksson, Túnsbergi í stjórn frá 2008.

Ragnar Lárusson, Stóra-Dal, í stjórn frá 2006.

Erlendur Ingvarsson, Skarði, í stjórn frá 2012.

Jón Jónsson, Prestsbakka, í stjórn frá 2010.

Varstjórn:

María Hauksdóttir, Geirakoti.

Helgi Eggertsson, Kjarri.

Oddný Steina Valsdóttir, Butru.

Sigurður Sæmundsson, Skeiðvöllum.

Sigurjón Eyjólfsson, Eystri-Pétursey.

Skoðunarmenn:

Theodór Vilmundarson, Efsta Dal, frá 2012.

Hrafnkell Karlsson, Hrauni, frá 2009.

Starfsfólk:

	Sími
Sveinn Sigurmundsson, frá 1983, frkvstj. frá 1. okt. 1987	480-1801
Helga Sigurðardóttir, frá 1. sept. 1999	480-1804
Grétar Már Þorkelsson, frá 1. janúar 2005	470-8088
Brynja Marvinsdóttir, frá 1. ágúst. 2010	480-1800
Halla Kjartansdóttir, frá 1. des 2010	480-1820

Starfsmenn bændabókhalds:

Ólafur Þór Þórarinsson	480-1802
Skafti Bjarnason, Brautarholti	480-1830
Sigríður Emilsdóttir, Selfossi	480-1832
Kristín Björnsdóttir, Selfossi	480-1831
Eiríkur Jónsson, Gýgjarhólskoti	486-8987
Sigurlaug Jónsdóttir, Hraunkoti	480-1819
Sigrún Böðvarsdóttir, Prestsbakka	480-1819

Starfsmenn Kynbótastöðvar Suðurlands og starfssvæði:

	Sími
Sveinn Sigurmundsson Framkvæmdastjóri frá 1. maí 1996	480-1801
Bragi Ágústsson Hluti Flóa, Skeið, Vesturhluti Árn.	482-2056
Úlfhédinn Sigurmundsson Hreppar, hluti Tungna	486-5563
Hermann Árnason Rangárþing frá V-Landeyjum. Hluti Flóa	487-8611
Smári Tómasson Frá Vík að vesturhluta Landeyja	487-1410
Sigríður Böðvarsdóttir Skaftárhreppur	487-4719

Klaufskurður Kynbótastöðvar Suðurlands:

Þorsteinn Logi Einarsson, Egilsstaðakoti	867-4104
Birkir Þrastarson, Hæli	897-4482

Tilraunabúið Stóra-Ármóti:

Grétar Hrafn Harðarsson, tilraunastjóri frá 1. des. 1999	480-1807
Hilda Pálmadóttir og Höskuldur Gunnarsson frá 1. sept 2001	482-1058

Sauðfjársæðingastöðin Þorleifskoti:

Sveinn Sigurmundsson, umsjón frá 1. apríl 1986	480-1801
--	----------

Formenn búnaðarfélaga 2012:

Ölfus: Pétur B. Guðmundsson, Hvammi, 801 Selfoss	483 4456
Grafningur: Árni Þorvaldsson, Bildsfelli, 801 Selfoss	482-2682
Þingvallasveit: Gunnar Þórisson, Fellsenda, 801 Selfoss	482-2683
Grímsnes: Björn Snorrason, Björk, 801 Selfoss	486-4476
Bláskógabyggð: Óttar Bragi Þráinsson, Miklaholti, 801 Selfoss	486-8690
Hrunamannahr.: Aðalsteinn Þorgeirsson, Hrafnkelsstöðum, 845 Flúðir	486-6605
Gnúpverjahlr.: Einar Gestsson, Hæll 2, 801 Selfoss	486-1058
Skeið: Jón Vilmundarson, Skeiðháholti, 801 Selfoss	486-5592
Hraungerðishr.: Baldur Indriði Sveinsson, Litla-Ármóti 801 Selfoss	482-1057
Sandvíkurhr.: Guðmundur Lárusson, Stekkum, 801 Selfoss	482-1811
Eyrbakkahr.: Pjetur N. Pjetursson, Sólvangi, 820 Eyrbakki	554-5959
Stokkseyrarhr.: Björn Harðarson, Holti, 801 Selfoss	486-3407
Gaulverjab.hlr.: Bragi Ásgeirsson, Selparti, 801 Selfoss	486-3398
Villingaholtshlr.: Bjarni Pálsson, Syðri Gróf, 801 Selfoss	486-3430
Ásahreppur: Egill Sigurðsson, Berustöðum, 851 Hella	487-5068
Djúpárhreppur: Einar Hafsteinsson, Hábae, 851 Hella	487-5633
Holt: Daníel Magnússon, Akbraut, 851 Hella	487-6562
Landsveit: Hannes Ólafsson, Austvaðsholti, 851 Hella	487-6597
Rangárvellir: Ásgerður Sjöfn Guðmundsdóttir, Lambhaga, 851 Hella	487-5181
Hvolhrepps: Birkir Arnar Tómasson, Móeiðarhvoli 2	487-8077
Fljótshlíð: Ólafur Þorri Gunnarsson, Bollakoti, 861 Hvolsvöllur	487-8361
V-Landeyjar: Ágúst Rúnarsson, Vestra-Fíflholti, 861 Hvolsvöllur	487-8593
A-Landeyjar: Elvar Eyvindsson, Skíðbakka, 861 Hvolsvöllur	487-8720
V-Eyjafjöll: Ragnar Lárusson, Stóra-Dal, 861 Hvolsvöllur	487-8909
A-Eyjafjöll: Kristinn Stefánsson, Raufarfelli, 861 Hvolsvöllur	487-8866
Dyrhólahr.: Sigurjón Eyjólfsson, Eystri-Pétursey, 871 Vík	487-1329
Hvammshlr.: Ólafur Þ. Gunnarsson, Giljum, 871 Vík	487-1369
Álftaver: Páll Eggertsson, Mýrum, 880 Kirkjubæjarklaustur	487-1351
Skaftártunga: Heiða Guðný Ásgeirsdóttir, Ljótastöðum, 880 Kirkjub.kl.	487-1362
Leiðvallahreppur: Örn Karlsson, Sandhól, 880 Kirkjub.kl.	864-2015
Kirkjubæjarhr.: Ólafur Helgason, Hraunkoti, 880 Kirkjub.kl.	487-4703
Hörgslandshlr.: Bjarki V. Guðnason, Maríubakka, 880 Kirkjub.kl.	565-7839

Formenn búgreinafélaga á Suðurlandi:

Félag kúabænda Suðurlandi: Valdimar Guðjónsson, Gaulverjabæ,	486-3380
Félag sauðfjorbænda V-Skaftafellssýslu: Fanney Ólöf Lárusdóttir, Kbkl	487-4888
Félag sauðfjorbænda Rangárvallasýslu: Erlendur Ingvarsson, Skarði	487-1590
Félag sauðfjorbænda Árnassýslu: Þorsteinn Logi Einarsson, Egilsstaðakoti	486-8621
Hrossaræktarsamtök Suðurlands: Sveinn Steinarsson, Litlalandi	483-3884
Loðdýraræktarfélag Suðurlands: Stefán Guðmundsson, Ásaskóla	486-6047

Skýrsla formanns

Á aðalfundinum sem haldinn var á Heimalandi urðu breytingar á stjórninni, en kosið var um stjórnarmenn í Rangárvallarsýslu. Egill Sigurðsson gaf ekki kost á sér til endurkjörs og eru honum hér með færðar þakkir fyrir vel unnin störf á liðnum árum. Erlendur Ingvarsson í Skarði var kosinn nýr aðalmaður og Ragnar Lárusson í Stóra-Dal var endurkjörinn. Strax að aðalfundi loknum hélt stjórnin sinn fyrsta fund og skipti með sér verkum. Guðbjörg Jónsdóttir var kjörin formaður stjórnar, Ragnar Lárusson, varaformaður, Jón Jónsson ritari og þeir Erlendur Ingvarsson og Gunnar K. Eiríksson meðstjórnendur.

Á starfsárinu voru haldnir sjö stjórnarfundir. Stjórnin fundaði auk þess þrisvar með öllum sunnlensku búnaðarþingsfulltrúnum fyrir auka Búnaðarþing sem haldið var í lok október. Þar voru niðurstöður stýrihóps um endurskoðun leiðbeiningaþjónustunnar á landsvísu kynntar og ræddar. Vegna stöðunnar í aðildarviðræðunum við ESB var fundurinn haldinn í samstarfi við fulltrúa BÍ í samninganefndinni um landbúnaðarmál. Einnig var samráðsfundur haldinn þegar mál lágu fyrir Búnaðarþing 2013. Fundað var með búnaðarþingsfulltrúum Búnaðarsambandsins vegna vinnslu mála fyrir Búnaðarþing í janúar sl. Formannafundur Búnaðarsambandsins var haldinn að Stóra-Ármóti 26. nóvember sl. þar sem niðurstöður stýrihóps um endurskoðun leiðbeiningarþjónustunnar á landsvísu voru

kynntar. Framsögu í málinu höfðu formaður og framkvæmdastjóri BÍ.

Verkefnin hafa að langmestu snúist um þær miklu breytingar á starfsemi Búnaðarsambandsins sem urðu um áramótin. Öll starfsemi sem snýr að ráðgjöf við bændur var færð í nýtt félag eða Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins.

Málið hefur verið rætt ítarlega á öllum stjórnarfundum starfsársins og farið vel yfir stöðuna hverju sinni. Eitt helsta verkefnið í ferlinu hefur verið að standa vörð um að þeim verkefnum sem eftir eru hjá Búnaðarsambandinu séu tryggðir tekjustofnar af opinberu fjármagni sem til þeirra eru ætlaðir s.s. af búnaðarlagasamningi.

Vegna þessarra miklu breytinga á tilgangi og verksviði Búnaðarsambandsins skipaði stjórnin laganeftnd, sem var falið að koma með tillögur þar um fyrir aðalfund.

Það er ljóst að eignir Búnaðarsambands Suðurlands eru traustur bakhjarl sem við viljum nýta okkur til framdráttar í því starfi sem eigendur okkar óska hverju sinni. Sunnlenskir bændur eiga að halda ótrauðir áfram að þróa okkar vel reknu fyrirtæki og takast á við framtíðina með sókn í huga.

Að lokum vil ég þakka stjórn og starfsfólki Búnaðarsambandsins gott samstarf á árinu sem og bændum.

Með kveðju Guðbjörg Jónsdóttir

Starfsemi Búnaðarsambandsins 2012

Á Búnaðarþingi 2012 var samþykkt ályktun um að ráðgjafarstarfsemi búnaðarsambanda og Bændasamtaka Íslands yrði sameinuð í eina rekstrareiningu með það að markmiði að tryggja bændum aðgang að sambærilegri ráðgjöf á sömu kjörum hvar sem þeir búa á landinu. Stefnt var að því að fyrirkomulag þetta tæki gildi um leið og nýr búnaðarlagasamningur í ársbyrjun 2013.

Ágúst Þorbjörnsson rekstrarverkfræðingur var ráðinn til að undirbúa stofnun nýja ráðgjafarfyrirtækisins og hóf hann störf í byrjun apríl með viðtölum við starfsfólk búnaðarsambanda og ráðgjafasviðs Bændasamtakanna. Hann skilaði síðan tillögum sl. haust. Úr því hófst mikil vinna við að skipuleggja og koma nýja fyrirtækinu af stað. Tíminn til áramóta var skammur og edlilega órói og óvissa í starfsfólkinu. Nýtt ráðgjafarfarfyrirtæki Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins RML leit svo dagsins ljós um áramót. Mikil vinna er þó eftir og ég reikna með að yfirfærslunni ljúki ekki fyrr en að líður á árið. Flestir ráðunautanna fara yfir í RML og þar með talið flest verkefni búnaðarsambandanna. Búnaðarsambandið mun sjá um og halda áfram að reka þau fyrirtæki sem eru í eigu þess. Kynbótastöð, Sauðfjarsæðingastöð, Bændabókhald og Stóra Ármót ehf. Verkefni sem eftir verða eru, m.a. úttekt jarða- og húsabóta, tunkortagerð, félagsleg málefni, umsóknir um lögbyli, eftirlit og úttektir vegna umsókna í Bjargráðasjóð, Framleiðnisjóð ofl. Þá á Búnaðarsambandið eignir, húsnæði, bíla, áhöld og tæki og jörð og byggingar á Stóra Ármóti. Við munum leigja RML aðstöðu, bíla, tæki ofl.

Aðalfundur Búnaðarsambandsins var haldinn að Heimalandi undir Eyjafjöllum 18. apríl s.l. Á fundinum virtist ríkja mikil sátt um rekstur Búnaðarsambandsins og menn ánægðir með stöðu þess. Litlar umræður urðu um sameiningu ráðgjafarþjónustunnar en flestir vildu flýta sér hægt og vanda vel til verka.

Á fundinum fór fram kjör fulltrúa til Búnaðarþings og þar urðu þau tíðindi að fimm nýir fulltrúar voru kjörnir. Eftirtaldir hlutu kosningu: Guðbjörg Jónsdóttir Læk, Guðrún Stefánsdóttir Hlíðarendakoti, Gunnar Kr. Eiríksson Túnsbergi, Oddný Steina Valsdóttir Butru, Ólafur Þ. Gunnarsson Giljum, Stefán Geirsson Gerðum og Þórir Jónsson Selalæk. Egill Sigurðsson gaf ekki kost á sér til setu í stjórn Búnaðarsambandsins og í hans stað var kjörinn Erlendur Ingvarsson í Skarði. Ragnar M. Lárusson í Stóradal var endurkjörinn í stjórn.

Búnaðarsamband Suðurlands sá um jarðvegssýnatöku í samvinnu við sum búnaðarfélagin í Skaftárhreppi, Eyjafjöllum og Landeyjum. Á haustin er rétti tíminn fyrir bændur að taka jarðvegssýni úr túnum

og ökrum og senda til efnagreiningar. Niðurstöður jarðvegsefnagreininga gefa góðar upplýsingar um sýrustig jarðvegs og steinefnainnihald sem eru mikilvægar forsendur fyrir áburðaráætlun komandi sumars. Hins vegar er betra að taka heysýni til að meta fosfór (P) og kalí (K) því þá sést hvað plantan er að taka upp í raun. Á útmánuðum stóð bændum til boða að áburðaráætlun sé unnin fyrir þá. Aðeins 33 bændur nýttu sér þá þjónustu.

Tæplega 30 bændur voru með í NorFor-verkefninu veturinn 2011-2012. Ráðning Hrafnhildar við fóðuráætlanagerð seinni hluta ársins árið 2011 var líður í að auka faglegra ráðgjöf til kúabænda. Verkefnið gekk að vonum og víða náðist heilmikill árangur, bæði heilsufarslega, í aukinni nyt og/eða með hækkuðu próteini. Allt þetta leiðir til fjárhagslegs ávinnings. Fóðrun nautgripa er langtímamarkmið sem krefst þolinmæði og skipulagningar. Við ákváðum að slaka í engu í þessu verkefni og réðum Jónu Þórunni Ragnarsdóttur í stað Hrafnhildar sem fór í fæðingarorlof á miðju ári. Flestir bændanna héldu áfram í þessu verkefni og nýir bættust við. Við lok ársins voru um 40 kúabændur á Suðurlandi þátttakendur í NorFor verkefninu.

Kynbótasýningar hófust í maí og voru alls 1.103 hross dæmd á Suðurlandi. Byrjað var með kynbótasýningar á Sörlastöðum en þar voru 52 hross dæmd. Svo var kynbótasýning að Brávöllum á Selfossi og þar voru 402 hross dæmd. Almenn ánægja var með alla aðstöðu og völinn. Þó hrikti vel í þegar tók upp á því að rigna einn daginn og völlurinn varð það þungur að fresta varð sýningu. Allt fór þó vel og daginn eftir var hægt að ljúka yfirlitssýningu. En þetta var þörf ábending til þeirra Sleipnismanna um að laga afrennsli af vellinum þannig að hann þoli hressilega rigningu sem alltaf getur gert. Þá voru 423 hross dæmd á Gaddastaðflötum og svo 226 hross á síðsumarsýningu þegar komið var fram í ágúst. Lausráðið starfsfólk við kynbótasýningar eru Elín Höskuldsdóttir sem aðstoðar við skráningu og innheimtu á skrifstofu, Óðinn Örn Jóhannesson sem hefur starfað við sýningastjórn og mælingar og Soffía Sveinsdóttir sem starfaði sem ritari. Fastráðið starfsfólk Búnaðarsambandsins kom að öðru leyti til aðstoðar eftir þörfum.

Kvíguskoðun er framkvæmd árið um kring og voru alls 2909 kvígur skoðaðar hér á Suðurlandi 2012 af þeim Guðmundi Jóhannessyni, Gunnfríði Elínu Hreiðarsdóttur, Sveini Sigurmundssyni og Magnúsi B. Jónssyni.

Við stóðum fyrir fundum um betri bústjórn seinni hlutann í febrúar. Á fundunum sem voru jafnmargir sýslunum var fjallað um framtíðarhorfur mjólkurframleiðslunnar og hvernig tengja má þær við rekstur búanna frá degi til dags. Hvernig er hægt ná betri árangri og auka arðsemi greinarinnar. Reynt var að greina hvernig bæta megi reksturinn með tilliti til hagnýtingu skýrsluhaldsins, ræktunarstarfsins, jarðræktar og gróffóðuröflunar og áætlanagerðar.

Sunnuverkefnið hélt áfram og var nú unnið fyrir liðlega 60 kúabú af þeim Runólfi Sigursveinssyni og Margréti Ingjaldsdóttur. Flest búanna voru heimsótt en fyrir þau var unnin SVÓT greining, rekstrargreining og út frá því samburðarblað sem öllum þátttakendum var sent. Mikill breytileiki er innan þessa hóps, í breytilegum kostnaði framleiðslunnar. Nefna má að þau 10 bú sem eru með lægstan breytilegan kostnað á innlagðan lítra, af þessum 40 búum, eru að framleiða mjólkina á 45 kr á lítra meðan meðaltalið er rúmlega 56 krónur á innveginn lítra. Það er því víða verk að vinna að lækka kostnað við framleiðsluna.

Hjá Bændabókhaldinu voru unnin skattframtöl fyrir 182 bú sem er veruleg aukning frá fyrri árum. Virðisaukaskýrslur voru unnar fyrir 111 aðila. Reksturinn var í góðu jafnvægi, velta upp á rúmar 20 milljónir og hagnaður upp á 426 þúsund

Seinni partinn í ágúst er haldinn fundur í sauðfjárræktarnefnd Búnaðarsambandsins. Þar var skipulag sýninga haustsins kynnt og línurnar lagðar. Lambaskoðanir haustsins hófust í byrjun september. Rúmlega 16.500 þúsund kindur voru metnar og skoðaðar, 624 veturgamlir hrútar, 3.000 lambhrútar og 13.000 lambgimbrar sem er um 2.000 fleiri en árið áður. Fanney Ólöf sá um skipulagningu á hauststörfunum í sauðfjárrækt en auk ráðunauta Búnaðarsambandsins, komu Ágúst Ingi Ketilsson, Ódinn Örn Jóhannesson og Hermann Árnason, að því að ómmæla og stiga lömb. Innlátt á lambadómum annaðist Sólrún Ólafsdóttir. Við samantekt vinnu, aksturs og þ.m.t kostnaðar við hauststörfin kemur fram að hann er nærri 8 milljónir króna. Innheimt var fyrir nærri 2,5 milljónum króna. Tæplega þriðjungurinn af kostnaði við hauststörfin er því innheimtur. Væru fjárbændur og fjáreigendur tilbúnir að greiða reikning sem væri liðlega þrisvar sinnum hærri en þeir fengu síðasta haust?

Seinnihlutann í nóvember var afrakstur hauststarfsins kynntur á fjórum fræðslufundum, einum fyrir hverja sýslu. Hrútar Sauðfjársæðingastöðvarinnar voru einnig til umfjöllunar. Met mæting var á þessa fundi en um 200 manns sóttu þá liðið haust.

Á árinu 2012 voru alls 97 tunkort fullunnin af Höllu Kjartansdóttur auk 6 annarra sérverkefna.

Úttekt jarða- og húsabóta fór fram á haustdögum að venju. Grétar Már sá um úttektir í Skaftafellssýslum, Pétur sá svo um úttektir í Rangárþingi með aðstoð Ólafs Þórs. Kristján Bjarnald, Ólafur Þór og Halla Kjartansdóttir sáu um úttektir í Árnæssýslu.

Kortagrunnurinn og það átak sem gert hefur verið í tunkortagerð kom að góðum notum við þá vinnu. Ólafur Þór sá um úttektir á garðyrkjubýlum.

Vinnsla fréttabréfanna fór fram í litljósritunarvélinni sem við keyptum fyrir tveimur árum og voru gefin út 8 tölublöð. Ársritið kom út fyrir aðalfund og hrútaskráin kom út um miðjan nóvember. Heimsóknum á vefsíðu Búnaðarsambandsins fækkaði á síðasta ári frá árinu 2011 en aftur á móti fjölgaði þeim sem heimsóttu vefinn. Alls heimsóttu 20.539 vefinn á árinu 2012 samanborett 20.139 árið áður. Heimsóknum fækkaði eins og áður sagði og námu þær alls 127.224 borið saman við 155.561 árið 2011. Síðuflettingum fækkaði einnig milli ára eða úr 355.858 á árinu 2011 í 300.005 á síðasta ári. Ástæðan fyrir þessari fækkun er ef til vill sú að fréttir á bssl.is birtast einnig á Facebook og Twitter-síðum Búnaðarsambandsins og svo geta menn einnig nálgast þær með appi í farsímamann hjá sér. Greinilegt er að notkun vefsins færir meira yfir í það form að menn leita í auknum mæli eftir faglegum upplýsingum en áður en minna eftir fréttum enda framboð frétta á vefnum gríðarlega mikið og samkeppni á þeim vettvangi sívaxandi.

Lokaorð

Rekstrartekjur fyrirtækjanna fyrir utan Stóra Ármót er 239 milljónir sem er minnkun frá fyrra ári eða úr 251 milljón. Rekstrargjöld eru rúmar 254 milljónir og rekstrartap 15,5 milljónir. Að teknu tilliti til fjármagnsliða og dótturfélags er tapið 4,1 milljónir. Þá reiknast jákvæður tekjuskattur upp á 3,6 milljónir. Lokaniðurstaðan er því tap upp á 515 þúsundir. Samkvæmt efnahagsreikningi eru heildareignir 248,1 milljónir króna en eigið fé í árslok var 218,5 milljónir. Veltufjármunir eru 135 milljónir í árslok. Veltufé til rekstrar er 8,1 milljón á móti 11,7 milljónum sem komu frá rekstri í fyrra. Til að greina stöðu Búnaðarsambandsins verður að skoða hvert fyrirtæki fyrir sig. Bændabókhaldið veltir 2,6 milljónum. Nú var hagnaður upp á 426 þúsund á móti 900 þúsund króna hagnaði árið á undan. Útkoma Sauðfjársæðingastöðvarinnar er góð. Velta er tæpar 14 milljónir og hagnaður nú upp á 1,4 milljónir, sem skýrist af aukinni þáttöku í sæðingum. Kynbótastöðin veltir tæpum 85 milljónum. Heildargjöld tæpar 85 milljónir og tekjur tæpar 82 milljónir. Að teknu tilliti til fjármagnsliða er tap ársins 1,3 milljónir. Klaufskurðurinn var niðurgreiddur um 600 þúsund og svo hækkaði sæðið frá Hvanneyri um 4 milljónir. Í lok ársins hækkuðu sæðingagjöld litlilega. Á rekstri Búnaðarsambandsins urðu miklar breytingar á síðasta ári. Tekjur lækkuðu um 20 milljónir sem skýrist meðal annars af því að árið á undan fengum við 12 milljónir í aðstoð vegna gossins í Eyjafjallajökli og svo kom leiðrétting á búnaðargjaldi í lok ársins upp á 11 milljónir. Heildargjöld Búnaðarsambandsins voru 136,6

milljónir en þegar búið er að taka tillit til fjármagnsliða, dótturfélags og skatta þá er lokaniðurstaðan tap upp á 1 milljón. Reksturinn á Stóra Ármóti gekk vel. Rekstrartekjur upp á 47,2 milljónir, rekstragjöld 41 milljón og hagnaður því tæpar 6 milljónir þegar búið er að taka tillit til skatta. Árferði til búskapar var gott og búreksturinn sem er í föstum skorðum gekk vel að venju. Íbúðalánasjóðslán upp á 12,5 milljónir var greitt upp á árinu. Og ef lítið er á sjóðsstreymi þá skilar reksturinn 10,5 milljónum á síðasta ári. Griðarleg verðmæti eru fölgin í jörðinni, byggingum, framleiðslurétti, hita- og veiðiréttindum, vélum, bústofni ofl. Aðalatriðið er þó að öflugt tilraunastarf sé rekið á staðnum. Ef samstæðureikningurinn við Stóra Ármót er skoðaður þá er heildarveltan 286 milljónir og bókfærðar eignir 258 milljónir.

Styrkur Búnaðarsambandsins hefur m.a falist í sterkri eiginfjárstöðu og samlegðaráhrifum fyrirtækjanna. Hver nýtur annars. Sameiginleg stjórnun og bókhald allra fyrirtækja. Samnýting bifreiða, skrifstofu, síma og útgáfustarfsemi og svo mætti lengi telja. Með því að aðskilja ráðgjafarþjónustuna frá þeirri starfsemi erum við því miður að hverfa að hluta frá þessum jákvæðu samlegðaráhrifum. Síðasta ár einkenndist af óvissu, sem óneitanlega bitnaði á starfseminni. Við reyndum að halda sjó og tókst vonandi allvel í þeim efnum en lítið var um frumkvæði og nýjungar. En tilgangurinn með stofnun nýja fyrirtækisins er einmitt að bændur fái sérhæfðari og öflugri þjónustu. Það er von mín að vel takist til í þeim efnum og þá einnig að verkefni tengd ráðgjafarþjónustunni flytjist ekki af Suðurlandi nema þá að önnur komi í staðinn.

Sauðfjársæðingastöð Suðurlands

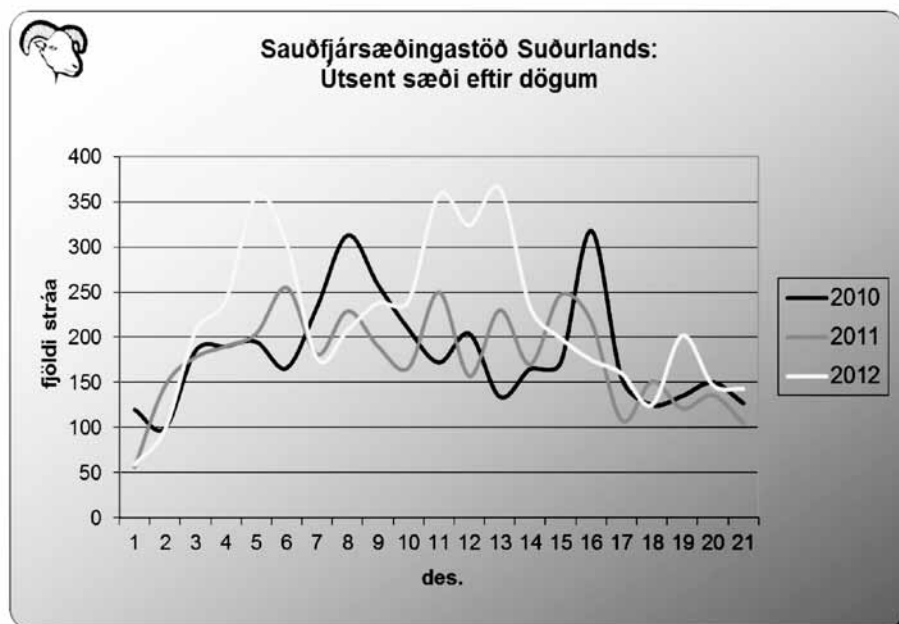
Á síðustu árum hefur verið lagt í verulegan kostnað við endurbætur og lagfæringar á stöðinni. Unnið er eftir gæðahandbók sem hefur verið í þróun síðustu árin og fengum fyrirtækið Sýni til að aðstoða okkur við að koma gæðaeftirlitinu í framkvæmd. Það er full ástæða til að þakka Katrínu Andrésdóttur sem var héraðsdýralæknir á þessum árum fyrir ábendingar og áhuga á að gæðamál stöðvarinnar stæðust ítrustu kröfur. Dýralæknir stöðvarinnar er Páll Stefánsson en hann skoðar og gæðametur hvern einasta sæðisskammt undir smásjá og þéttleikamæli. Árangur frá stöðinni var góður eftir haustið 2011. Árangur með fersku sæði frá stöðinni var 69% fanghlutfall, en yfir landið var hann 66%. Sunnlensku sýslurnar eru allar með um og yfir 70% árangur. Einstaka sæðingamenn ná oft allt að 90 % árangri sem sýnir að ef að leitað er á réttum tíma og farið eftir leiðbeiningum þá næst góður árangur.

Djúpfrystingin hófst um miðjan nóvember en sem fyrr

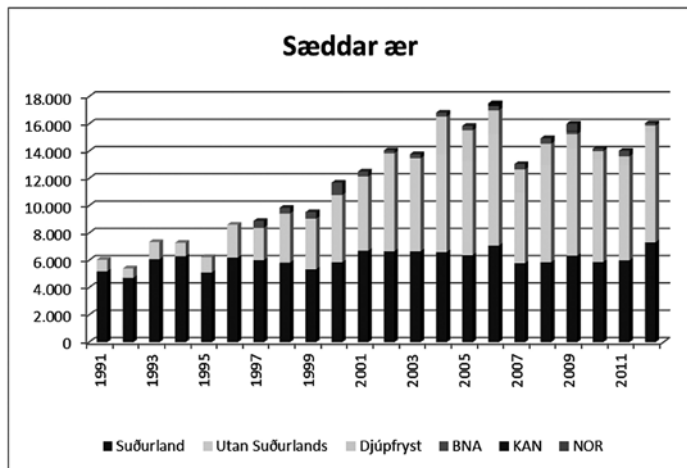
fáum við alla nýja hrúta til okkar, frystum úr þeim og geymum í genabankanum. Fryst sæði sendum við svo á Vestfirðina og aðeins víðar. Heldur dregst það saman enda árangurinn mun lakari en með ferska sæðinu.

Útsending á hrútasæði frá Sauðfjársæðingastöð Suðurlands hófst þann 1. des. og stóð í 3 vikur eða til 21. des. Ekki blés byrlega fyrstu dagana þegar við náðum ekki nothæfu sæði úr 4 hrútum. Baugur frá Efstu-Grund og Stakkur frá Kirkjubóli gáfu lélegt sæði. Bassi frá Geirmundarstöðum og Skugga-Sveinn frá Ásgarði gáfu ekki sæði. Við bættist svo að Þróttur frá Fremri Hlíð er svo styggur og vangæfur í sæðistöku að suma daga gaf hann ekkert sæði. Allt fór þó til betri vegar þegar leið á tímabilið nema með Skugga-Svein. Hann var ónothæfur og minnti á föður sinn Grána frá Stóru-Tjörnum sem þannig var sitt síðasta ár á stöð. Eins og sjá má á meðfylgjandi mynd er útsendingin á sæði frekar jöfn. Minnst fyrstu dagana og þá síðustu

líka. Við gætum auðveldlega afgreitt mun meira sæði frá stöðinni þá daga. Sæðistaka og útsending gekk ákaflega vel og var áhugi, þátttaka og útsending meiri en nokkru sinni fyrr. Frá stöðinni var sent út sæði í 22.775 ær sem er met. Mest var sent út þann 13. desember en þá var afgreitt sæði í 1.825 ær. Mest var sent út úr eftirtöldum hrútum: Birki 2.420 skammtar, Ás 1.705 skammtar, Grámanni 1.570 skammtar, Borða 1.570 skammtar, Snæ 1.560 skammtar og Kroppi 1.515 skammtar. Útsending úr Birki er sú næstmesta úr einum hrúti á einni fengitíð frá upphafi. Á árinu 2010 voru sendir út 2.865 skammtar úr Grábotna og er það metútsending.

Birkir slær hins vegar gömlu meti Rafts frá 2006 við en það ár voru sendir 2.390 skammtar úr honum.

Þátttakan var góð og fór í 15.490 ær sæddar með fersku sæði, sem er aukning um nærri 2500 ær frá fyrra ári. Aukning í öllum sýslum á Suðurlandi, mest í uppsveitum Árnassýslu. Þar er mjög greinilegur áhugi á ræktunarstarfi.

Starfslið var óbreytt. Árni Freyr Pálsson sá um að leiða hrútana fram. Páll Þórarinnsson um hrútahirðingu og sæðistöku. Þóra Þórarinsdóttir sá um að fylla á sæðisstráin, sæðisfrágang, þrif, og að ganga frá

Birki frá Bjarnastöðum

pöntunum á sæði. Páll Stefánsson dýralæknir annaðist blöndun á ferska sæðinu og gæðamat á því. Ólafur Þór sá um að aka með sæði til Reykjavíkur. Undirritaður var við yfirstjórn, móttöku pantana, útteilingu á sæði og síðar innheimtu. Sæðistakan og útsendingin að frádregnum byrjunarörðugleikum með nokkra hrúta gekk afar vel. Veðrið lék við okkur, samhæft og þjálfað starfsfólk vinnur gott starf.

Reksturinn var í góðu jafnvægi á síðasta ári. Tekjur rúmlega 13,6 milljónir og gjöldin 12,6 milljónir. Hagnaður var því um milljón fyrir utan fjármagnsliði en tæpar 1,4 milljónir að teknu tilliti til þeirra. Sæðingatekjur hér á landi vaxa um nærri 2 milljónir vegna aukinnar þátttöku. Útflutningurinn dróst hinsvegar saman um rúma milljón en ávallt eru sveiflur milli ára.

Ekki fer hjá því að þær breytingar sem urðu á starfsemi búnaðarsambandanna um áramótin hafi áhrif á starfsemina næsta haust. Starfsfólkið er að mestu komið í nýtt fyrirtæki Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins. Mikil uppstokkun á sér stað í starfsemi búnaðarsambandanna og sum hver lítt starfhæf eftir breytinguna. Sauðfjársæðingastöðin hefur notið góðs af nálægðinni við Búnaðarsambandið, bæði í sambandi við bíla, starfsfólk, stjórnun og bókhald. Hætt er við að þegar þessi samlegðaráhrif eru ekki lengur til staðar að það muni koma fram í sæðisverðinu fyrr eða síðar. Umræða er hafinn um frekari samruna og samþættingu á fleiri sviðum en ráðgjafapjónustunni. Hver sem framvindan verður í því liggur fyrir að við höfum góða aðstöðu og gott húsnæði fyrir 40 hrúta, erum með gæðaeftirlit sem við getum verið stolt af. Mín sýn er hinsvegar sú að betra sé fyrir fjárbændur í heild sinni að vera með 2 stöðvar til að að anna mikilli eftirspurn eftir fersku sæði í þá liðlega 10 daga sem hún er mest.

Sveinn Sigurmundsson

Sæddar ær frá Sauðfjársæðingastöð Suðurlands 2002 - 2012 með fersku sæði

	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
S.Pingeyjarsýsla	906	931	1108	1160	1229	752	1175	1237	1367	646	183
N.Pingeyjarsýsla	544	440	808	652	815	528	585	700	246	778	259
A.Skaftafellsýsla	2173	2064	2007	1537	1694	1368	1457	960	1486	1302	1586
V.Skaftafellsýsla	1489	805	1186	1482	1724	1696	2060	2161	2299	2363	2091
Rangárvallasýsla	2271	2247	1927	2315	1799	1916	2050	2289	1987	1616	1602
Árnassýsla	3551	2943	2805	2537	2315	2179	2961	1932	2312	2678	2966
Vestmannaeyjar		5			15	25				35	
Húnavatnssýslur	1220	365	819	666	85	15	75	15		293	432
Eyjafjarðarsýsla	531	340	309	600	513	280	628	531	662	245	
Skagafjarðarsýsla	1136	975	1056	858	955	1026	1440	1217	1052	714	95
Dalassýsla	217	127		30	10		99	20	155	55	494
Borgarfjörður	136	80	88	214	136	35	322	298	101	402	1006
Strandasýsla											
Ísafjarðarsýsla									50		218
Barðastrandasýsla											67
Snæfellsnesýsla	74	159	100	177	55	53	228	197	175	287	731
BS.Kjalarnes	224	105	94	140	84	66	96	94	249	169	392
Austurland	1018	1435	1308	1847	1616	1022	2110	1663	1652	1900	1723
Samtals	15490	13021	13615	14215	13045	10961	15286	13314	13793	13483	13845

Kynbótastöð Suðurlands

Frjótæknarnir Bjarni Einarsson frá Hæli og Þráinn Bjarndal Jónsson frá Miklaholti létu af störfum á árinu eftir langt og gifturíkt starf. Bjarni hóf störf árið 1967 og Þráinn árið 1974. Báðir hafa þeir því framkvæmt vel á annað hundrað þúsund sæðingar og Bjarni ekið í sæðingum sem nemur hringveginum nærri 1900 sinnum og Þráinn um 1600 sinnum. Úlfhéðinn Sigurmundsson, Haga var ráðinn í stað Bjarna og fastráðnu starfsmönnum fækkaði um einn. Svæðaskipulaginu var breytt. Áltaverið var fært á Klaustursvæðið en því hafði verið sinnt frá Vík. Svæðin hliðrast síðan í vesturátt. Yfir álagstímamann er frjótæknir sem staðsettur er niður í Flóa á bakvakt, kemur inn á álagstímum, leysir af í fríum og veikindatilfellum. Um áramótin var vinnuskipulagi frjótækna breytt og fá þeir frí í 4 daga aðra hverja helgi. Birkir Þrastarson Hæli og Árni Gunnarsson Vík eru nýir afleysingamenn en auk þeirra sinna Guðmundur Jón Skúlason, Halldór Eiðsson og Samúel Eyjólfsson afleysingum.

Reksturinn á bílunum hækkaði lítillega eða úr 40,47 kr/ km með afskriftum í 42,62 kr/ km. Bíll af gerðinni Nissan Qashqai dísel var keyptur á árinu og kom hann í stað Kyrons jappa sem við seldum. Reynsla okkar af þessum Kyron bílum er ekki góð. Vélin í hinum jeppanum gaf upp öndina eftir 180 þúsund km akstur í lok ársins. Best er útkoman á nýja dísel jeppanum. Eyðslan aðeins 6,18 l/100 km og ef hann nær þessum eyðslu mun erum við að tala um 2400 lítra af olíu á ári í sparnað miðað við 60 þúsund km eða 500 þúsund kr ári miðað við 210 kr/l í eldsneytisverð án vsk. Reksturinn á honum kom einnig ótrúlega vel út eða 21,47 kr/km með

afskriftum. Þá komu 3 bílar með kostnað á bilinu 33 kr/ km og að 34 kr/km með afskriftum. Aðrir bílar voru mun óhagstæðari, m.a vegna bilana og svo erum við með einn varabíl MP-526, lítið keyrðan sem er á bláum númerum.

Klaufir voru snyrtar á 3.354 kúm á 84 bæjum en á 5 þeirra var komið tvívegis. Árið á undan var komið á 68 bæi og snyrtar klaufir á 2.469 kúm. Tekjur af klaufskurði voru líðlega 2,7 milljónir og því að meðaltali 823 kr á kú sem bóndinn greiðir sem er ívið lægri krónutala en fyrra ár. Kostnaður við klaufskurðinn er hinsvegar nærri 3,1 milljónir og er þá ótalinn rekstrarkostnaður við klaufskurðarbásinn og kerruna sem hann er á. Verð fyrir klaufskurð hækkaði í 5.000 kr á klst og komugjald 15.000 kr í ársbyrjun 2013. Þorsteinn Logi Einarsson og Birkir Þrastarson sinna klaufskurði.

Niðurstaða rekstrarreiknings fyrir utan fjármagnsliði er tap upp á 2.725 þúsundir en að teknu tilliti til þeirra, tap upp á 1.312 þúsundir. Síðustu 2 árin hafa Sunnlendingar fengið 2,8 milljónum á ári minna úr búnaðarlagasamningi vegna jöfnunar á aksturskostnaði. Sæðið frá nautastöðinni hækkaði um 27% milli ára. Laun hækkuðu m.a vegna þess að Sigríður Böðvarsdóttir, Fagurhlíð, kemur inn sem launamaður en dýralæknirinn sem var á Klaustri Gunnar Þorkelsson, sá um sæðingar austan Eldvatns sem verktaki. Sæðingagjöld hækkuðu því tvívegis á árinu. Fyrst úr 1200 kr á kú í 1600 kr á kú og síðast á árinu í 2000 kr á kú.

Ég var skipaður í nefnd til að fjalla um kosti og gallar þess að sameina sæðingastarfsemina í eitt fyrirtæki á landsvísi með það að markmiði að ein gjaldskrá gildi yfir alla. Sjónarmið nefndarmanna var misjafnt

Rekstrarkostnaður sæðingabíla 2012

	Subaru Impreza 2006	Nissan QASHQAI	Nissan QASHQAI	Kyron 2009	Kyron 2009	HILux 2005	HILux 2010	HILux 2007	HILux 2007	Meðaltal sæðingabíla
	PP-033	MB-U77	KV-X56	IN-U96	SV-X55	KJ-647	YK-Z56	KZ-705	MP-526	
Eldsneyti	462.374	1.188.466	165.505	575.265	1.123.853	674.161	1.261.175	1.182.332	481.709	790.538
Dekk	56.622	114.469	2.543	9.500	140.529	142.109	26.647	154.633	12.806	73.318
Viðgerðir	335.964	0	0	230.071	714.089	23.308	87.593	255.323	192.048	204.266
Skattar	33.282	28.346	0	42.362	36.662	46.334	40.190	43.110	36.306	34.066
Tryggingar	95.460	138.446	20.791	89.977	108.747	102.811	102.881	103.102	102.811	96.114
Annað	6.773	0	0	23.585	1.993	36.698	0	8.202	8.500	9.528
Smurningur	60.152	89.599	19.992	22.382	124.344	0	129.073	87.473	0	59.224
Afskriftir/sölutap/hagn	83.423	382.223	66.328	1.374.472	327.611	97.135	368.534	78.477	150.575	325.420
Samtals	1.134.050	1.941.549	275.159	2.367.614	2.577.828	1.122.556	2.016.093	1.912.652	984.755	14.332.256
Áætlaður akstur á ári	25.496	57.329	12.815	26.852	51.500	28.753	60.866	54.990	17.662	336.263
Kostnaður á km án afskr.	41,21	27,20	16,30	36,99	43,69	35,66	27,07	33,35	47,23	33,91
Kostnaður á km m.afskr	44,48	33,87	21,47	88,17	50,05	39,04	33,12	34,78	55,76	42,62
Eldsneyti og skattar á km	4,01	2,41	1,62	4,23	2,15	4,85	1,69	2,02	6,30	3,26
Lítrar á 100 km.	9,02	10,31	6,18	10,25	10,44	11,22	9,91	10,29	10,41	9,78
Miðað við verð per líter	201 kr. bensín		209 kr. dísel							

en afstaða mín mótast m.a. af því að kúabændur á Suðurlandi eru ánægðir með það fyrirkomulag sem nú er. Þeir vilja fá að reka sitt fyrirtæki áfram. Stjórn Búnaðarsambandsins og Félag kúabænda á Suðurlandi hafa bæði ályktað um að standa vörð um sitt fyrirtæki. Það sjónarmið heyrir þó að gjaldskrá sé sem líkust yfir landið. Þau búnaðarsambönd sem vilja og þar með talið kúabændur reka sæðingastarfsemina áfram eiga að fá að gera það. Ef eitthvert búnaðarsamband óskar hinsvegar eftir því að sameinast öðrum um sæðingastarfsemina er eðlilegt að það sé skoðað. Í skoðanakönnun sem LK stóð fyrir nú fyrir skömmu kom fram að 84,5 % kúabænda á Suðurlandi sem svöruðu tóku undir það sjónarmið. Á landsvísi er þetta hlutfall 68,4 % eða nærri 70 %. Vilji þeirra kúabænda sem svöruðu könnuninni er skýr. Drifkrafturinn um

að sameina sæðingastarfsemina Nautastöðinni, er ekki kominn frá kúabændum að minnsta kosti þá ekki nema þá frá þeim 14,7% sem það vildu. Nú liggur fyrir erindi frá kúabændum í Austur-Skaftafellssýslu um að Kynbótastöð Suðurlands sjái um sæðingastarfsemina þar frá næstu áramótum. Á Suðurlandi hefur verið þátttökuhvetjandi kerfi sem hefur amk leitt til þess að menn spara ekki við sig sæðingar. Nefndin leggur til að þátttökuhvetjandi kerfi verði skoðuð frekar. Aukin þátttaka þýðir aukinn árangur í ræktunarstarfinu.

Að lokum þakkar undirritaður bændum og samstarfsfólki ánægjulegt samstarf á liðnu ári.

Sveinn Sigurmundsson

Fjármálaþjónustan

Enn var starfsemi á sviði fjármálaþjónustu Bssl árið 2012 í töluverðum mæli mörkuð af afleiðingum fjármálahrunsins 2008. Væntingar um að hraðar gengi að vinna að úrlausnum í kjölfar dóma um ólögmati gengistryggðra lána gengu ekki eftir nema að hluta. Í flestum málum var hægt að þoka málum áleiðis til bærilegrar niðurstöðu en allt þetta ferli tekur mikinn tíma og oft á tíðum fylgir mikil gagnaöflun varðandi rekstur einstakra búa. Hjá Arionbanka var í gangi seinni hluti endurútreiknings m.t.t. vaxta en þar er enn hluti kúabænda með ákveðna óvissu með svokölluð biðlán og meðferð þeirra. Þau hafa verið veitt til þriggja ára, án vaxta og afborgunar í þeim tilvikum þegar rekstur stendur ekki undir heildarskuldum. Hvað tekur við að loknum þessum þremur árum er ekki vitað en ljóst að mínu mati að samtök bænda verða að beita sér til að ná ásættanlegri niðurstöðu fyrir þennan hóp búa eftir þessi þrjú ár. Hjá Landsbankanum er lokið málum sem tengjast fyrri hluta endurútreiknings en gengið hefur hægt að fá viðurkenndan rétt á endurreikningi m.t.t. upphaflegra vaxta. Vonandi næst bærileg niðurstaða í þau mál á næstunni. Hjá Íslandsbanka fór fram fyrri endurútreikningur á sínum tíma m.t.t. ólögmetis þeirra gengistryggðu lána sem þar voru veitt. Á liðnu ári kom síðan hæstaréttardómur með tilliti til ákveðins lánsforms og þar var dæmt á þann veg að um væri að ræða löglegt erlent lán og lán til bænda sem voru veitt af bankanum á sínum tíma eru, að því að virðist, með samskonar lánsformi.

Eftir stendur að aðstöðumunur lántakenda verður enn sýnilegri þ.e. hvort menn tóku „erlent lán“ eða héldu sig við íslensku verðtryggðu lánin. Engar leiðréttingar er þar að hafa enn.

Fyrir utan þessa vinnu varðandi skuldamál bænda var fjármálaþjónusta sem Bssl veitti á árinu 2012 fjölbreytt að efni og umfangi. Má nefna skattaráðgjöf, mat á rekstrarformi, aðstoð við breytingu á eignarhaldi, ráðgjöf varðandi kaup og sölu eigna, umsóknir í Framleiðnisjóð og í kjölfarið úttektir og loks lánaumsóknir. Vægi rekstraráætlana í þjónustunni var verulegt á árinu. Til viðbótar komu áætlanir gagnvart mögulegum kaupum á kvóta í gegnum kvótamarkað en bankaútibúin báðu oft um skoðun á hagkvæmni slíks fyrir viðkomandi bú. Hins vegar var þungamiðjan í fjármálaráðgjöfinni eins og áður, margvísleg þjónusta varðandi rekstrarverkefni. Þar bar hæst verkefnið SUNNA.

SUNNA

Á undanförunum árum hefur fastur kjarni kúabúa á Suðurlandi tekið þátt í SUNNU-verkefnum. Alls voru unnar rekstrargreiningar fyrir rúmlega 60 kúabú árið 2012 vegna rekstrar 2011, 45 bú voru í sameiginlegu uppgjöri í ár, þar sem eingöngu var horft á sérhæfð kúabú. Þessu til viðbótar voru 17 SUNNU-búanna með umtalsverðar aðrar tekjur, s.s. sauðfjárrækt, vélavinnu o.s.frv. Þessum búum fjölgaði nokkuð á árunum 2010 og 2011. Ástæðan fyrir þessari fjölgun kann að vera aukin fjölbreytni í rekstri sem treystir betur rekstrargrunninn. Einnig gæti spilað inn í nauðsyn búanna til að sækja tekjur utan bús, til að standa undir áhvílandi skuldbindingum.

SUNNU-búin voru árið 2011 með tæpan þriðjung af innveginni mjólk hjá MS-Selfossi. Við samanburð á rekstrartölum milli ára, er raunhæfast að bera saman sömu bú milli ára Í töflu 1 er að finna helstu lykiltölur

rekstrarreiknings fyrir árin 2010 og 2011 á verðlagi ársins 2011, fyrir sömu 40 sérhæfðu kúabúin bæði árin. Allar tölur eru uppfærðar miðað við verðlag 2011.

Tafla 1. Lykiltölur sömu SUNNU-búanna árin 2010 og 2011.

SUNNA	2010 kr/l	2011 kr/l	Breyting %
Búgreinatekjur	134,9	139,6	3,6%
Breytilegur kostnaður	52,7	56,4	7,0%
Framlegð	82,2	83,2	1,2%
Fastur kostnaður	46,6	48,6	4,3%
Afskriftir	21,0	23,9	13,9%
Skuldir/velta	2,4	1,8	-27,0%
Framlegðarstig	60,9%	59,7%	

Eins og sést í töflunni hækkuðu tekjur búanna, kr/l, milli ára. Breytilegur kostnaður hækkar, sérstaklega á kjarnföðri og í rekstri búvéla, mælistærðin er ávallt kr/l. Í heild lækkar framlegðarstig þessara búa sömu búa að meðaltali frá 60,9% í 59,7% milli árunna 2010 og 2011 sem verður að teljast góður árangur miðað við erfið ytri skilyrði.

Fastur kostnaður þessara búa hækkar milli ára, inn í þessu lið er einnig sett launakrafa á rekstur. Afskriftir hækka hins vegar verulega. Þar eru það einkum afskriftir vegna véla og tækja sem aukast milli ára sem bendir til þess að bændur hafi loks farið aftur af stað með endurnýjun véla og tækja eftir aðhald síðustu ár. Skuldir þessara 40 búa lækkuðu milli ára, úr tæplega 83 milljónum í tæplega 63 milljónir, að hluta er þarna um að ræða endurútreikninga á erlendum ólögsmætum lánnum að ræða. Samhliða lækkaði skuldahlutfallið úr 2,4 í 1,8 milli ára á þessum búum.

Reynt var að koma niðurstöðum rekstrargreininga til bænda í kjölfar þess að ársreikningar viðkomandi búa lágu fyrir og inn í rekstrargreiningunni er innifalin SVÓT-greining þar sem bent er á sterkar og veikar hliðar í rekstri viðkomandi bús og jafnframt lítið á fyrri ár, hvort breyting hafi orðið á áherslum í bústjórninni milli ára. Í lok ársins var öllum þátttakendum sent samanburðarblað þar sem viðkomandi bú gat séð hvar það stendur m.t.t. einstakra þátta í samanburði við önnur bú í verkefninu.

Rekstrar-, fjárfestingar- og endurfjármögnunaráætlanir

Unnar voru sérhæfðar áætlanir vegna fjárhagsvanda, búskaparloka eða kynslóðaskipta fyrir tæplega 50 bú. Í sumum tilvikum var um að ræða nokkrar áætlanir fyrir hvert bú. Rekstrar- og endurfjármögnunaráætlanir tóku mestan tíma og þurfti í sumum tilvikum að leggja verulega vinnu í þennan þátt. Jafnframt var oft einnig um að ræða eftirfylgni með ábúendum til banka og fjármögnunarfyrirtækja.

Að lokum

Með breytingum á ráðgjafaþjónustunni sem tóku gildi um síðustu áramót munu verða umtalsverðar breytingar á fjármálaráðgjöf innan landbúnaðarins. Líklegt má telja að árið 2013 verði mótunarár á því sviði. Boðið verður áfram upp á SUNNU-verkefnið fyrir þá sem það vilja vegna rekstrar ársins 2012 en væntanlega mun sú aðferðafræði verða endurskoðuð á árinu og ný heildstæð búrekstrarverkefni birtast í lok árs 2013 – Þar er m.a. annars verið að horfa á þróunarverkefni fyrir kúabændur sem ber vinnuheitid „Betri bústjórn“

Þó svo þessar breytingar munu eiga sér stað á þessu ári þá breytir það ekki því að rekstrarvitund í landbúnaðarframleiðslu hefur sjaldan verið mikilvægari en nú. Ljóst er að erfiðar er en áður að fá aðfangahækkanir uppbornar með hækkanði afurðaverði. Hagræðing er því eina raunhæfa svarið til að halda ásættanlegri afkomu.

Grunnurinn fyrir hagræðingunni er rekstrarvitund, sem byggir á því að átta sig á vægi einstakra kostnaðarliða í rekstrinum í heild. Hér skiptir líka miklu máli að átta sig á heildarmyndinni af rekstrinum og hvort einstakar búgreinar á búinu eru að skila viðunandi rekstrarafkomu.

Runólfur Sigursveinsson

Guðmundur Jóhannesson
nautgriparæktarráðunautur

Nautgriparæktin 2012

Skýrsluhaldið og ræktunarstarfið

Á árinu 2012 komu 216 bú til uppgjörs eða tveimur búum fleira en árið áður. Afurðir eftir árskú jukust nokkuð milli ára og enduðu í 5.657 kg mjólkur sem er 151 kg meira en árið áður. Afurðir á árskú á Suðurlandi hafa aldrei verið meiri en nú. Samkvæmt reiknuðum tölum út frá kýrsýnum fyrir fitu- og próteininnihald hækkaði efnainnihald milli ára, fituhlutfall hækkaði um 0,03 prósentustig í 4,19%, og próteinhlutfall hækkaði úr 3,37% í 3,40%.

Tafla 1. Fjöldi skýrslubúa og meðalafurðir 2001-2012.

ÁRSKÝR					
Ár	Bú	Fjöldi	Kg mjólk	Fita%	Prótein%
2001	253	7.050	4.997	4,04	3,37
2002	248	7.343	5.147	4,01	3,40
2003	247	7.303	5.210	4,03	3,39
2004	236	7.295	5.418	4,02	3,37
2005	240	7.572	5.488	4,01	3,38
2006	234	8.182	5.578	3,95	3,40
2007	226	8.619	5.579	4,02	3,41
2008	218	8.333	5.490	4,13	3,40
2009	221	8.875	5.440	4,15	3,37
2010	216	8.684	5.424	4,15	3,34
2011	214	8.846	5.506	4,16	3,37
2012	216	8.821	5.657	4,19	3,40

Ef þessar tölur eru bornar saman við efnainnihald innleggsmjólkur eru kýrsýnin að skila nokkru hærri tölum og því innihalda listar yfir afurðir búa í verðefnum tölur sem reiknaðar eru út frá efnatölum innleggsmjólkur. Samkvæmt tölum yfir innleggsmjólk var efnainnihald mjólkurinnar 4,11% fita og 3,32% prótein og afurðir í verðefnum því 420 kg MFP/árskú árið 2012 eða 14 kg meiri en árið áður. Sömu þróun er að sjá á innleggsmjólk og kemur fram í kýrsýnum, hlutfall verðefna í mjólk hækkar milli ára.

Þátttaka í skýrsluhaldi

Þátttaka í skýrsluhaldi nautgriparæktarinnar jókst heldur milli ára og er það vel. Því miður standa enn nokkur stór bú utan skýrsluhalds, einkum í Rangárvallasýslu. Þátttakan er nú 92,6% miðað við mjólkurinnlegg samanborið við 91,5% árið áður. Mest er þátttakan í Nrf. Hvammshr., Hvolhr., Holta, Djúpárhrepps, Hraungerðishr. og Ölfuss og

Biskupstungna og Grímsness þar sem öll bú eru þátttakendur í skýrsluhaldi nú. Þátttaka er einnig mjög góð í A-Skaft. (97%), Dyrhólahr. (95%), Rangárvöllum (95%), Skeiða- og Gnúpverjahr. (96%) og Hrunamannahr. (98%). Minnsta þátttöku er að finna í Ásahreppi (76%). Fjöldi nautgriparæktarfélaganna er sá sami og árið áður eða 20 talsins.

Tafla 2. Nautgriparæktarfélagin, stærð, hlutfallsleg þátttaka og mjólkurnýting 2012.

Nautgriparæktarfélag:	Fjöldi búa		Innlegg umreiknað í kg	Þátttaka	
	Í árslok	Í skýrsluhald		(%) m.v. innlagða mjólk	Mjólkurnýting (%) Meðalnyt skv. skýrslum/innlegg
A-Skaftfellinga	13	11	2.324.575	97	96,0
Leiðólfur, Skaftárh.	25	18	2.442.262	84	90,7
Hvammshrepps	3	3	392.429	100	98,4
Dyrhólahrepps	8	7	1.026.976	95	94,1
Eyfellingsa	20	17	4.228.559	88	94,9
A-Landeyja	21	17	5.090.574	86	96,3
V-Landeyja	8	7	1.975.182	81	93,0
Flijótshlíðar	6	5	1.175.279	87	94,6
Hvolhrepps	4	4	925.223	100	101,2
Rangárvalla	7	6	1.480.771	95	97,3
Landsveitar	4	4	733.089	100	88,9
Holta	9	9	1.551.816	100	86,8
Búbót, Ásahr.	4	3	762.360	76	94,2
Djúpárhrepps	2	2	744.477	100	98,5
Flóamanna	27	24	5.293.217	87	93,3
Hraungerðishr. og Ölfuss	12	13	2.639.161	100	92,0
Skeiða og Gnúpverja	27	26	7.716.155	96	96,1
Hrunamanna	22	22	6.017.837	98	93,2
Biskupstungna og Grímsness	13	13	3.181.277	100	95,3
Laugdæla	6	5	1.204.223	88	100,6
Alls:	241	216	50.605.442	92,6	94,5

Fjöldi búa

Á árinu hættu 6 bú mjólkurframleiðslu á svæðinu og þau voru því 241 talsins í lok ársins. Árið 1976 voru mjólkurframleiðendur hér 693 talsins en 241 í árslok í fyrri eins og áður sagði. Á þessum 37 árum hefur búum því fækkað um 65% eða um 1,02 bú á mánuði.

Fjöldi kúa og bústærð

Í töflu 3 má sjá yfirlit yfir fjölda árskúa og bústærð eftir félögum. Árskúm fækkaði milli ára úr 8.846,3 í 8.821,3. Meðalbústærð m.v. árskúr jókst hins vegar úr 41,4 í 41,9 árskúr og hefur aldrei verið meiri. Meðalinnlegg á skýrslubú með innlegg allt árið er 222.963 kg mjólkur samanborið við 216.518 kg árið áður.

Tafla 3. Árskúafjöldi og meðalbústærð í nautgriparæktarfélagunum 2012.

Nautgriparæktarfélag	Árskýr	Árskýr á bú*	Innlegg á bú, kg*
A-Skaftfellinga	397,3	36,1	205.148
Leiðólfur, Skaftárh.	449,3	25,0	114.060
Hvammshrepps	79,9	26,6	130.810
Dyrhólahrepps	224,2	32,0	138.770
Eyfellinga	683,5	40,2	217.733
A-Landeyja	777,1	48,6	271.971
V-Landeyja	300,0	47,8	229.470
Fljótshlíðar	200,8	50,2	249.618
Hvollhrepps	201,7	50,4	231.306
Rangárvalla	270,6	45,1	234.533
Landsveitar	145,7	36,4	183.272
Holta	304,1	33,8	172.424
Búbót, Ásahr.	96,8	32,3	192.170
Djúpárhrepps	120,0	60,0	372.238
Flóamanna	882,1	38,4	199.422
Hraungerðishr. og Ölfuss	482,1	40,2	214.056
Skeiða og Gnúpverja	1.259,0	48,4	285.173
Hrunamanna	1.073,1	50,1	276.293
Biskupstungna og Grímsness	622,0	47,8	244.714
Laugdæla	223,2	44,6	213.096
Alls:	8.821,3	41,9	222.963

* Aðeins bú í skýrsluhaldi og með innlegg allt árið eru reiknuð með í meðalstærðum

Stærsta félagið m. v. fjölda árskúa er eins og undanfarin ár Nrf. Skeiða- og Gnúpverja sem telur 1.259,0 árskýr. Nrf. Hrunamanna er næst stærst með 1.073,1 árskýr og síðan kemur Nrf. Flóamanna með 882,1 árskýr. Bú eru stærst í Nrf. Djúpárhrepps með 60,0 árskýr/bú og meðalinnlegg upp á 372.238 kg mjólkur. Þá eru bú stór í Nrf. A-Landeyja, Nrf. Fljótshlíðar, Nrf. Hvollhrepps, Nrf. Rangárvalla, Nrf. Skeiða- og Gnúpverja, Nrf. Hrunamanna Nrf. Biskupstungna og Grímsness. Í þessum félögum lætur nærri að meðalbúið sé um 50 árskýr og meðalinnlegg á bilinu 230-290 þús. kg mjólkur. Minnst eru bú í Nrf. Leiðólfi í Skaftárhreppi með 25,0 árskýr og 114.060 kg meðalinnlegg og fyrrum Hvammshreppi í Mýrdal þar sem meðalbúið telur 26,6 árskýr með meðalinnlegg upp á 130.810 kg mjólkur. Meðalbústærð fer nú heldur vaxandi á nýjan leik en sú þróun tekur einkum mið af verði á greiðslumarki og umframmjólk.

Afurðir

Í töflu 4 má sjá afurðir á árskú eftir félögum. Meðalafurðir á árskú aukast annað árið í röð eftir að hafa dregist saman næstu þrjú ár á undan. Þannig jukust afurðir á árskú frá árinu áður um 151 kg og voru meðalafurðir 5.657 kg á árskú. Ástæður þessarar afurðaaukningar eru án efa margháttaðar. Búin eru að stækka án þess að kúnum fjölgi sem þýðir að hver og ein kýr þarf að mjólka meira. Góð kornuppskera á án efa sinn þátt í afurðaaukningunni auk þess sem fôðrun og aðbúnaður almennt fer stöðugt batnandi. Þá hefur júgurheilbrigði batnað til muna frá því sem áður var. Mjólkurnýting, þ.e. það hlutfall framleiddrar mjólkur sem skilar sér í mjólkurbú, er nánast óbreytt frá fyrra ári en hækkar þó heldur. Þannig eykst innlagt magn á árskú meira en skýrslufærðar afurðir eða um 157 kg og

mjólkurnýtingin reiknast 94,5% samanborið við 94,3% árið áður. Það er mikilvægt að halda mjólkurnýtingunni sem hæstri en það hlýtur að skila betri rekstri því kostnaður við að framleiða mjólk er sá sami hvort sem hún lögð inn eður ei.

Tafla 4. Meðalafurðir á árskú í einstökum félögum árið 2012

Nautgriparæktarfélag:	Afurðir árskúa		Efnainnih. innleggsmjólk		
	Mjólk, kg	MFP, Kg*	Innlegg á árskú, kg**	Fita %	Próteín %
A-Skaftfellinga	5.914	440	5.680	4,15	3,29
Leiðólfur, Skaftárh.	5.037	369	4.570	3,98	3,34
Hvammshrepps	4.989	366	4.912	4,06	3,27
Dyrhólahrepps	4.602	321	4.333	3,94	3,24
Eyfellinga	5.705	425	5.415	4,15	3,30
A-Landeyja	5.814	433	5.600	4,16	3,29
V-Landeyja	5.756	424	5.376	4,03	3,33
Fljótshlíðar	5.254	393	4.972	4,16	3,33
Hvollhrepps	4.525	338	4.587	4,16	3,31
Rangárvalla	5.342	397	5.200	4,08	3,34
Landsveitar	5.657	423	5.031	4,11	3,37
Holta	5.880	441	5.103	4,15	3,35
Búbót, Ásahr.	6.321	470	5.956	4,09	3,34
Djúpárhrepps	6.297	465	6.204	4,06	3,33
Flóamanna	5.571	420	5.200	4,16	3,38
Hraungerðishr. og Ölfuss	5.789	429	5.328	4,07	3,35
Skeiða og Gnúpverja	6.130	456	5.889	4,10	3,33
Hrunamanna	5.922	439	5.520	4,11	3,31
Biskupstungna og Grímsness	5.368	397	5.115	4,09	3,30
Laugdæla	4.745	350	4.774	4,05	3,32
Suðurland:	5.657	420	5.346	4,11	3,32

* Afurðir í kg verðefna (MFP) eru reiknaðar út frá efnainnihaldi í innleggsmjólk

** Innlegg á árskú er reiknað fyrir bú með innlegg og skýrsluhald allt árið

Að þessu sinni náðu 16 félög af 20 yfir 5.000 kg meðalafurðum eftir árskú og þar af eru þrjú félög með meira en 6 þús. kg/árskú. Afurðir voru mestar í Nrf. Búbót í Ásahreppi 6.321 kg/árskú, Nrf. Djúpárhrepps 6.297 kg/árskú og Nrf. Skeiða og Gnúpverja 6.130 kg/árskú. Minnstar eru afurðir í félögum í V-Skaft. og í fyrrum Hvollhreppi eins og sjá má í töflu 4.

Afurðahæstu búin

Að þessu sinni náðu sex bú yfir 7.000 kg mjólkur eftir árskú sem er þremur færra en árið áður. Fjöldi búa með afurðir á bilinu 6.000 til 6.999 kg á árskú er 68 eða 23 fleiri en árið áður. Í töflu 5 gefur að líta afurðahæstu bú á Suðurlandi 2012 raðað eftir samanlögðum kg MFP.

Tafla 5. Afurðahæstu bú á Suðurlandi 2012. Bú með 510 kg MFP/árskú eða meira.

Bóndi	Bú	Árskýr	Mjólk	MFP
Arnfríður og Jón Viðar	Dalbæ	51,4	7.525	565
Eggert, Jón og Páll	Kirkjulæk 2	43,4	7.454	564
Sveinn og Katrín	Reykjahlíð	63,1	7.492	560
Sigurlaug og Ólafur	Hraunkoti	15,3	7.577	558
Félagsbúið	Ytri-Skógum	22,4	7.467	541
Rúnar og Birna	Reykjum	53,6	6.977	535
Arakot ehf.	Arakoti	33,9	6.899	523
Egill Sigurðsson	Berustöðum	61,1	6.974	521
Félagsbúið	Hlemmiskeiði 2	62,9	6.890	519
Ólafur og Ásta	Hrepphólum	51,3	6.940	519
Samúel og Þórunn	Bryðjuholti	43,2	6.710	517
Berglind og Arnar Bjarni	Gunnbjarnarholti	109,3	6.963	515
Félagsbúið	Selalæk	53,1	7.044	513

* Afurðir í kg verðefna (MFP) eru reiknaðar út frá efnainnihaldi í innleggsmjólk

Afurðahæsta búíð reyndist vera bú Arnfríðar og Jóns Viðars í Dalbæ í Hrunamannahreppi með 7.525 kg mjólkur og 565 kg MFP eftir árskú. Í Dalbæ hafa afurðir lengi verið miklar og góðar en vaxið jafnt og þétt síðasta áratuginn. Fyrir nokkrum árum var fjósinu breytt í legubásafjós með stuttum fódurgangi og mjaltþjóni. Ábúendur eru áhugasamir um nautgriparækt og vel er búíð að gripunum og afurðir eftir því. Kýrnar eru langræktaðir gripir en á árum áður á tímum kúasýninga á fjögurra ára fresti stóðu Dalbæjarkýrnar oft í efstu sætum í hinu stóra nautgriparæktarfélagi í Hrunamannahreppi.

Í öðru sæti er bú þeirra Eggerts, Jónu og Páls í Kirkjuælk í Fljótshlíð með 7.454 kg mjólkur og 564 kg MFP eftir árskú. Búíð á Kirkjulæk hefur um langa hríð verið meðal afurðahæstu búa landsins og oft afurðahæst. Þar hafa afurðir verið vel yfir 7.000 kg um

þó nokkurra ára skeið sem sýnir vel hve vinnubrögðin eru öguð, vönduð og vel haldið utan um fódrun og hirðingu gripanna. Á árinu var ráðist í breytingar á fjósinu á Kirkjulæk, byggður mjaltabás og fjósinu breytt í legubásafjós. Þrátt fyrir þá röskun sem slíkt hefur í för með sér skiluðu kýrnar sínu eins og ávallt enda umhirða þeirra höfð í öndvegi.

Þriðja afurðahæsta búíð er bú þeirra Sveins og Katrínar í Reykjahlíð á Skeiðum með 7.492 kg mjólkur og 560 kg MFP eftir árskú. Þar var einnig staðið í framkvæmdum á síðasta ári, aðstaða til fódurblöndunar stækkuð og skipt um þak á eldri hluta fjóssins. Áhrif þess koma ekki fram í afurðum gripanna sem eins og ætíð ganga fyrir. Fódrun, aðbúnaður gripa og snyrtimenska til mikillar fyrirmyndar á þessu búi sem fyrr. Í Reykjahlíð er legubásafjós með mjaltþjón og heilfóðrun.

Úr tékknesku fjósi. Mynd úr ferð Fagfélags ráðunauta til Slóvakíu og Tékklands 2012. Mynd: Halla Eygló Sveinsdóttir

Tafla 6. Bú með 350 kg MFP/árskú eða meira 2012.

Búsnr. og bú	ÁRSKÝR					MS	
	Árskýr	Mjólk	Fita%	Prót.%	MFP**	Fitu%	Prót%
871077 Dalbær 1	51,4	7.525	4,44	3,51	565	4,18	3,33
860530 Kirkjulækur 2	43,4	7.454	4,18	3,57	564	4,11	3,45
870840 Reykjahlíð	63,1	7.492	4,06	3,48	560	4,05	3,42
850387 Hraunkot	15,3	7.577	4,58	3,46	558	4,02	3,34
860103 Ytri-Skógar	22,4	7.467	3,91	3,28	541	3,94	3,30
870803 Reykir	53,6	6.977	4,72	3,48	535	4,23	3,44
870826 Arakot	33,9	6.899	4,41	3,37	523	4,26	3,32
861014 Berustaðir 2	61,1	6.974	4,07	3,34	521	4,14	3,33
871058 Hrepphólar	51,3	6.940	4,05	3,36	519	4,15	3,33
870817 Hlemmiskeið 2	62,9	6.890	4,17	3,40	519	4,21	3,32
871014 Bryðjuholt	43,2	6.710	4,47	3,41	517	4,29	3,42
870934 Gunnbjarnarholt	109,3	6.963	4,02	3,41	515	4,10	3,30
860729 Selalækur	53,1	7.044	4,56	3,37	513	4,00	3,28
870736 Hurðarbak	42,1	6.835	4,44	3,41	509	4,14	3,31
770116 Seljavellir	62,1	6.621	4,35	3,43	508	4,35	3,32
870413 Geirakot	28,4	6.629	4,25	3,59	508	4,17	3,49
860318 Stóra-Hildisey 1	60,1	6.727	4,20	3,48	507	4,20	3,33
870412 Eyði-Sandvík	58,0	6.441	4,38	3,57	506	4,36	3,49
871020 Berghylur	22,0	6.463	4,59	3,47	505	4,36	3,45
860949 Lækur 1	48,3	6.903	3,62	3,49	503	4,00	3,28
870805 Efri-Brúnavellir 2	19,2	6.671	4,49	3,48	502	4,14	3,39
870650 Stóra-Ármót	46,8	6.655	4,04	3,44	500	4,09	3,42
860450 Berjanes	27,8	6.446	4,58	3,49	498	4,31	3,41
860920 Akbraut	21,7	6.705	4,37	3,53	498	4,01	3,41
861033 Lækjartún	7,8	6.551	4,11	3,62	497	4,03	3,55
871056 Núpstún	21,2	6.883	4,25	3,29	496	3,97	3,24
860315 Hólmur	69,3	6.678	4,27	3,38	494	4,11	3,28
860320 Stóra-Hildisey 2	80,7	6.631	4,21	3,35	492	4,11	3,31
860282 Eystra-Seljaland	45,6	6.315	4,19	3,53	492	4,37	3,42
870931 Þrándarholt	66,0	6.769	4,19	3,31	491	4,05	3,20
860947 Þverlækur	62,0	6.342	4,75	3,39	490	4,37	3,36
871022 Kotlaugar	54,8	6.411	4,23	3,40	487	4,24	3,35
871078 Birtingaholt 1	102,4	6.674	4,09	3,33	487	4,00	3,29
860307 Kanastaðir	38,6	6.431	4,30	3,46	484	4,16	3,36
870807 Fjall 2	40,2	6.500	3,27	3,44	484	4,11	3,33
870620 Litla-Ármót	31,9	6.515	3,89	3,31	481	4,09	3,30
860326 Skíðbakki	56,0	6.355	4,17	3,43	481	4,26	3,31
860702 Helluvað 3	34,8	6.414	4,36	3,40	480	4,16	3,33
870828 Ólafsvellir	56,6	6.329	4,53	3,49	480	4,19	3,39
861138 Bjóla 2	93,1	6.499	4,07	3,43	479	4,03	3,34
770190 Flatey	114,5	6.485	4,13	3,30	479	4,15	3,23
870713 Egilsstaðakot	41,9	6.547	4,44	3,38	478	3,98	3,32
871152 Skálholt	24,7	6.456	3,86	3,28	478	4,13	3,27
871011 Skollagróf	33,9	6.617	4,04	3,50	473	3,79	3,36
870106 Fljótshólar 1	28,2	6.242	4,44	3,47	471	4,12	3,42

Búsnr. og bú	ÁRSKÝR					MS	
	Árskýr	Mjólk	Fita%	Prót.%	MFP**	Fitu%	Prót%
870815 Norðurgarður	55,4	6.494	3,61	3,34	471	3,92	3,32
870115 Gaulverjabær	36,1	6.296	3,63	3,53	470	4,11	3,36
870402 Smjördalir	39,2	6.124	4,17	3,52	470	4,20	3,47
871114 Drumboddsstaðir 1	53,6	6.424	4,26	3,33	468	4,00	3,28
870920 Steinsholt 1	49,4	6.075	4,38	3,44	467	4,31	3,38
860345 Vorsabær 1	58,6	6.215	4,16	3,32	466	4,24	3,26
870909 Skáldabúðir	60,5	6.443	3,95	3,41	466	3,95	3,28
860302 Voðmúlastaðir	39,0	6.121	4,81	3,32	465	4,26	3,33
770196 Viðborðssel	20,8	6.215	5,06	3,41	464	4,13	3,34
850350 Prestsbakki	16,0	6.245	3,77	3,33	464	4,09	3,34
870128 Gerðar	65,6	6.096	4,27	3,38	463	4,24	3,36
871019 Túnsberg	53,6	6.251	4,30	3,38	463	4,10	3,31
870628 Tún	45,5	6.347	4,04	3,34	461	3,93	3,34
860333 Hólmar	35,8	6.219	5,19	3,32	461	4,09	3,32
860928 Saurbær	34,2	6.194	4,66	3,43	459	4,17	3,24
860806 Skarð	37,1	6.176	3,85	3,30	459	4,13	3,30
871006 Foss	32,7	6.165	4,11	3,31	459	4,17	3,27
870818 Votamýri 1	37,9	6.022	3,83	3,51	456	4,14	3,44
860127 Seljavellir	30,7	6.228	4,53	3,43	455	4,00	3,31
860286 Stóri-Dalur	25,2	5.871	4,61	3,50	455	4,29	3,46
860827 Hjallanes 2	28,4	6.033	3,98	3,49	455	4,10	3,44
860108 Hrutafell	30,3	6.136	3,96	3,34	455	4,09	3,32
850388 Fagurhlíð	27,1	6.111	3,81	3,45	455	4,05	3,39
860251 Efsta-Grund	26,6	6.267	3,98	3,31	454	3,98	3,27
860107 Skarðshlíð 1	49,0	6.029	4,58	3,33	453	4,19	3,32
860403 Grímsstaðir	37,3	6.093	4,53	3,58	453	4,00	3,43
870851 Skeiðháholt 3	32,4	5.717	4,18	3,57	452	4,38	3,53
870117 Dalbær	51,1	6.039	3,73	3,51	449	4,12	3,32
871027 Sólheimar	26,6	5.845	4,08	3,46	448	4,26	3,41
770164 Breiðabólssst 4 -Hali-	30,2	6.132	4,62	3,42	448	4,05	3,26
860410 Þúfa	42,4	5.936	4,09	3,51	447	4,11	3,42
860295 Stóra-Mörk 3	83,0	6.018	4,11	3,37	447	4,12	3,30
870138 Seljatunga	34,8	5.837	4,39	3,42	447	4,35	3,30
871255 Miðdalskot	44,0	5.824	4,44	3,47	446	4,25	3,40
871076 Miðfell 5	36,1	5.785	4,46	3,40	441	4,28	3,35
860259 Ásólfsskáli	39,2	6.124	4,12	3,34	441	4,01	3,19
870604 Brúnastaðir 1	63,8	5.807	4,22	3,46	441	4,17	3,42
860637 Móeiðarhovoll 2	67,4	5.694	4,42	3,40	440	4,34	3,38
870903 Hagi 1	46,8	5.988	4,46	3,28	437	3,99	3,30
870804 Reykhóll	34,9	5.879	4,53	3,33	436	4,12	3,30
850318 Úthlíð	42,5	5.921	4,04	3,48	436	4,03	3,33
871024 Skipholt 3	50,1	5.929	4,50	3,27	436	4,10	3,25
870624 Stóru-Reykir	37,1	5.843	3,96	3,37	435	4,14	3,30
860837 Austvaðsholt 2	35,1	5.687	4,10	3,46	434	4,21	3,42
870126 Syðri-Völlur 1	31,9	5.620	3,86	3,44	434	4,27	3,45
871013 Kópsvatn 1	23,5	5.826	4,31	3,36	432	4,10	3,32
850376 Kálfafell 1	32,4	5.900	4,27	3,45	432	3,98	3,34

Búsnr. og bú	ÁRSKÝR					MS	
	Árskýr	Mjólk	Fita%	Prót.%	MFP**	Fitu%	Prót%
860271 Efri-Hóll	40,1	5.851	3,95	3,32	431	4,13	3,23
860923 Raftholt	38,1	5.606	4,25	3,49	430	4,24	3,43
870110 Krókur	16,0	5.753	4,22	3,34	430	4,15	3,32
850319 Austurhlíð	24,8	5.847	3,98	3,42	427	3,91	3,39
860337 Búðarhóll 1	51,3	5.622	4,31	3,43	426	4,21	3,37
770188 Árbær	35,3	5.846	3,78	3,37	424	4,03	3,23
870907 Stóra-Mástunga 1	45,0	5.869	4,53	3,32	424	3,94	3,29
871316 Stærri-Bær I	39,3	5.730	3,71	3,30	423	4,09	3,30
871151 Spóastaðir	57,4	5.681	4,29	3,36	423	4,17	3,27
871150 Hrosshagi	41,0	5.703	4,66	3,41	421	4,10	3,29
870612 Litlu-Reykir	34,0	5.466	3,91	3,51	421	4,25	3,46
870602 Hjálmholt	42,1	5.634	4,15	3,31	421	4,19	3,29
770131 Hestgerði	14,4	5.570	3,95	3,36	421	4,20	3,35
850301 Herjólfsstaðir 1	22,6	5.688	3,85	3,51	419	4,01	3,35
861140 Bjóluhjáleiga	26,9	5.596	4,63	3,34	418	4,17	3,30
870801 Ósabakki 2	50,2	5.722	3,71	3,31	417	4,03	3,25
871041 Hrafnkelsstaðir 3	46,5	5.622	4,30	3,36	416	4,11	3,29
860718 Lambhagi	74,0	5.635	4,57	3,41	416	4,06	3,32
860445 Hvítanes	13,5	5.492	4,67	3,65	415	4,00	3,55
870916 Stóri-Núpur 1	60,1	5.407	4,11	3,48	414	4,23	3,42
871116 Miklaholt	116,0	5.550	4,15	3,38	411	4,10	3,30
770117 Stapi	20,4	5.525	4,42	3,42	410	4,08	3,34
860274 Fit	44,1	5.495	4,08	3,41	410	4,17	3,29
860452 Stífla	72,3	5.659	4,31	3,19	409	4,05	3,18
860129 Þorvaldseyri	56,0	5.238	4,41	3,35	408	4,46	3,32
870942 Ásar	32,5	5.457	4,50	3,35	407	4,15	3,31
870135 Vorsabær	25,5	5.527	3,83	3,30	407	4,06	3,30
871103 Gýgjarhólskot 1	51,8	5.513	4,19	3,38	406	4,04	3,33
870943 Hlíð 1	44,8	5.503	3,87	3,35	406	4,05	3,32
871065 Birtingaholt 4	131,0	5.571	4,14	3,40	406	4,05	3,23
870940 Eystra-Geldingaholt 2	24,9	5.624	3,88	3,25	405	4,01	3,20
850652 Norður-Foss	29,5	5.508	4,13	3,34	405	4,09	3,27
870608 Skeggjastaðir	29,4	5.642	4,22	3,32	405	3,95	3,23
850395 Eystra-Hraun	50,3	5.412	4,45	3,51	404	4,00	3,47
871326 Brjánsstaðir	24,4	5.391	3,83	3,30	404	4,15	3,34
860428 Akurey 2	85,2	5.554	4,60	3,44	403	3,91	3,34
870922 Hæll 1	56,8	5.419	3,85	3,46	403	4,10	3,33
850712 Pétursey 1	32,5	5.318	4,86	3,38	400	4,22	3,30
850393 Þykkvibær 1	22,6	5.459	4,59	3,32	399	4,02	3,28
871124 Vatnsleysa 1	46,3	5.331	3,80	3,36	398	4,10	3,36
870615 Hraungerði	23,2	5.411	4,04	3,39	397	4,06	3,28
770193 Stóraból	26,9	5.339	4,98	3,61	396	3,99	3,42
870708 Syðri-Gróf 2	25,9	5.303	4,25	3,41	395	4,17	3,27
860624 Akur	41,5	5.312	4,18	3,35	394	4,14	3,28
870422 Stóra-Sandvík 1A	49,2	5.163	4,13	3,44	394	4,22	3,41
870610 Oddgeirshólar 1	36,1	5.307	4,41	3,44	392	4,02	3,37
860305 Sel	44,0	5.253	4,37	3,28	391	4,25	3,20

Búsnr. og bú	ÁRSKÝR					MS	
	Árskýr	Mjólk	Fita%	Prót.%	MFP**	Fitu%	Prót%
860102 Drangshlíðardalur	23,7	4.996	4,09	3,36	388	4,40	3,37
870206 Holt	78,7	5.172	4,18	3,42	386	4,07	3,40
860304 Bólstaður	30,4	5.311	4,72	3,31	385	4,05	3,20
870634 Lækur	45,7	5.461	4,34	3,34	384	3,77	3,27
860930 Guttormshagi	35,4	5.169	4,21	3,36	384	4,12	3,30
871001 Tungufell	41,0	5.004	3,97	3,37	382	4,27	3,37
871755 Hvammur	46,5	5.160	3,67	3,34	382	4,08	3,32
850306 Hraungerði	21,6	4.917	3,78	3,66	382	4,27	3,49
860335 Bakki	35,6	5.092	3,77	3,50	381	4,17	3,31
850656 Suður-Foss	26,1	5.144	4,19	3,41	381	4,09	3,31
870133 Efri-Gegnishólar	45,7	4.952	3,93	3,50	379	4,18	3,47
860416 Álfhólar	21,5	5.218	4,00	3,37	379	3,99	3,27
871050 Hellisholt	24,8	4.935	5,32	3,47	375	4,17	3,43
860264 Núpur 3	47,0	5.200	3,75	3,34	375	3,99	3,22
871252 Efsti-Dalur 1	49,1	5.094	3,95	3,31	374	4,05	3,29
860513 Neðri-Þverá	50,9	5.038	3,99	3,29	374	4,16	3,26
860288 Dalssel 1	35,6	4.922	4,22	3,34	369	4,21	3,29
871080 Auðsholt 1	97,2	5.044	3,96	3,39	369	4,03	3,28
860931 Stúfholt 2 Austurbær	21,3	4.982	4,32	3,57	368	3,98	3,41
871009 Skipholt 1	42,5	5.131	4,50	3,46	368	3,93	3,24
860334 Hólmahjáleiga	47,1	5.196	4,18	3,25	366	3,89	3,16
860821 Þúfa	45,1	4.971	4,04	3,39	364	3,99	3,34
860731 Bakkakot	18,9	4.820	3,96	3,49	363	4,10	3,44
870726 Kolsholtshellir	30,2	4.831	4,35	3,30	362	4,19	3,31
860330 Lágafell	42,7	4.818	4,09	3,35	362	4,19	3,33
770106 Grænahraun	48,3	4.833	4,05	3,36	361	4,16	3,31
860115 Raufarfell 3	49,4	4.891	3,68	3,29	358	4,05	3,26
870703 Ferjunes	28,9	4.790	4,27	3,37	357	4,16	3,30
860273 Sauðhúsvöllur	35,6	4.696	4,30	3,50	356	4,16	3,43
870906 Laxárdalur 1	40,9	4.887	3,77	3,30	356	4,01	3,27
860554 Sámstaðir 3	53,4	4.900	3,68	3,37	354	3,96	3,26
870417 Litla-Sandvík 1	28,3	4.811	3,76	3,41	354	3,96	3,39
871068 Bjarg	37,9	4.670	4,05	3,48	353	4,19	3,37
861030 Herriðarhóll	27,9	4.826	4,29	3,42	351	3,97	3,30
860324 Skíðbakki 2	40,5	4.502	4,46	3,43	351	4,44	3,35

Afurðahæstu kýrnar

Í töflu 7 getur að líta lista yfir afurðahæstu kýrnar á árinu 2012.

Tafla 7. Afurðahæstu kýr á Suðurlandi 2012. Kýr sem mjólkuðu yfir 10.000 kg mjólkur.

Kýr	Faðir	Mjólki, kg	Prót.	Fita	Bú
0354 Snotra	98046 Hræsingur	11.782	3,27	3,20	860282 Eystra-Seljaland
1350801-0198 Sokka	03014 Hegri	11.094	3,27	3,97	860320 Stóra-Hildisey 2
0385 Dyrnja	04024 Stássi	11.036	3,81	4,24	870851 Skeiðhólt 3
1637301-0417	98027 Fontur	11.010	3,60	3,89	860282 Eystra-Seljaland
0579 Marlyn	05007 Sláni	10.944	3,33	4,80	860315 Hólmur
0254 Villa	00035 Náttfari	10.923	3,62	4,19	871077 Dalbær 1
1016 Skák	96028 Fróði	10.887	3,27	4,16	870650 Stóra-Ármót
305	242	10.690	3,12	4,69	860127 Seljavellir
1662041-0554 Strekkja	97032 Þverteinn	10.629	3,46	4,26	870412 Eyði-Sandvík
1665001-0354 Skeifa	96027 Hófur	10.627	3,41	4,83	870803 Reykir
1662041-0570 Kolbrún	04010 Hlaupari	10.584	3,32	4,05	870412 Eyði-Sandvík
0501 Kæla	0435 Staki	10.436	3,53	3,68	870815 Norðurgarður
0284 Héla	99008 Pollur	10.397	3,59	3,11	870115 Gaulverjabær
1084 Baula	98027 Fontur	10.385	3,71	4,60	870650 Stóra-Ármót
1637891-0213 Nóta	02013 Sendill	10.361	3,41	4,21	860326 Skíðbakki
0194 Díana	97010 Stígur	10.311	3,47	4,16	770116 Seljavellir
0387 Treyja	97032 Þverteinn	10.273	3,23	3,62	871058 Hrepphólar
0416 Básúna	0339 Hjálmur	10.253	3,43	4,09	860530 Kirkjulækur 2
474	0419 Krúni	10.218	3,46	2,57	860282 Eystra-Seljaland
0493 Skerpa	01031 Kappi	10.215	3,34	4,83	870803 Reykir
0366 Snælda	04006 Þinur	10.124	3,43	4,26	871022 Kotlaugar
280	96023 Dúri	10.075	3,94	4,76	860318 Stóra-Hildisey 1
1069 Skutla	04041 Stíll	10.052	3,44	3,91	870909 Skáldabúðir
1258 Halla	1645461-0633 Braggi	10.038	2,99	3,87	860718 Lambhagi
0366 Lipurtá	98026 Glanni	10.001	3,52	4,45	860949 Lækur 1

Afurðahæsta kýr Suðurlands árið 2012 er Snotra 354 í Eystra-Seljalandi undir Eyjafjöllum. Hún mjólkaði 11.782 kg mjólkur og fór hæst í 45,1 kg dagsnyt á s.l. ári. Snotra heldur geysilega vel á sér en hún var enn í 24,2 kg í febrúar s.l. Þó hún hafi borið 7. des. 2011 sínum sjöunda kálfi. Sínum fyrsta kálfi bar hún 6. des. 2003 þá rúmlega tveggja ára en hún er fædd 8. október 2001 undan Hræsingi 98046 og móðurfaðir hennar er Búi 89017. Annað árið í röð státar Hræsingur 98046 af afurðahæsta kúnni á Suðurlandi á meðal dætra sinna en Týra 120 Hræsingsdóttir í Hraunkoti varð afurðahæst árið 2011.

Önnur í röðinni varð Sokka 198 í Stóru-Hildisey 2 í A-Landeyjum. Sokka er fædd 5. september 2005 í Rauðanesi 3 í Borgarbyggð og bar fyrsta kálfi 28. október 2007. Hún er dóttir Hegra 03014. Sokka fór

hæst í 46,9 kg dagsnyt í fyrra en hún bar í fjórða sinn 4. september 2011.

Þriðja varð Dyrnja 385 í Skeiðhólta 3 á Skeiðum, dóttir Stássa 04024, móðurfaðir Túni 95024. Dyrnja sem er fædd 15. desember 2006 bar 29. október 2011 og var það annar burður hennar en fyrsta kálfi átti hún 12. desember 2009. Hún fór hæst í 46,5 kg dagsnyt á mjaltaskeiðinu.

Í töflu 8 má sjá þær kýr á Suðurlandi sem náðu afurðum yfir 8.000 kg mjólkur á árinu 2012.

Mókolla 230 setti Íslandsmet

Á árinu náði Mókolla 230 á Kirkjulæk í Fljótshlíð að setja nýtt Íslandsmet í æviafurðum. Þetta er afrek sem að frekar sjaldséð meðal íslenskra kúa, þ.e. í fyrsta lagi að rjúfa 100 þús. kg múrinn og svo hins vegar að setja Íslandsmet í æviafurðum. Um áramótin síðustu hafði Mókolla mjólkað 111.959 kg frá því að hún bar sínum 1. kálfi þann 24. október 1998 en alls hefur hún borið 13 sinnum, nú síðast þann 8. febrúar 2012. Fyrra Íslandsmet átti Hrafnhetta í Hólum í A-Landeyjum en það 111.194 kg þannig að um áramótin hafði Mókolla mjólkað 765 kg meira en Hrafnhetta. Mókolla er enn að og setur því í raun nýtt met við hverjar mjaltir en í lok febrúar s.l. var hún komin í 113.077 kg.

Mókolla er fædd 7. apríl 1996 undan Snarfara 93018 og Freyju 169. Snarfari var sem kunnugt er sonur Sneglu 231 í Hjálmholti en hún fór á sínu æviskeiði yfir 100 þús. kg. Mókolla á því ekki langt

að sækja endinguna og afurðasemina.

Mókolla 230 á Kirkjulæk síðsumars 2000.
(Ljós. Sveinn Sigurmundsson)

Tafla 8. Kýr sem mjólkuðu 8.000 kg mjólkur eða meira á árinu 2012.

Kýr	Faðir	Mjólk, kg	Prót%	Fita%	Bú
0354 Snotra	98046 Hræsingur	11.782	3,27	3,20	860282 Eystra-Seljaland
1350801-0198 Sokka	03014 Hegri	11.094	3,27	3,97	860320 Stóra-Hildisey 2
0385 Dyrnja	04024 Stássi	11.036	3,81	4,24	870851 Skeiðháholt 3
1637301-0417	98027 Fontur	11.010	3,60	3,89	860282 Eystra-Seljaland
0579 Marlyn	05007 Sláni	10.944	3,33	4,80	860315 Hólmur
0254 Villa	00035 Náttfari	10.923	3,62	4,19	871077 Dalbær 1
1016 Skák	96028 Fróði	10.887	3,27	4,16	870650 Stóra-Ármót
305	242	10.690	3,12	4,69	860127 Seljavellir
1662041-0554 Strekkja	97032 Þverteinn	10.629	3,46	4,26	870412 Eyði-Sandvík
1665001-0354 Skeifa	96027 Hófur	10.627	3,41	4,83	870803 Reykir
1662041-0570 Kolbrún	04010 Hlaupari	10.584	3,32	4,05	870412 Eyði-Sandvík
0501 Kæla	0435 Staki	10.436	3,53	3,68	870815 Norðurgarður
0284 Héla	99008 Þollur	10.397	3,59	3,11	870115 Gaulverjabær
1084 Baula	98027 Fontur	10.385	3,71	4,60	870650 Stóra-Ármót
1637891-0213 Nóta	02013 Sendill	10.361	3,41	4,21	860326 Skíðbakki
0194 Díana	97010 Stígur	10.311	3,47	4,16	770116 Seljavellir
0387 Treyja	97032 Þverteinn	10.273	3,23	3,62	871058 Hrepphólar
0416 Básúna	0339 Hjálmur	10.253	3,43	4,09	860530 Kirkjulækur 2
474	0419 Krúni	10.218	3,46	2,57	860282 Eystra-Seljaland
0493 Skerpa	01031 Kappi	10.215	3,34	4,83	870803 Reykir
0366 Snælda	04006 Þinur	10.124	3,43	4,26	871022 Kotlaugar
280	96023 Dúri	10.075	3,94	4,76	860318 Stóra-Hildisey 1
1069 Skutla	04041 Stíll	10.052	3,44	3,91	870909 Skáldabúðir
1258 Halla	1645461-0633 Braggi	10.038	2,99	3,87	860718 Lambhagi
0366 Lipurtá	98026 Glanni	10.001	3,52	4,45	860949 Lækur 1
0247 Hildur	04005 Þorri	9.984	3,49	3,90	870115 Gaulverjabær
0630 Björk	05022 Þengill	9.971	3,10	4,39	870620 Litla-Ármót
1350801-0176 Nóra	2821 Snúður	9.964	3,39	3,79	860320 Stóra-Hildisey 2
0382 Prúð	98036 Umbi	9.953	3,18	4,40	860450 Berjanes
1600821-1089 Laufa	96028 Fróði	9.948	3,13	3,98	770190 Flatey
0744 Skoppa	98026 Glanni	9.927	3,45	4,60	870817 Hlemmiskeið 2
0214 Panna	0177 Skjöldur	9.904	3,14	4,27	871077 Dalbær 1
0622 Vitra	05004 Rútur	9.898	3,66	4,24	870840 Reykjahlíð
0660 Glóð	99008 Þollur	9.896	3,31	4,49	871114 Drumboddsstaðir 1
360	98002 Viður	9.883	3,57	3,59	860949 Lækur 1
0247 Písa	03029 Finnur	9.865	3,27	3,81	860949 Lækur 1
0562 Tútta	0419 Stólpi	9.841	3,06	3,44	870934 Gunnbjarnarholt
0444 Náttdí	00035 Náttfari	9.821	2,95	3,53	860345 Vorsabær 1
0470 Skora	98027 Fontur	9.818	3,66	3,99	860282 Eystra-Seljaland
1653062-0347 Ljót	00002 Guffi	9.785	3,11	3,99	770190 Flatey
0658 Urta	01027 Snotri	9.764	3,49	3,85	870840 Reykjahlíð
0411 Tígulstjarna	04016 Hjálmur	9.753	2,96	3,11	860103 Ytri-Skógar
399	0273 Lalli Djóns	9.728	3,40	4,00	860949 Lækur 1
0093 Etna	97010 Stígur	9.713	3,27	4,51	870903 Hagi 1

Kýr	Faðir	Mjólk, kg	Prót%	Fita%	Bú
0406 Ítálía	97032 Þverteinn	9.711	3,36	3,83	860452 Stífla
0117 Friða	05001 Stöðull	9.706	3,31	4,17	850387 Hraunkot
0568 Þöll	02039 Aðall	9.700	3,64	4,84	860947 Þverlækur
0440 Gerpla	98046 Hræsingur	9.682	3,18	3,63	871058 Hrepphólar
0649 Skessa	03007 Gyllir	9.679	3,18	3,92	870817 Hlemmiskeið 2
346	9999 Óþekktur Faðir	9.671	3,82	4,04	860318 Stóra-Hildisey 1
0614 Sáta	99008 Þollur	9.669	3,69	4,36	870840 Reykjahlíð
1083 Þvæla	04043 Ári	9.659	3,39	3,84	870650 Stóra-Ármót
475	96028 Fróði	9.654	3,17	4,06	860295 Stóra-Mörk 3
358	98022 Annó	9.638	3,30	3,43	860949 Lækur 1
0186 Nóna	97033 Hersir	9.629	3,53	4,92	770116 Seljavellir
1334 Karólína	05014 Renningur	9.585	3,27	3,96	871078 Birtingaholt 1
0552 Sveðja	97032 Þverteinn	9.577	3,17	4,03	870840 Reykjahlíð
1638771-0284 Sæunn	99014 Spuni	9.562	3,31	4,24	860450 Berjanes
0438 Skafa	98027 Fontur	9.503	3,75	4,33	870803 Reykir
0624 Sibba	05014 Renningur	9.485	3,48	4,08	870840 Reykjahlíð
0264 Skata	05028 Vindill	9.481	3,41	4,77	871077 Dalbær 1
0457 Skurfa	98036 Umbi	9.467	3,60	5,01	870803 Reykir
0147 Lína	06042 Mikki	9.451	3,25	4,26	850387 Hraunkot
0401 Sala	04009 Salómon	9.431	3,14	3,51	860103 Ytri-Skógar
0608 Olga	98036 Umbi	9.420	3,10	3,12	870840 Reykjahlíð
1078 Búkolla	04040 Fjalli	9.409	3,31	3,93	870650 Stóra-Ármót
0540 Gríma	05025 Goði	9.398	3,15	3,84	871065 Birtingaholt 4
1288 Klukka	03036 Brunnur	9.397	3,07	3,66	871078 Birtingaholt 1
1123 Huppa	01031 Kappi	9.383	3,22	4,82	870650 Stóra-Ármót
405	05025 Goði	9.372	3,48	3,60	860318 Stóra-Hildisey 1
0255 Fata	00031 Júdas	9.358	3,52	4,82	871077 Dalbær 1
0281 Gata	97010 Stígur	9.356	3,48	4,01	870826 Arakot
0390 Branda	0316 Ljómi	9.340	3,32	3,93	860108 Hrótafell
0623 Odda	0554 Mergur	9.319	3,41	4,69	870840 Reykjahlíð
0633 Donna	9999 Óþekktur Faðir	9.312	3,39	3,70	860315 Hólmur
0120 Týra	98046 Hræsingur	9.307	3,20	4,16	850387 Hraunkot
0387 Sandra	06040 Reykur	9.304	3,42	2,92	860949 Lækur 1
0638 Borgey	05037 Sússi	9.296	3,41	3,93	870840 Reykjahlíð
0312 Húsey	01001 Húsi	9.289	3,43	3,73	870115 Gaulverjabær
0786 Bremsa	01031 Kappi	9.284	3,26	4,36	860729 Selalækur
748	9999 Óþekktur Faðir	9.269	3,27	4,39	870931 Þrándarholt
0468 Sossa	99008 Þollur	9.259	3,23	4,46	870804 Reykhóll
1600821-1251 Tóta	98027 Fontur	9.254	3,20	4,08	770190 Flatey
1638601-0509 Stétt	05015 Moli	9.247	3,60	4,65	860318 Stóra-Hildisey 1
0232 Hetja	04037 Hengill	9.228	3,62	4,37	860307 Kanastaðir
1664341-0313	05032 Stjarni	9.225	3,43	5,18	870828 Ólafsvellir
0373 Búbót	0358 Foss	9.217	3,33	3,55	860251 Efsta-Grund
1303 Bísa	98027 Fontur	9.206	3,07	3,69	871078 Birtingaholt 1
1086 Gæfa	99035 Gangandi	9.196	3,35	4,52	870650 Stóra-Ármót

Kýr	Faðir	Mjólk, kg	Prót%	Fita%	Bú
0394 Kóróna	03037 Depill	9.179	3,47	3,84	871065 Birtingaholt 4
1653601-0899	04024 Stássi	9.171	3,52	3,74	861138 Bjóla 2
0283 Skora	98036 Umbi	9.167	3,44	5,14	770116 Seljavellir
1638601-0401 Freyja	97010 Stígur	9.165	3,16	4,57	860320 Stóra-Hildisey 2
0403 Þokkadís	05027 Gaukur	9.153	3,16	3,73	870624 Stóru-Reykir
1655141-0396 Gæfa	97010 Stígur	9.152	3,45	4,18	871078 Birtingaholt 1
0585 Hrúga	05032 Stjarni	9.136	3,40	4,04	870920 Steinsholt 1
0174 Gullbrá	0977 Ljómi	9.130	3,40	4,54	860920 Akbraut
0389 Lykkja	98042 Príor	9.126	3,34	4,02	871006 Foss
1653601-0833	96028 Fróði	9.120	3,56	3,89	861138 Bjóla 2
0314 Dúsa	97010 Stígur	9.110	3,26	4,40	870826 Arakot
1089 Væla	06042 Mikki	9.106	3,51	3,88	870412 Eyði-Sandvík
0664 Flaska	99035 Gangandi	9.102	3,33	3,46	870840 Reykjahlíð
0267 Flaga	05001 Stöðull	9.101	3,78	3,61	870115 Gaulverjabær
0324 Buddha	03027 Tópas	9.095	3,19	3,61	871065 Birtingaholt 4
1651671-0621 Dama	98046 Hræsingur	9.095	3,14	3,77	860827 Hjallanes 2
0310 Linda	05002 Bauti	9.084	3,48	3,89	860949 Lækur 1
0275 Brók	05009 Hnappur	9.080	3,73	4,18	870115 Gaulverjabær
0263 Mína	96028 Fróði	9.074	3,50	3,21	870807 Fjall 2
0408 Kibba	00035 Náttfari	9.065	3,29	4,07	870851 Skeiðháholt 3
0674 Rjóð	01028 Spotti	9.060	3,25	4,30	871065 Birtingaholt 4
1221 Sverta	00010 Laski	9.057	3,48	4,28	860637 Móeiðarhvoll 2
0573 Tjara	98027 Fontur	9.054	3,38	3,88	870840 Reykjahlíð
289	96028 Fróði	9.047	3,61	4,30	860318 Stóra-Hildisey 1
0678 Lýsa	0586 Goggi	9.041	3,45	4,60	870828 Ólafsvellir
0369 Sena	04003 Bursti	9.028	3,45	4,10	871065 Birtingaholt 4
0197 Hófý	96027 Hófur	9.024	3,28	4,05	770116 Seljavellir
0367 Pim	0273 Lalli Djóns	9.023	3,55	3,69	860949 Lækur 1
0252 Gná	04005 Þorri	9.018	3,44	4,56	770116 Seljavellir
0428 Urta	97010 Stígur	9.011	3,52	4,00	870604 Brúnastaðir 1
0532 Gjölf	01028 Spotti	9.002	3,22	3,85	871058 Hrepphólar
0407 Nótt	00035 Náttfari	8.997	3,36	4,12	861014 Berustaðir 2
0420 Gella	0317 Kroppur	8.990	3,37	4,65	871014 Bryðjuholt
0551 Hamingja	00010 Laski	8.990	3,39	4,34	871058 Hrepphólar
0230 Mókolla	93018 Snarfari	8.988	3,53	4,81	860530 Kirkjulækur 2
0463 Lögg	06001 Dreitill	8.986	3,59	4,50	860103 Ytri-Skógar
0466 Væta	99008 Þollur	8.982	3,44	3,45	860337 Búðarhóll 1
0342 Veita	05010 Hávarður	8.979	3,28	4,08	770116 Seljavellir
0386 Dúkka	0318 Kóróni	8.975	3,30	4,01	861014 Berustaðir 2
0045 Sokka	96007 Prakkari	8.968	3,38	4,02	861033 Lækjartún
0428 Skrúfa	02018 Hjaltalín	8.961	3,15	3,82	870628 Tún
0287 Ró	01001 Húsi	8.956	3,40	4,37	871077 Dalbær 1
1600821-1294 Flóra	00035 Náttfari	8.946	3,07	3,32	770190 Flatey
0654 Lilja	0593 Hamur	8.943	3,45	4,39	870840 Reykjahlíð
0100 Litla-Branda	05010 Hávarður	8.941	3,19	3,73	850350 Prestsbakki

Kýr	Faðir	Mjólk, kg	Prót%	Fita%	Bú
1638601-0417 Háleit	0994 Bjartur	8.938	3,24	4,22	860320 Stóra-Hildisey 2
0298 Þyrnirós	0171 Gjafar	8.917	3,40	4,15	860345 Vorsabær 1
0377 Hugrökk	0273 Lalli Djóns	8.913	3,24	4,03	860949 Lækur 1
0471 Glotta	03003 Bani	8.908	3,11	3,63	860923 Raffholt
0352 Maxel	94017 Kaðall	8.907	3,56	3,85	870916 Stóri-Núpur 1
715	98008 Meitill	8.902	3,31	4,24	870931 Þrándarholt
0488 Aldís	02008 Alfons	8.899	3,08	3,57	860103 Ytri-Skógar
1362 Brussel	05041 Bifur	8.897	3,07	3,73	871078 Birtingaholt 1
0785 Fríða	97037 Rosi	8.894	3,37	4,10	871128 Bræðratunga
0376 Aníta	97032 Þverteinn	8.894	3,09	3,38	860345 Vorsabær 1
1653601-0925	0798 Dolli	8.893	3,92	4,27	861138 Bjóla 2
0470 Blómarós	02012 Skurður	8.893	3,28	3,99	860345 Vorsabær 1
0393 Nóta	97030 Kubbur	8.888	3,12	4,89	871024 Skipholt 3
0257 Kilja	96007 Prakkari	8.879	3,42	4,14	871077 Dalbær 1
0168 Fjóla	01035 Stokkur	8.874	3,30	4,03	860307 Kanastaðir
0517 Sigga	05037 Sússi	8.874	3,28	3,51	870815 Norðurgarður
1003 Kolbrún	9999 Óþekktur Faðir	8.872	3,24	4,55	860334 Hólmahjáleiga
0609 Brenna	06046 Taktur	8.869	3,58	4,18	870920 Steinsholt 1
0366 Sylgja	97032 Þverteinn	8.858	3,36	4,11	861014 Berustaðir 2
1664371-0286 Sandra	99022 Duggari	8.856	3,33	3,92	870909 Skáldabúðir
0768 Búkolla	98026 Glanni	8.850	3,40	4,20	870817 Hlemmiskeið 2
0728 Grinda-Glyðra	98026 Glanni	8.839	3,49	4,57	870817 Hlemmiskeið 2
0393 Kola	98052 Þrasi	8.836	3,34	4,67	870907 Stóra-Mástunga 1
0505 Rauða Sería	0151 Höttur	8.836	3,46	3,68	860806 Skarð
0226 Sólbjört	02023 Börkur	8.820	3,45	4,18	871065 Birtingaholt 4
1305 Gata	00035 Náttfari	8.820	3,39	5,14	860718 Lambhagi
0242 Lilja	0117 Svavar	8.818	3,60	4,57	860326 Skíðbakki
0582 Gata	05032 Stjarni	8.817	3,51	4,22	870920 Steinsholt 1
1636601-0303 Góa	05032 Stjarni	8.816	3,23	3,70	860271 Efri-Hóll
0506 Hræsa	98046 Hræsingur	8.815	3,45	4,42	870628 Tún
0582 Fold	97037 Rosi	8.806	3,29	4,51	871065 Birtingaholt 4
0293 Kamína	02012 Skurður	8.795	3,63	4,48	871077 Dalbær 1
0598 Jómfrú	01028 Spotti	8.794	3,34	3,96	870934 Gunnbjarnarholt
0348 Ókunn	04047 Þjálfí	8.793	3,54	5,01	871019 Túnsberg
0147 Edda	0975 Leggur	8.789	3,49	4,46	860920 Akbraut
0265 Rauðka	98027 Fontur	8.788	3,21	3,84	871076 Miðfell 5
1085 Birna	05041 Bifur	8.783	3,50	4,14	870909 Skáldabúðir
0656 Valska	0593 Hamur	8.780	3,50	4,04	870840 Reykjahlíð
478	0392 Skíði	8.779	3,14	3,64	860324 Skíðbakki 2
0627 Þræta	98036 Umbi	8.766	3,60	4,49	870840 Reykjahlíð
0243 Skjalda	98052 Þrasi	8.764	3,26	4,32	871056 Núpstún
0377 Gata	97010 Stígur	8.762	3,23	3,92	860103 Ytri-Skógar
1071 Dolly	00032 Gosi	8.762	3,67	4,39	870412 Eyði-Sandvík
528	05026 Baugur	8.756	3,27	3,94	860320 Stóra-Hildisey 2
0707 Bekka	00035 Náttfari	8.755	3,23	4,12	871114 Drumboddsstaðir 1

Kýr	Faðir	Mjólk, kg	Prót%	Fita%	Bú
1650761-0278 Kolhryggja	9999 Ópekkur Faðir	8.754	3,26	3,83	860320 Stóra-Hildisey 2
0319 Mamma Mö	0159 Skrauti	8.753	3,36	4,46	860295 Stóra-Mörk 3
0624 Skekkja	97002 Bylur	8.750	3,36	4,28	871114 Drumboddsstaðir 1
0273 Kolbrá	0214 Blesi	8.745	3,36	4,36	871077 Dalbær 1
1025 Kolgríma	98042 Príor	8.745	3,49	3,90	870412 Eyði-Sandvík
0784 Bóma	1645461-0687 Dósi	8.742	3,04	4,20	860729 Selalækur
1600821-1282 Linda	05015 Moli	8.740	3,27	3,79	770190 Flatey
0139 Skraut	98042 Príor	8.738	3,42	3,65	860115 Raufarfell 3
0772 Gátt	00035 Náttfari	8.735	3,10	4,36	860947 Þverlækur
0449 Carmen	04043 Ári	8.734	3,82	4,49	870413 Geirakot
0710 Viska	96028 Fróði	8.729	3,49	4,79	860928 Saurbær
1653601-0960	98046 Hræsingur	8.723	3,49	4,34	861138 Bjóla 2
776	00012 Gollu	8.717	3,06	3,65	870931 Þrándarholt
0353 Birta	97010 Stígur	8.716	3,28	3,45	860271 Efri-Hóll
0596 Sól	97001 Teinn	8.715	3,54	3,85	870840 Reykjahlíð
1347 Ástríður	05024 Þrjótur	8.715	3,28	3,68	871078 Birtingaholt 1
1600821-1151 Blíða	9999 Ópekkur Faðir	8.705	3,27	3,75	770190 Flatey
0144 Gæfa	0377 Háleggur	8.699	3,43	4,03	860920 Akbraut
0057 Rauðhetta	98027 Fontur	8.698	3,29	3,63	861033 Lækjartún
0145 Húfa	02003 Lykill	8.695	3,58	4,47	850387 Hraunkot
470	0392 Skíði	8.692	3,10	4,04	860324 Skíðbakki 2
0618 Emis	00032 Gosi	8.686	3,00	3,59	860452 Stífla
0600 Halla	99014 Spuni	8.679	3,32	3,97	860702 Helluvað 3
0360 Blæja	97010 Stígur	8.674	3,18	4,56	870907 Stóra-Mástunga 1
0606 Styttu	04041 Stíll	8.674	3,07	3,31	870620 Litla-Ármót
0644 Róbót	0593 Hamur	8.673	3,60	4,18	870840 Reykjahlíð
0613 Teista	05032 Stjarni	8.672	3,33	4,74	860315 Hólmur
1639251-0180 Álfadís	0142 Sifjar	8.672	3,44	4,05	860307 Kanastaðir
0453 Flenna	98026 Glanni	8.672	3,28	4,04	860103 Ytri-Skógar
0549 Skel	05014 Renningur	8.672	3,32	3,83	871065 Birtingaholt 4
0346 Skúta	00035 Náttfari	8.671	3,26	3,96	870826 Arakot
1258 Silla	05041 Bifur	8.671	3,08	4,31	860637 Móeiðarhovoll 2
0553 Spretta	0617 Sprettur	8.668	3,61	4,01	860259 Ásólfskáli
0503 Dyngja	02012 Skurður	8.665	3,72	3,04	870807 Fjall 2
0456 Kreppa	97029 Randver	8.655	3,25	3,93	870413 Geirakot
958	05032 Stjarni	8.649	3,51	4,22	860129 Þorvaldseyri
0185 Mána	95010 Soldán	8.648	3,46	4,84	871076 Miðfell 5
0278 Sæla	98026 Glanni	8.634	3,51	3,58	870115 Gaulverjabær
0184 Salka	0108 Bryðji	8.634	3,36	4,00	860326 Skíðbakki
0770 Nn	99008 Þollur	8.630	3,45	4,12	870931 Þrándarholt
1638601-0496 Hulda	0389 Sigurfari	8.628	3,41	4,08	860337 Búðarhóll 1
0298 Járning	07001 Laukur	8.625	3,87	4,22	871077 Dalbær 1
0404 Hetja	97001 Teinn	8.623	3,50	3,78	860530 Kirkjulækur 2
0537 Þolgóð	99008 Þollur	8.616	3,00	3,34	870801 Ósabakki 2
706	97032 Þverteinn	8.610	3,15	4,45	870828 Ólafsvellir

Kýr	Faðir	Mjólk, kg	Prót%	Fita%	Bú
0343 Agla	98036 Umbi	8.598	3,24	4,80	871019 Túnsberg
0365 Jasmín	9999 Óþekktur Faðir	8.598	3,61	3,48	870934 Gunnbjarnarholt
0339 Heilsa	04043 Ári	8.596	3,27	4,00	871103 Gýgjarhólskot 1
442	02030 Skjanni	8.590	3,26	4,45	860320 Stóra-Hildisey 2
0386 Silja	04010 Hlaupari	8.588	3,21	4,71	870634 Lækur
0500 Ljóma	97037 Rosi	8.586	3,20	4,36	870713 Egilsstaðakot
0686 Blómfríður	00035 Náttfari	8.581	3,41	3,81	870840 Reykjahlíð
0327 Komma	94032 Punktur	8.578	3,34	3,70	860530 Kirkjulækur 2
0444 Blá	94013 Pinkill	8.577	3,15	3,06	870133 Efri-Gegnishólar
1645461-0686 Spræna	1645461-0617 Loki	8.576	3,20	4,52	860729 Selalækur
0246 Ítalía	04004 Grikkur	8.575	3,61	3,54	870115 Gaulverjabær
0472 Slæða	96006 Trefill	8.574	3,32	2,82	870807 Fjall 2
0543 Klukka	0377 Háleggur	8.572	3,37	4,57	860947 Þverlækur
531	98026 Glanni	8.571	3,33	4,61	860320 Stóra-Hildisey 2
1645471-0725 Sesselía	1645461-0617 Loki	8.570	3,44	4,35	860315 Hólmur
1151	1653601-0997	8.564	2,99	3,19	861138 Bjóla 2
0731 Silja	98042 Príor	8.564	3,25	4,21	870817 Hlemmiskeið 2
656		8.563	3,10	4,89	860107 Skarðshlíð 1
817	05037 Sússi	8.557	3,24	3,72	871128 Bræðratunga
0417 Svala	01027 Snotri	8.552	3,49	4,72	871014 Bryðjuholt
1653071-0350 Sæld	97010 Stígur	8.548	3,52	4,42	770190 Flatey
0720 Fýla	06029 Hjarði	8.544	3,14	3,68	871114 Drumboddsstaðir 1
0269 Mubla	9999 Óþekktur Faðir	8.530	3,32	3,86	850319 Austurhlíð
1645461-0642 Froða	96028 Fróði	8.530	3,39	4,57	860729 Selalækur
0772 Perla	00035 Náttfari	8.525	3,19	4,55	860729 Selalækur
0616 Krækja	05014 Renningur	8.520	3,46	4,31	870840 Reykjahlíð
1653601-1013	0821 Hnútur	8.519	3,48	4,11	861138 Bjóla 2
0429 Krúna	97010 Stígur	8.515	3,19	4,13	871065 Birtingaholt 4
0263 Skinna	9999 Óþekktur Faðir	8.512	3,49	4,75	871077 Dalbær 1
0427 Vetta	00010 Laski	8.510	3,31	4,32	850395 Eystra-Hraun
0261 Kreppa	04037 Hengill	8.508	3,28	3,54	870115 Gaulverjabær
0664 Tuðra	98026 Glanni	8.506	3,49	5,17	860947 Þverlækur
0290 Pera	05004 Rútur	8.506	3,22	3,90	870615 Hraungerði
0318 Stygg	94032 Punktur	8.502	3,38	3,94	870934 Gunnbjarnarholt
484	98036 Umbi	8.501	3,51	4,84	860282 Eystra-Seljaland
0390 Drós	98027 Fontur	8.495	3,22	3,33	870906 Laxárdalur 1
768	99008 Þollur	8.483	3,19	3,43	870931 Þrándarholt
1350801-0184 Finna	2821 Snúður	8.478	3,20	3,81	860320 Stóra-Hildisey 2
0404 Mjólk	06001 Dreitill	8.476	3,54	4,42	871014 Bryðjuholt
0717 Lunda	02039 Aðall	8.474	3,66	3,92	870840 Reykjahlíð
1645461-0605 Buna	0398 Nr 106	8.472	3,05	4,85	860729 Selalækur
0255 Svört	0792 Svartur	8.468	3,44	4,14	860345 Vorsabær 1
0541 Dimmalimm	02008 Alfons	8.461	3,71	4,17	860530 Kirkjulækur 2
0296 Skora	98027 Fontur	8.459	3,42	4,35	871011 Skollagróf
0303 Krúttá	0229 Kommi	8.458	3,54	4,13	860307 Kanastaðir

Kýr	Faðir	Mjólk, kg	Prót%	Fita%	Bú
1653601-0905	0798 Dolli	8.458	3,62	4,31	861138 Bjóla 2
1662531-0551 Sería	04024 Stássi	8.453	3,61	3,94	870412 Eyði-Sandvík
0271 Renna	05014 Renningur	8.448	3,75	4,70	870805 Efri-Brúnaveilir 2
0534 Ljósbrá	05015 Moli	8.448	3,03	3,53	870934 Gunnbjarnarholt
0126 Sunna	03029 Finnur	8.444	3,29	3,90	860326 Skíðbakki
1435 Gugga	00010 Laski	8.444	3,26	3,56	871078 Birtingaholt 1
0458 Glenna	98026 Glanni	8.442	3,36	3,45	870807 Fjall 2
0802 Auðhumla	06020 Völusteinn	8.435	3,05	4,06	870931 Þrándarholt
0216 Flóra	97010 Stígur	8.435	3,61	4,69	860445 Hvítanes
0447 Trappa	97010 Stígur	8.430	3,25	3,56	870801 Ósabakki 2
0529 Náttúfa	00035 Náttfari	8.427	3,11	4,27	870713 Egilsstaðakot
1600821-1141 Buska	9999 Ópekktur Faðir	8.425	2,96	3,76	770190 Flatey
0478 Þúfa	05024 Þrjótur	8.423	3,29	3,55	871058 Hrepphólar
0355 Búbót	97001 Teinn	8.417	3,31	3,86	860271 Efri-Hóll
0431 Ingva		8.417	3,74	4,61	870934 Gunnbjarnarholt
1072 Perla	98027 Fontur	8.414	3,42	4,00	870650 Stóra-Ármót
0444 Rót	02001 Glæðir	8.408	3,48	3,90	870736 Hurðarbak
0566 Kúla	00017 Kistill	8.404	3,38	4,93	870736 Hurðarbak
0417 Hæglát	00035 Náttfari	8.402	3,70	4,86	871041 Hrafnkelsstaðir 3
1665491-0554 Bók	0419 Stólpi	8.400	3,42	4,00	870909 Skáldabúðir
0318 Helena Rut	00035 Náttfari	8.400	3,40	3,33	850388 Fagurhlíð
1653601-0886	98027 Fontur	8.392	3,51	3,80	861138 Bjóla 2
1068 Ösp	00045 Lás	8.392	3,68	4,56	870412 Eyði-Sandvík
1307 Skella	99008 Þollur	8.390	3,00	3,52	871078 Birtingaholt 1
0717 Jaxla	06022 Kambur	8.380	3,19	4,24	871114 Drumboddsstaðir 1
725	94025 Drómi	8.377	3,44	4,44	870931 Þrándarholt
0579 Sara	06020 Völusteinn	8.373	3,44	4,08	870934 Gunnbjarnarholt
0553 Skerpla	9999 Ópekktur Faðir	8.372	3,26	4,38	870920 Steinsholt 1
0239 Gilitrutt	02024 Stóristeinn	8.372	2,95	3,57	871065 Birtingaholt 4
0590 Djásn	98027 Fontur	8.366	3,09	3,11	870620 Litla-Ármót
0638 Brúða	97010 Stígur	8.366	3,65	4,13	870817 Hlemmiskeið 2
0094 Freyja	96032 Hvítungur	8.363	3,43	4,94	871077 Dalbær 1
0441 Skjalda	04024 Stássi	8.363	3,48	4,37	860530 Kirkjulækur 2
0435 Stoð	06007 Karri	8.359	3,37	4,12	871022 Kotlaugar
0522 Kola	06003 Koli	8.359	3,63	4,30	871058 Hrepphólar
0255 Rauð	7351 Júpíter	8.352	3,20	3,99	870128 Gerðar
1650761-0340 Síða	04009 Salómon	8.347	3,52	4,26	860326 Skíðbakki
1663501-0513 Lóa	96028 Fróði	8.344	3,48	4,03	870920 Steinsholt 1
0317 Flóa	02022 Gilsungur	8.342	3,48	3,48	861014 Berustaðir 2
478	06031 Darri	8.340	3,57	3,69	860318 Stóra-Hildisey 1
0747 Kaloría	06002 Hlíðar	8.333	3,19	3,78	871080 Auðsholt 1
0649 Gudda	04025 Búsæll	8.333	3,29	3,83	871080 Auðsholt 1
0488 Skella	02012 Skurður	8.331	3,74	3,57	870807 Fjall 2
0227 Skrudda	04040 Fjalli	8.329	3,22	4,83	871056 Núpstún
0685 Pína	96028 Fróði	8.328	2,95	4,12	870931 Þrándarholt

Kýr	Faðir	Mjólk, kg	Prót%	Fita%	Bú
0616 Tala	98036 Umbi	8.326	3,01	4,33	860702 Helluvað 3
1084 Framtíð	01031 Kappi	8.324	3,41	4,05	870412 Eyði-Sandvík
0628 Algebra	98026 Glanni	8.321	3,19	3,91	860806 Skarð
0326 Stjarna	01027 Snotri	8.320	3,55	4,26	871076 Miðfell 5
1062 Stíja	04018 Kútur	8.318	3,60	4,32	870909 Skáldabúðir
590	05043 Birtingur	8.315	3,41	3,91	860731 Bakkakot
0282 Rák	0239 Gránuson	8.313	3,67	3,84	870115 Gaulverjabær
1653601-1025	05037 Sússi	8.312	3,38	4,08	861138 Bjóla 2
0558 Frigg	94032 Punktur	8.307	3,05	3,91	870817 Hlemmiskeið 2
0088 Rita	9999 Óþekktur Faðir	8.296	3,34	3,65	860115 Raufarfell 3
1653601-0994	00031 Júdas	8.292	3,33	4,16	861138 Bjóla 2
0568 Nótt	0462 Sopi	8.291	3,31	3,64	860259 Ásólfskáli
0258 Pæja	99008 Þollur	8.290	3,04	3,38	871152 Skálholt
0049 Leista	98027 Fontur	8.283	3,77	4,31	861033 Lækjartún
1633151-0267 Ragga	9999 Óþekktur Faðir	8.281	3,43	4,01	850318 Úthlíð
0530 Egg	0975 Leggur	8.281	3,38	4,93	860947 Þverlækur
1645461-0568 Seigla	94017 Kaðall	8.277	3,18	4,22	860729 Selalækur
1653601-0818	02048 Ás	8.274	3,25	3,89	861138 Bjóla 2
1125	05022 Þengill	8.272	3,20	4,32	871151 Spóastaðir
0404 Sossa	00010 Laski	8.267	3,38	4,06	871022 Kotlaugar
0125 Skoppa	04040 Fjalli	8.261	3,25	4,46	871009 Skipholt 1
0106 Ljúfa	03036 Brunnur	8.260	3,67	4,78	850387 Hraunkot
1094	1653601-0988	8.257	3,32	3,99	861138 Bjóla 2
1460 Huppa	02012 Skurður	8.252	3,29	4,31	871078 Birtingaholt 1
0248 Aska	05019 Gussi	8.250	3,50	4,51	871077 Dalbær 1
1676291-0511 Útrás	99008 Þollur	8.246	3,38	3,64	870402 Smjördalir
0368 Fonta	98027 Fontur	8.245	3,28	5,30	860333 Hólmar
0336 Áma	97001 Teinn	8.243	3,31	4,08	861014 Berustaðir 2
0527 Rós	98027 Fontur	8.241	3,39	3,21	870934 Gunnbjarnarholt
1671501-0340 Droplaug	04015 Þrumari	8.240	3,31	3,96	870412 Eyði-Sandvík
0290 Sletta	0175 Glóðar	8.237	3,43	3,83	770116 Seljavellir
0507 Lonta	04010 Hlaupari	8.227	3,13	4,09	870736 Hurðarbak
1411 Gullnáma	1223 Háfur	8.227	3,40	4,24	860718 Lambhagi
0267 Nótt	00035 Náttfari	8.224	3,49	4,76	850318 Úthlíð
0379 Emma	99008 Þollur	8.224	3,13	3,43	871124 Vatnsleysa 1
0580 Hönk	00010 Laski	8.223	3,36	4,86	870736 Hurðarbak
1098 Gola		8.222	3,36	3,73	870909 Skáldabúðir
1089 Surtla	05027 Gaukur	8.221	3,36	4,55	870610 Oddgeirshólar 1
1653601-0962	05015 Moli	8.215	3,31	4,07	861138 Bjóla 2
0459 Pizza	03037 Depill	8.210	3,16	4,48	870934 Gunnbjarnarholt
0504 Von	05024 Þrjótur	8.209	3,67	3,71	870916 Stóri-Núpur 1
0221 Buna	95024 Túni	8.208	3,32	4,88	860403 Grímsstaðir
0549 Lohan	0400 Lóason	8.203	3,33	3,66	860315 Hólmur
1664341-0305 Ljóska		8.203	3,32	3,93	870840 Reykjahlíð
0246 Smuga	03005 Birkir	8.202	3,27	3,34	870612 Litlu-Reykir

Kýr	Faðir	Mjólk, kg	Prót%	Fita%	Bú
0424 Stjórn	06038 Stjóri	8.201	3,94	4,11	870117 Dalbær
0789 Sóló	98026 Glanni	8.200	3,50	4,35	870931 Þrándarholt
0611 Mön	02012 Skurður	8.199	3,40	4,14	870934 Gunnbjarnarholt
1503 Bomba	07020 Svaki	8.196	3,03	3,83	871078 Birtingaholt 1
0310 Auðhumla	99016 Viti	8.196	3,81	3,90	860530 Kirkjulækur 2
0449 Huppa	00035 Náttfari	8.194	3,01	4,07	870634 Lækur
1645461-0577 Flóra	95010 Soldán	8.194	3,36	4,15	860729 Selalækur
0355 Limra	98027 Fontur	8.190	3,41	4,49	871041 Hrafnkelsstaðir 3
0415 Rauðka	05004 Rútur	8.185	3,25	4,49	870634 Lækur
0591 Staksteina	06042 Mikki	8.178	3,30	3,96	870934 Gunnbjarnarholt
0556 Kolbrá	01031 Kappi	8.174	3,10	3,42	871058 Hrepphólar
1676291-0522 Kobba	06024 Dynjandi	8.162	3,45	4,07	870402 Smjördalir
1638601-0464 Mjólka	98027 Fontur	8.161	3,34	4,59	860320 Stóra-Hildisey 2
0644 Grágás	01035 Stokkur	8.161	3,47	3,94	870934 Gunnbjarnarholt
1274 Snúra	04011 Ingjaldur	8.160	3,17	4,16	871078 Birtingaholt 1
0557 Dóra	06002 Hlíðar	8.159	3,30	3,91	870934 Gunnbjarnarholt
1665491-0581 Stör	00017 Kistill	8.159	3,36	3,94	870909 Skáldabúðir
0419 Smuga	97016 Brimill	8.152	3,50	4,63	870803 Reykir
0533 Prinsessa	97010 Stígur	8.147	3,37	3,78	870920 Steinsholt 1
0737 Sirpa	05024 Þrjótur	8.146	3,29	5,03	860729 Selalækur
0276 Riða	05004 Rútur	8.140	3,42	4,11	870115 Gaulverjabær
0457 Telaar	98027 Fontur	8.136	3,54	4,35	870818 Votamýri 1
0599 Hekla	05001 Stöðull	8.136	3,32	4,49	770193 Stóraból
0596 Mjöll	0517 Norðurpóll	8.135	3,46	3,71	860806 Skarð
0302 Auðlind	98027 Fontur	8.134	3,45	4,12	770116 Seljavellir
0575 Vala	97001 Teinn	8.131	3,61	4,17	871080 Auðsholt 1
0562 Gulla	9999 Óþekktur Faðir	8.128	3,65	4,33	860315 Hólmur
1636601-0300 Jónsa	05013 Standur	8.122	3,06	3,64	860108 Hrutafell
0562 Raun	06039 Baggalútur	8.118	3,43	4,18	871058 Hrepphólar
0358 Lind	96007 Prakkari	8.114	3,36	3,86	860530 Kirkjulækur 2
484	0435 Arður	8.112	3,56	3,76	860320 Stóra-Hildisey 2
0362 Binna	06007 Karri	8.112	3,62	3,11	860949 Lækur 1
0371 Rífa	04006 Þinur	8.110	3,42	4,15	871022 Kotlaugar
0416 Snúra	97010 Stígur	8.109	3,48	4,66	871116 Miklaholt
0428 Ljóska	1653601-0853 Vegur	8.104	3,34	4,38	850395 Eystra-Hraun
0199 Ólöf	03034 Skandall	8.103	3,66	4,45	860307 Kanastaðir
1264891-0005		8.101	3,13	3,39	860320 Stóra-Hildisey 2
0240 Gríma	05026 Baugur	8.101	3,36	3,88	850376 Kálfafell 1
0524 Sóta	97010 Stígur	8.101	3,33	4,75	870736 Hurðarbak
0326 Klöpp	98027 Fontur	8.097	3,24	4,01	870826 Arakot
0612 Sabína	02003 Lykill	8.094	3,33	3,84	870934 Gunnbjarnarholt
0271 Margrét	05034 Frami	8.094	2,99	3,46	871152 Skálholt
0657 Helga	0439 Grástari	8.091	3,30	4,50	860315 Hólmur
0336 Sæsa	02032 Sírius	8.091	3,34	4,30	860274 Fit
0260 Bráðlát	98052 Þrasi	8.088	3,47	3,74	860335 Bakki

Kýr	Faðir	Mjólk, kg	Prót%	Fita%	Bú
0385 Vala	02008 Alfons	8.087	3,40	4,03	870934 Gunnbjarnarholt
0304 Fríða	05007 Sláni	8.086	3,26	3,83	850388 Fagurhlíð
1072 Fjöður	05007 Sláni	8.084	3,47	3,96	870909 Skáldabúðir
0535 Elding	0465 Höttur	8.082	3,25	4,13	870713 Egilsstaðakot
0366 Gola	97010 Stígur	8.078	3,57	3,99	870128 Gerðar
0469 Abbadís	99008 Þollur	8.078	3,40	4,22	871024 Skipholt 3
1662631-0634 Kyrrð	99008 Þollur	8.078	3,05	3,65	870624 Stóru-Reykir
0270 Fjóla	05034 Frami	8.074	3,37	3,47	871152 Skálholt
1637101-0127 Hófi	97032 Þverteinn	8.072	3,31	3,41	850318 Úthlíð
565	04011 Ingjaldur	8.072	3,37	4,29	860107 Skarðshlíð 1
1645461-0684 Síða	98035 Sveppur	8.070	3,23	4,52	860729 Selalækur
576	00010 Laski	8.069	3,17	3,97	860295 Stóra-Mörk 3
0461 Skán	0405 Sproti	8.066	3,90	4,43	870713 Egilsstaðakot
1098	04024 Stássi	8.062	3,24	4,52	871151 Spóastaðir
0399 Dugga	03029 Finnur	8.060	3,58	3,75	860530 Kirkjulækur 2
370	97032 Þverteinn	8.059	3,37	4,21	860318 Stóra-Hildisey 1
0362 Sería	01028 Spotti	8.058	3,34	4,75	870826 Arakot
0424 Lögg	0356 Laki	8.055	3,26	4,57	871019 Túnsberg
0399 Rögg	05017 Grallari	8.055	3,84	4,50	870851 Skeiðháholt 3
1029 Freyja		8.055	3,18	4,59	870909 Skáldabúðir
0578 Þrenna	98027 Fontur	8.055	3,40	4,24	860315 Hólmur
0350 Borhola	0237 Fótur	8.055	3,49	4,12	871103 Gýgjarhólskot 1
0393 Kría	96027 Hófur	8.054	3,59	4,29	870916 Stóri-Núpur 1
563	9999 Óþekktur Faðir	8.053	3,41	3,85	860320 Stóra-Hildisey 2
0275 Tígla	0195 Hlíðar	8.046	3,33	3,42	850318 Úthlíð
1066 Fjóla	06006 Leistur	8.046	3,79	4,68	870412 Eyði-Sandvík
494	0435 Arður	8.043	3,65	4,06	860320 Stóra-Hildisey 2
0488 Lotta	04010 Hlaupari	8.043	3,43	4,28	870934 Gunnbjarnarholt
1601211-0312 Hilda	95010 Soldán	8.042	3,25	4,01	861014 Berustaðir 2
0305 Erta	0413 Batur	8.042	3,58	4,26	871077 Dalbær 1
1097 Svarthetta	97032 Þverteinn	8.042	3,32	4,07	860637 Móeiðarhovoll 2
0426 Tíbrá	01036 Villingur	8.041	3,39	4,74	860450 Berjanes
0745 Skotta	1645461-0662 Vís	8.041	3,62	4,85	860729 Selalækur
0436 Krús	06024 Dynjandi	8.040	3,55	4,41	871022 Kotlaugar
0787 Hengja	04037 Hengill	8.039	3,20	4,86	860928 Saurbær
0459 Útrás	98046 Hræsingur	8.037	3,13	4,25	871006 Foss
424	05028 Vindill	8.036	3,53	4,06	860318 Stóra-Hildisey 1
1049 Lokka	98035 Sveppur	8.035	3,09	3,76	870909 Skáldabúðir
0525 Krúna	06019 Logi	8.034	3,45	4,07	871058 Hrepphólar
0399 Skrauta	0360 Hektor	8.033	3,35	4,09	860304 Bólstaður
1653071-0499 Snitta	0369 Marteinn	8.031	3,35	4,59	770190 Flatey
1653601-0982	1653601-0853 Vegur	8.028	3,45	3,89	861138 Bjóla 2
307	06001 Dreitill	8.026	3,48	2,60	871040 Hrafnelstaðir 2
297	0245 Flexnes	8.023	3,38	4,08	860307 Kanastaðir
0357 Sólbráð	00010 Laski	8.021	3,57	4,88	870826 Arakot

Kýr	Faðir	Mjólk, kg	Prót%	Fita%	Bú
0522 Trappa	98026 Glanni	8.019	3,61	4,67	860923 Raðholt
0474 Katla	03032 Hvinur	8.015	3,17	3,14	871316 Stærri-Bær I
0751 Sássa	04024 Stássi	8.011	3,35	3,56	871128 Bræðratunga
1653601-0987	05024 Þrjótur	8.011	3,20	3,49	861138 Bjóla 2
1634431-0184 Annabella		8.009	3,33	4,08	850395 Eystra-Hraun
1664341-0308 Unun	04026 Bloti	8.005	3,42	4,05	870828 Ólafsvellir
0300 Skuggadís	92025 Skuggi	8.004	3,81	4,56	860530 Kirkjulækur 2
1663301-0477 Eldey	04044 Jaki	8.002	3,46	4,20	870610 Oddgeirshólar 1

Að lokum

Við höfum nú notað skýrsluhaldskerfið Huppu í fimm ár og tilkoma þess hefur breytt miklu fyrir nautgriparæktarstarfið. Upplýsingar eru mun aðgengilegri en áður og skýrsluhaldið hefur tekið miklum stakkaskiptum, skil eru betri og gögnin því áreiðanlegri en nokkru sinni fyrr. Þá hafa einstaklingsmerkingar nautgripa bætt ættfærslur til mikilla muna. Hins vegar er áhyggjuefni hve illa gengur að auka sæðingar á kvígum og almennan áhuga á nautgriparækt. Sláandi var að sjá niðurstöður í viðhorfskönnun Landssambands kúabænda varðandi notkun heimanauta þar sem vel yfir helmingur bænda segist nota þau af því það sé þægilegt. Það eru dýrkeypt þægindi sem menn eiga ekki að leyfa sér í nútíma búrekstri. Áhugi og þátttaka í sæðingum, skýrsluhaldi og hinu sameiginlega ræktunarstarfi þar sem allir njóta á að vera fastur liður í markvissri bústjórn. Þeir sem ekki sinna þessum þætti af alúð ná aldrei viðunandi árangri.

Á árinu 2012 má segja að ytra umhverfi nautgriparæktarinnar hafi áfram verið nokkuð stöðugt.

Kvótamarkaður með greiðslumark í mjólk hefur nú að segja má slitið barnsskónum en verð á greiðslumarki hefur ekki lækkað. Þvert á móti. Hafi það verið eitt af aðalmarkmiðunum með markaðinum hefur það ekki náðst enda má segja að sé eðlilegt þar sem það eru fyrst og fremst framboð og eftirspurn ásamt verði á umframmjólk sem stýra greiðslumarksverðinu. Staðan hefur verið sú að mun meiri eftirspurn er eftir greiðslumarki heldur en framboð til sölu.

Núumáramótin tók Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins (RML) yfir allt ráðgjafarstarf í landbúnaði og er sú starfsemi nú rekin á landsvísu. Auðvitað mun þetta hafa í för með sér breytingar þegar fram í sækir og er vonandi að þær verði til batnaðar. Innan RML er fullur vilji og metnaður til þess að gera vel og betur en það og vonandi munum við eiga gott samstarf við sunnlenska kúabændur áfram sem endranær.

Guðmundur Jóhannesson

Hrossaræktin 2012

Góð þátttaka var í kynbótasýningum á Suðurlandi sem og annars staðar á landinu. Búnaðarsambandið hafði umsjón með sýningum á Selfossi, Hafnarfirði og Gaddstaðaflötum. Sýningin sem vera átti í Hornafirði var blásin af vegna þátttökuleysis. Alls féllu 2.184 dómar á landinu öllu. Dæmd hross voru 1.590, endurdómar voru því 27%. Á Selfossi voru dæmd 402 hross, á Sörlastöðum 52 og á Gaddstaðaflötum voru dæmd 649 hross. Á starfssvæði BSSL voru því dæmd 1.103.

Samkvæmt forðagæsluskýrslum hefur ásettum folöldum á Suðurlandi heldur fækkað á milli ára úr 3.262 árið 2010 í 3.178 árið 2011. Ef hins vegar eru bornar saman tölur um skráð og lifandi folöld fædd 2011 í WorldFeng kemur í ljós að þau eru mun fleiri en fram kemur á forðagæsluskýrslum. Skráð og lifandi folöld úr árgangi 2011 á starfssvæði BSSL eru 3.598 en voru 3.486 árið áður sem er um 50% af lifandi og skráðum folöldum á landsvísu. Það er því rökrétt að álykta að ásetningur sé svipaður á milli ára þrátt fyrir samdrátt í sölu á hrossum.

Sýningahaldið

Búnaðarsambandið hafði umsjón með fjórum sýningum. Stefna BSSL hefur verið að reyna að fækka sýningarstöðum til hagræðingar en talsverð ásókn er í það frá hestamannafélögunum að fá til sín kynbótsýningar. Óánægja var með það engu sýningu til sín. Fyrsta sýningin var á Sörlastöðum 10. og 11. maí. Næsta sýning var á Selfossi dagana 14. til 26. maí og þar var mjög góð þátttaka. Knapar og eigendur voru ánægðir með aðstöðuna og Sleipnismenn lögðu mikinn metnað í að hafa allt í lagi. Einn dag gerði talsverða rigningu og þoldi völlurinn það illa. Varð að fresta hæfileikadómum til næsta dags, það er ljóst að slíkt er ekki ásættanlegt og verður að bæta úr því fyrir næstu sýningu.

Síðasta sýningin á Suðurlandi fyrir landsmót var að venju á Gaddstaðaflötum dagana 29. maí til 11. júní. Síðsumarsýningin á Gaddstaðaflötum hófst 20. ágúst og lauk með yfirlitssýningu 24. og 25. ágúst. Landsmót fór fram í Viðidal í Reykjavík dagana 25. júní til 1. júlí í veðurblíðu. Að venju var mikið af góðum kynbóta hrossum sem kom þar fram. Alls náðu 222 hross lágmörkum inn á landsmót og 204 mættu.

Á sýningum á vegum BSSL voru dæmd 1.103

hross eins og þegar hefur verið nefnt, 777 hryssur, 316 stóðhestar og 10 geldingar. Heildarfjöldi dóma á landinu öllu var 2.184 hross á 16 sýningum. Hlutfall dæmdra hrossa á starfssvæði BSSL var því 51%. Á Vesturlandi voru dæmd 411 hross (á tveimur sýningum), Norðurlandi 447 hross (á 8 sýningum) og Austurlandi 19 hross (ein sýning) og á LM 204 hross. Í töflu 1 má sjá hver þróunin hefur verið í fjölda dæmdra hrossa á starfssvæði BSSL síðast liðin tíu ár.

Mynd 1. Landsmót hestamanna í Viðidal í Reykjavík árið 2012.

(Ljósmynd Halla Eygló Sveinsdóttir).

Tafla 1. Fjöldi kynbótadóma á starfssvæði BSSL miðað við landið í heild á árunum 2002-2012.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Höfuðborgarsvæðið	192	226	437	386	474	443	704	306	173**	403	52
Suðurland	709	546	686	511	580	523	560	785	555	728	1051
*Landið allt	1421	1184	1530	1210	1418	1340	1841	1720	1301	2132	1980
Hlutf. sýndra hrossa á starfssvæði BSSL miðað við landið í heild	63,4	65,2	73,4	74,1	74,3	72,1	68,7	63,4	56	55	56

* Landsmót og fjórðungsmót eru ekki með í tölum yfir heildarfjölda dæmdra hrossa.

** Inn í þessari tölu er ein sýning á vegum Búnaðarsamtaka Vesturlands, Viðidalur 51 hross.

Í töflu 2 má sjá fjölda sýndra hryssna eftir sýningum og hversu margar þeirra náðu 8,00 eða meira í aðaleinkunn. Það sama má sjá í töflu 3 yfir stóðhesta. Eins og við er að búast er mikið herra hlutfall stóðhesta að fara yfir 8,00 í aðaleinkunn enda úrvalið strangara.

Tafla 2. Sýningar á Suðurlandi 2012, hryssur.

Sýningarstaður	Fulln. dómur	Bygg. dómur	Alls	Aðaleink. 8,00 >	Hlutfall í 8,00 >
Sörlastaðir	18	6	24	3	16,7
Selfoss	229	22	251	82	35,8
Gaddstaðaflötir	256	38	294	73	28,5
Síðsumars. Gaddst.fl.	170	38	208	28	16,5
SAMTALS	673	104	777	186	27,6

Sýningarstaður	Fulln. dómur	Bygg. dómur	Alls	Aðaleink. 8,00 >	Hlutfall í 8,00 >
Sörlastaðir	10	16	26	6	60,0
Selfoss	117	31	148	69	59,0
Gaddstaðflötir	97	28	125	44	45,4
Siðsumars. Gaddst.fl.	16	1	17	8	50,0
SAMTALS	240	76	316	127	52,9

Heimild: Worldfengur

Aldursdreifing á hverri sýningu kemur fram í töflu 4. Hross 4ja og 5 vetra eru um 43,7% sýndra hrossa á Suðurlandi, hlutfallið er lægst á siðsumarsýningunni á Gaddstaðflötum en hæst á vorsýningunni á Gaddstaðflötum 49%.

	Selfoss	Sörlastaðir	Héraðssýning Gaddstaðfl.	Siðsumarsýn. Gaddstaðfl.
Stóðhestar:				
7 v. og eldri	26 (1)	3 (0)	22 (1)	3 (0)
6 vetra	44 (1)	6 (1)	26 (3)	7 (1)
5 vetra	42 (5)	4 (3)	40 (5)	7 (0)
4 vetra	35 (23)	12 (11)	37 (19)	0
Ungfolar	1 (1)	1 (1)	0	0
Samtals stóðhestar	148 (31)	26 (16)	125 (28)	17 (1)
Hryssur:				
7 v. og eldri	66 (7)	12 (2)	65 (9)	71 (12)
6 vetra	79 (4)	7 (1)	98 (7)	76 (10)
5 vetra	76 (6)	4 (2)	83 (15)	51 (11)
4 vetra	30 (5)	1 (1)	48 (7)	10 (5)
Samtals hryssur	251 (22)	24 (6)	294 (38)	208 (38)
Afkvæmi	3 (0)	2 (0)	4 (1)	1 (1)
ALLS:	402 (53)	52 (22)	423 (67)	226 (40)

*Tölurnar í sviga segja til um fjölda sem eingöngu fær skópulagsdóm.

Hæst dæmdu hross í hverjum flokki á sýningum í ár voru sem hér segir:

Héraðssýning Sörlastaðum

Stóðhestar 7 vetra og eldri

IS2005177785 Skuggi frá Hofi, aðaleink. 8,30

Stóðhestar 6 vetra

IS2006125112 Hvatur frá Dallandi, aðaleink. 8,40

Stóðhestar 5 vetra

IS2007135404 Kóngur Skipanesi, aðaleink. 7,66

Stóðhestar 4 vetra

IS2008186807 Púki frá Lækjarbotnum, aðaleink. 8,14

Hryssur 7 vetra og eldri

IS2004284263 Úlfbrún frá Kanastöðum, aðaleink. 8,18

Hryssur 6 vetra

IS2006287017 Þóra Dís frá Auðsholtshjáleigu, aðaleink. 8,07

Hryssur 5 vetra

IS2007237463 Fjöður frá Ólafsvík, aðaleink. 7,84

Vorsýning Selfossi

Stóðhestar 7 vetra og eldri

IS2005101001 Konsert frá Korpu, aðaleink. 8,61

Stóðhestar 6 vetra

IS2006158620 Hranar frá Flugumýri II, aðaleink. 8,85

Stóðhestar 5 vetra

IS2007184162 Skýr frá Skálakoti, aðaleink. 8,55

Stóðhestar 4 vetra

IS2008186002 Nói frá Stóra-Hofi, aðaleink. 8,15

Hryssur 7 vetra og eldri

IS2005282466 Álfarún frá Halakoti, aðaleink. 8,37

Hryssur 6 vetra

IS2006286178 Spá frá Eystra-Fróðholti, aðaleink. 8,52

Hryssur 5 vetra

IS2007286220 Fura frá Hellu, aðaleink. 8,31

Hryssur 4 vetra

IS2008281511 Hnit frá Koltursey, aðaleink. 8,24

Héraðssýning Gaddstaðflötum

Stóðhestar 7 vetra og eldri

IS2005187836 Mjölur frá Hlemmiskeiði 3, aðaleink. 8,50

Stóðhestar 6 vetra

IS2006137335 Gróði frá Naustum, aðaleink. 8,50

Stóðhestar 5 vetra

IS2007101043 Steðji frá Skipaskaga, aðaleink. 8,45

Stóðhestar 4 vetra

IS2008184860 Prinsinn frá Efra-Hvoli, aðaleink. 8,14

Hryssur 7 vetra og eldri

IS2005282657 Álfadrottning frá Austurkoti, aðaleink. 8,53

Hryssur 6 vetra

IS2006286428 Kolka frá Hákoti, aðaleink. 8,69

Hryssur 5 vetra

IS2007265891 Magdalena frá Kommu, aðaleink. 8,35

Hryssur 4 vetra

IS2008282451 Erla frá Halakoti, aðaleink. 8,26

Siðsumarsýning á Gaddstaðflötum

Stóðhestar 7 vetra og eldri

IS2005157346 Hamar frá Hafsteinsstöðum, aðaleink. 8,16

Stóðhestar 6 vetra

IS2006186562 Kapall frá Kálfholti, aðaleink. 8,06

Stóðhestar 5 vetra

IS2007184555 Þórgnýr frá Þúfu í Landeyjum, aðaleink. 8,18

Hryssur 7 vetra og eldri

IS2004282657 Snæsól frá Austurkoti, aðaleink. 8,29

Hryssur 6 vetra

IS2006257247 Vaka frá Sjárvarborg, aðaleink. 8,18

Hryssur 5 vetra

IS2007225234 Lúna frá Reykjavík, aðaleink. 8,18

Hryssur 4 vetra

IS2008288264 Hanna frá Hrafinkelsstöðum 1, aðaleink. 8,13

Nánar verður ekki fjallað um árangur einstakra hrossa enda ítarlega fjallað um sýningarnar í dagblöðum og á hestamiðlum. Í Worldfeng er hægt að prenta út dómaskrár fyrir hverja sýningu.

Skýrsluhaldið

Skýrsluhaldið er sem fyrr umfangsmikið en hefur samt breyst mikið með heimaréttinni í Worldfeng. Ræktendur geta núna skráð sín folöld sjálfir, haft eigendaskipti og skráð afdrif. Stór hluti af skráðum folöldum kemur inn við skráningu á örmerkjum, örfáir skil inn folalda- og afdrifaskýrslum enda verða ræktendur nú að óska

sérstaklega eftir því að fá senda til sín þessa pappíra. Skil á stóðhestaskýrslum eru enn ekki nægilega góð og stoppar það marga ræktendur í að geta sjálfir skráð sín folöld.

Á landsvísu var fjöldi skráðra og lifandi folalda í WF, fædd árið 2011, kominn í 7.168. Það er svipaður fjöldi og árið áður. Reyndar er svo komið að skráð folöld í WF eru mun fleiri en upp eru gefin á forðagæsluskýrslum. Samkvæmt forðagæsluskýrslum voru ásett folöld haustið 2011 á landsvísu 6.507 talsins. Spurning hvort folöld sem eru í eigu þéttbýlisbúa lendi fyrir utan forðagæsluskýrslur. Á starfssvæði BSSL voru skráð og lifandi folöld samkvæmt WF 3.598 eða 50% af árgangi 2011. Folöld sem eru skráð á ræktunarnöfn þ.e. svæði 01 lenda þarna fyrir utan en talsvert er um ræktunarnöfn á Suðurlandi. Í töflu 5 má sjá þróunina í fjölda ásettra og skýrslufærðra folalda á Suðurlandi á árunum 2003-2011. Rétt eins og á landsvísu eru fleiri folöld skráð í WF heldur en ásetningur segir til um samkvæmt forðagæsluskýrslum. Í Árnessýslu eru ásett folöld árið 2011 1.346, í Rangárvallasýslu 1.369, á Reykjanessvæðinu 300, í V-Skaft. 82 og í A-Skaft 81. Lifandi og skráð folöld í WF eru; 1.373 í Árnessýslu, 1.706 í Rangárvallasýslu, 349 á Reykjanessvæðinu, 91 í V-Skaft. og 79 í A-Skaft. Mesti munur á ásettu og skráðu í WF er í Rangárvallasýslu 337 folöld.

Tafla 5. Fjöldi ásettra og skýrslufærðra folalda á Suðurlandi á árunum 2003-2011.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ásett folöld á Suðurl.	2132	2462	2682	3021	3107	3274	3071	3262	3178
Skráð folöld á Suðurl.	1891	2035	2419	2662	3095	3130	3378	3486	3598
Hlutfall skráðra folalda	89%	83%	90%	88%	99%	96%	110%	107%	113%
Skráð folöld á landinu	4476	4684	5248	5785	6476	6501	7255	7159	7168

Sýslur: Gullbringu- og Kjósasýsla, Árnessýsla, Rangárvallasýsla og V-Skaft. A-Skaft með í tölum fyrir 2005-2010.

Á heimasíðu BSSL www.bssl.is eru upplýsingar á aðgengilegu formi um framkvæmd skýrsluhaldsins en þar er einnig hægt að nálgast allar þær skýrslur sem tilheyra skýrsluhaldinu í hrossarækt.

Hrossaræktarsamtök Suðurlands

Hrossaræktarsamtökin störfuðu með svipuðu sniði á síðasta ári og undanfarin ár. Félagsmenn eru 470 en voru 477 árið 2011. Stóðhestahald var umfangslítið en samtökin eiga einungis hlut í einum stóðhesti, Galsa frá Sauðárkróki.

Tekjur samtakanna koma fyrst og fremst af félagsgjöldum og sýningum sem haldnar voru í Ölfushöllinni á Ingólfshvoli. Samtökin stóðu fyrir ungfolasýningu í tengslum við stóðhestasýningu sem hrossarækt.is stóð fyrir 7. apríl og sýningin Ræktun 2012 var haldin 28. apríl.

Megi árið 2013 verða bændum og hrossaræktendum sem farsælast. Bestu þakkir fyrir samstarfið á síðastliðnu ári.

Halla Eygló Sveinsdóttir

Sauðfjárræktin á Suðurlandi 2012

Sauðfjárdómar 2012

Hauststarfið í sauðfjárrækt hófst á samræmingar-námskeiði á Stóra-Ármóti fyrir starfsfólk í sauðfjárdómum, en námskeiðið var að þessu sinni sameiginlegt fyrir allt landið. Mæltist þessi nýlunda vel fyrir. Mesti annatíminn var frá 14. september til 14. október og voru þrjú dómagengi að störfum í 14 daga. Nýting daga var yfirleitt góð en þó komu dagar sem einungis var farið á 1-2 bæi. Aðalstarfsmenn haustsins voru Fanney Ólöf, Óðinn Örn, Halla Eygló, Hermann, Sigríður Ólafsdóttir, Grétar Már, Ágúst Ingi og Halla Kjartansdóttir. Eyjólfur Ingvi Bjarnason kom nokkuð að dómsstörfum í haust og sömuleiðis kom Guðmundur Jóhannesson að dómsstörfum í nokkra daga. Sólrún Ólafsdóttir sá um skráningu á dómum í fjarvis.is og excel. Bændum var boðið upp á að skrá dómama sjálfir og fengu þeir 10% afslátt af gjaldskrá Búnaðarsambandsins. Þetta fyrirkomulag tókst með ágætum en þó voru nokkrir bændur sem voru ekki búnir að skrá dómama viku eftir dóm og féll því afslátturinn niður hjá þeim. Fanney Ólöf og Þórey Bjarnadóttir sáu um skipulag haustsins í samstarfi við formenn fjárræktarféлага og sauðfjárræktarnefnd BSSL.

Haustfundir

Haustfundirnir í sýslunum fjórum voru haldnir dagana 21. og 22. nóvember. Á fundunum fóru Fanney Ólöf og Sigríður Ólafsdóttir yfir niðurstöður hauststarfsins. Sveinn Sigurmundsson fór yfir starfsemi Sauðfjársæðingarstöðvar Suðurlands, nýtingu hrúta og fleira. Þótti það velheppnað. Eyjólfur Ingvi Bjarnason frá Bændasamtökum Íslands kynnti hrútakost Sauðfjársæðingarstöðvarinnar ásamt því að fara vítt og breitt yfir sauðfjárræktarstarfið. Meðal annars fjallaði hann um áhrif skyldleikaræktar og hvernig komast megi hjá henni. Kaffi og kökur voru í boði Fóðurlöndunnar, N1, Líflands og Sauðfjársæðingastöðvar Suðurlands í kaffihléi. Verðlaunaveitingar voru að venju í hverri sýslu fyrir bestu hrútana. Fimm sauðfjárnjú í hverri sýslu voru verðlaunuð fyrir lambhrúta sem voru hæst stigaðir fyrir samanlögð stig fyrir bak, malir og læri. Þrjú veturgamlir hrútar í hverri sýslu voru verðlaunaðir fyrir einstaklingsdóm og 5 eldri hrútar í hverri sýslu voru verðlaunaðir fyrir BLUP kynbótamat. Hrútar, bæði veturgamlir og lambhrútar, sem dregnir voru

niður fyrir haus (t.d. vegna skakks bits) eða með gallaða fætur komu ekki til greina sem verðlaunahrútar og voru teknir af listanum yfir þá stigahæstu vegna þessara galla. Þeir hrútar sem eru í töflunum eru því allir með 8,0 fyrir haus og fætur. Dregið er 0,5 stig af samanlögðum stigum fyrir bak, malir og læri hjá lambhrútum sem eru gengnir einir undir. Verðlaunaplattar voru veittir í öllum flokkum og voru þeir gefnir af YARA áburði, DLG fóðri og Sláturfélagi Suðurlands.

Lambhrútar og gimbrar

Skoðaðir voru rúmlega 3.000 lambhrútar og tæplega 13.000 gimbrar í sýslunum fjórum.

Eins og sjá má í töflu 1 voru flestir lambhrútar dæmdir í Árnassýslu eða 994. Hæst heildarstig voru í Austur-Skaftafellssýslu, 83,7 stig. Lærastigun og samanlögð stig fyrir bak, malir og læri (BML) voru mjög jöfn í sýslunum að meðaltali. Þykkasti bakvöðvinn að meðaltali var í Austur-Skaftafellssýslu, 31,4 mm.

Lambhrútar 2012 - Meðaltöl eftir sýslum																	
Svæði	Fjöldi	Pungi	Fótl	Ómf.	Ómf.	Lögun	Haus	H+h	B+útl	Bak	Malir	Læri	Ull	Fætur	Samf.	Alls	BML
Austur-Skaftafellssýsla	802	48,0	109,4	31,4	2,5	4,1	8,0	8,3	8,5	8,7	8,6	17,4	7,8	8,0	8,2	83,7	34,7
Vestur-Skaftafellssýsla	487	47,3	110,1	29,7	3,0	3,9	8,0	8,2	8,5	8,5	8,6	17,3	8,0	8,0	8,2	82,9	34,3
Rangárvallasýsla	930	47,6	108,1	30,3	2,7	4,1	8,0	8,3	8,5	8,6	8,6	17,5	7,9	8,0	8,2	83,2	34,4
Árnassýsla	994	47,5	109,0	30,4	3,0	4,2	8,0	8,3	8,6	8,6	8,6	17,6	7,9	8,0	8,2	83,5	34,7
	3.213	47,6	109,0	30,5	2,8	4,1	8,0	8,3	8,5	8,6	8,6	17,5	7,9	8,0	8,2	83,4	34,6

Tafla 1. Meðaltöl á dómum lambhrúta eftir sýslum 2012.

Rétt tæplega helmingur, eða 49% skoðaðra hrúta, voru undan sæðingahrútum. Úrval góðra hrútsefna var mikið. Lambhrútar með 30 mm bakvöðva eða meira voru 2002 talsins (62%) sem er mjög gott. Þykkasti bakvöðvinn á lambhrút í haust mældist 43 mm og voru tveir hrútar sem náðu þeirri þykkt. Annar var nr. 1935, Kjarksson (08-840) frá Butru og hinn nr. 2111, Borðason (08-838) frá Raftholti. Sæðingahrútarnir voru almennt að koma vel út og er það ánægjulegt. Af hyrndu sæðingahrútunum átti Borði flesta syni, 233 og Hergill næstflest, 178. Af kollóttu hrútunum átti Steri flesta syni, 64, og Forði næstflest, 32.

Yfirlit yfir lambhrúta undan hyrndum sæðingahrútum má sjá í töflu 3. Af hyrndu sæðingahrútunum voru Borði, Hriflon, Máni og Kvistur að koma sterkastir út að jafnaði á Suðurlandi. Lambhrútar undan Borða voru hæstir í heildarstigum með 85,5 stig. Borði var hæstur

Hrútur		Stigun															
Númer	Nafn	Fjöldi	Pungi	Ómv	Ómf	Óml	Haus	H/H	Bri/útl	Bak	Malir	Læri	Ull	Fætur	Samr.	Alls	BML
06-807	At	1	52,0	30,0	2,9	5,0	8,0	8,0	9,0	8,5	8,5	16,5	8,0	8,0	8,0	82,5	33,5
06-808	Púki	3	51,0	33,3	2,5	3,8	8,0	8,3	8,7	8,7	8,3	17,5	7,8	8,0	8,2	83,5	34,5
06-832	Stáli	65	46,3	29,1	2,4	3,8	8,0	8,3	8,5	8,4	8,6	17,4	7,8	8,0	8,2	83,2	34,4
06-834	Grábotni	17	48,5	31,3	2,8	4,0	8,0	8,5	8,6	8,7	8,7	17,5	7,9	8,0	8,4	84,3	34,9
06-842	Hukki	118	48,0	30,4	2,6	4,1	8,0	8,3	8,5	8,6	8,6	17,4	7,8	8,0	8,1	83,3	34,6
06-865	Prófastur	131	48,1	29,7	2,9	4,1	8,0	8,2	8,5	8,5	8,6	17,4	8,0	8,0	8,2	83,3	34,4
07-809	Fannar	92	45,6	31,9	2,6	4,3	8,0	8,4	8,6	8,8	8,7	17,4	7,8	8,0	8,1	83,8	34,9
07-836	Sokki	136	48,1	29,6	2,7	4,1	8,0	8,4	8,6	8,5	8,7	17,8	7,8	8,0	8,3	83,6	34,6
07-838	Hríflon	71	47,1	31,9	2,3	4,4	8,0	8,1	8,4	8,8	8,7	17,6	8,0	8,0	8,3	83,9	35,1
07-846	Gandur	2	53,5	32,5	2,8	4,0	8,0	8,5	9,0	9,0	8,8	17,3	7,8	8,0	8,5	84,8	35,0
07-866	Blakkur	4	43,8	29,8	2,8	3,8	8,0	8,3	8,5	8,6	8,5	17,4	7,9	8,0	8,3	83,4	34,5
07-867	Kvistur	89	47,7	31,3	2,1	4,3	8,0	8,4	8,6	8,8	8,8	17,7	7,8	8,0	8,2	84,1	35,2
07-867	Snær	27	47,6	31,5	2,0	4,2	8,0	8,2	8,4	8,7	8,6	17,3	7,9	8,0	8,2	83,3	34,6
07-869	Knapi	75	48,6	29,5	2,3	4,0	8,0	8,2	8,5	8,5	8,5	17,3	7,8	8,0	8,2	83,1	34,3
08-839	Borði	286	48,5	33,2	2,6	4,4	7,9	8,3	8,6	8,9	8,8	17,8	7,8	8,0	8,3	84,5	35,5
08-841	Kjarkur	42	47,6	30,9	2,7	4,2	8,0	8,3	8,6	8,6	8,6	17,4	7,9	8,0	8,3	83,6	34,6
08-870	Guffi	10	48,1	32,4	2,8	3,9	8,0	8,3	8,5	8,7	8,5	17,5	7,9	8,0	8,3	83,5	34,6
08-871	Hergill	214	46,8	30,3	2,7	4,2	8,0	8,3	8,5	8,6	8,6	17,6	8,0	8,0	8,2	83,7	34,8
08-872	Pröttur	6	45,8	31,3	2,3	4,3	8,0	8,2	8,5	8,8	8,8	17,8	7,6	8,0	8,1	83,7	35,3
08-873	Pristur	11	47,3	29,2	2,5	3,9	8,0	8,2	8,4	8,4	8,4	17,1	8,1	8,0	8,2	82,7	33,9
08-874	Tenör	74	49,4	31,8	2,3	4,2	8,0	8,3	8,5	8,8	8,7	17,5	7,9	8,0	8,3	83,8	34,9
09-849	Máni	127	47,0	31,9	2,6	4,3	8,0	8,4	8,7	8,8	8,7	17,5	7,8	8,0	8,3	84,2	35,0
09-851	Gosi	9	48,9	33,0	2,4	4,0	8,0	8,4	8,5	8,8	8,6	17,5	7,9	8,0	8,2	83,9	34,9
09-851	Kostur	57	45,5	30,5	2,5	4,0	7,9	8,3	8,5	8,5	8,5	17,2	7,8	8,0	8,1	82,9	34,2
09-875	Seiður	8	44,0	30,3	1,8	4,4	8,0	8,3	8,7	8,4	8,4	17,2	7,9	8,0	7,3	82,1	34,0
10-876	Snævar	19	46,1	32,0	2,5	4,1	7,9	8,4	8,6	8,8	8,7	17,6	8,0	8,0	8,2	84,2	35,0

Tafla 2. Lambhrútar undan hyrndum sæðingahrútum 2012

fyrir samanlögð stig fyrir bak, malir og læri, 35,5 stig, og gaf hann sömuleiðis þykkasta bakvöðvann 33,3 mm á Suðurlandi. Er því óhætt að segja að Borði hafi verið sigurvegari haustsins hvað dóma á sonum hans varðar.

Yfirlit yfir lambhrúta undan kollóttum sæðingahrútum má sjá í töflu 3. Afkollóttu hrútunum var Steri sterkastur með hæstu heildareinkunnina, 83,9 stig og sömuleiðis var hann hæstur fyrir samanlögð stig fyrir bak, malir og læri, 34,7 stig, á Suðurlandi.

Fimm sauðfjárnú voru verðlaunuð fyrir stigahæstu lambhrútana fyrir samanlögð stig fyrir bak, malir og læri í hverri sýslu. Í sýslunum fjórum voru 194 lambhrútar með 36,5 eða meira fyrir samanlögð stig fyrir bak, malir og læri og er það fjölgun um 9 hrúta frá í fyrra. Af þessum 194 hrútum á Borði langflesta syni eða 42 og sannar sig því enn sem sigurvegari haustsins.

Sá hrútur sem fékk flest stig fyrir samanlögð stig fyrir bak, malir og læri í haust kemur frá Brúnastöðum í Hraungerðishreppi. Á bak við hann standa m.a. Dropi 06-988 og Raftur 05-966. Hann fékk 38,5 stig fyrir

Hrútur		Stigun															
Númer	Nafn	Fjöldi	Pungi	Ómv	Ómf	Óml	Haus	H/H	Bri/útl	Bak	Malir	Læri	Ull	Fætur	Samr.	Alls	BML
07-827	Skrauti	22	49,0	28,0	4,3	3,6	7,9	8,3	8,4	8,0	8,3	17,0	7,9	8,0	8,2	81,9	33,3
07-855	Sómi	8	51,3	29,9	3,3	3,4	8,0	8,5	8,6	8,1	8,6	17,3	8,2	8,0	8,3	83,6	33,9
07-856	Steri	82	48,2	30,4	3,0	4,1	8,0	8,5	8,5	8,5	8,7	17,5	8,0	8,0	8,3	83,9	34,7
08-857	Brjánn	8	47,1	28,9	3,6	3,7	8,0	8,3	8,6	8,2	8,8	17,4	7,9	8,0	8,2	83,4	34,4
08-859	Forði	34	50,8	31,2	3,5	3,9	7,9	8,4	8,5	8,5	8,6	17,5	8,2	8,0	8,3	83,8	34,5
09-861	Sigurfarir	2	48,0	32,0	3,1	4,0	8,0	8,0	8,5	8,5	9,0	17,5	8,5	8,0	8,5	84,5	35,0
09-862	Dalur	2	49,0	30,0	3,1	4,0	8,0	8,0	8,5	8,5	8,5	17,5	8,5	8,0	8,0	83,5	34,5

Tafla 3. Lambhrútar undan kollóttum sæðingahrútum 2012

BML, 89,0 heildarstig, 35 mm bakvöðva, 3,5 mm ómfita og 5,0 í lögun. Brúnastaðir stóðu þar með efstir í Árnæssýslu árið 2012 fyrir lambhrúta.

Í Rangárvallasýslu var Raftur efst með lambhrút nr. 2111 undan Borða 08-838. Hann var með 37,5 fyrir BML, 88,0 heildarstig og 43 mm bakvöðva, 2,5 mm fitu og 5,0 í lögun. Í Vestur-Skaftafellssýslu stóð Ásgarður 1 efstur með kollóttan lambhrút nr. 1937 undan Stera 07-855. Hann var með 37,0 stig fyrir BML, 87,0 heildarstig og 36 mm bakvöðva, 3,3 mm fitu og 4,5 í lögun. Í Austur-Skaftafellssýslu var Bjarnanes í efsta sæti

með lambhrút nr. 636A undan Prófasti 06-864. Hann var með 38,0 stig fyrir BML, 88,0 heildarstig og 41 mm bakvöðva, 4,5 mm fitu og 5,0 í lögun. Bjarnanes átti einnig verðlaunahrúta sem var í 6. sæti í stigum fyrir BML.

Vegna mistaka fórst fyrir að skrá dóm á lambhrút frá Litlu-Heiði sem reyndist vera með annan besta dóminn í Vestur-Skaftafellssýslu. Litla-Heiði er því í öðru sæti en eins og sjá má í töflu 4 að þá eru fjórir bestu hrútar sýslunnar allir með sömu stig fyrir BML og heildarstig, aðeins ómvöðvamæling og ómfita sem skilur þá að. Glæsilegir hrútar það. Niðurstöður má sjá í töflu 4.

Gimbrannar komu vel út að meðaltali yfir starfssvæðið og voru um 2.000 fleiri gimbrar skoðaðar þetta haustið en árið 2011. Meðalómvöðvinn á gimbrunum var 28,9 mm, fita 2,8 mm og læri 17,3.

Í töflu 5 má sjá meðaltöl á dómum gimbra eftir sýslum.

Austur-Skaftafellssýsla																					
Sæti	Býli	Nr.	L	B	G	Faðir	p.	Fótl.	Ómv.	Ómf.	Lögun	H+h	Br&útl	Bak	Malir	Læri	Ull	Samr.	Alls	BML	
1	Bjarnanes	636A	11	2	2	06-864	Prófastur	66	114	41	4,5	5,0	8,5	9,0	10,0	9,5	18,5	8,0	8,5	88,0	38,0
2	Hlíð	62	10	2	2	08-838	Borði	47	98	40	2,1	4,5	9,0	9,0	9,5	9,0	19,0	8,0	8,0	87,5	37,5
3	Ártún	168	10	2	1	08-838	Borði	53	109	40	2,1	5,0	9,5	9,0	10,0	9,5	18,0	8,0	8,5	88,5	37,0
	Hlíð	38	10	1	1	08-838	Borði	58	110	42	3,3	5,0	9,0	9,0	10,0	9,5	18,0	7,5	8,5	87,5	37,0
4	Setberg 1	401	10	2	2	09-849	Máni	49	108	36	3,3	5,0	9,0	9,0	9,5	9,0	18,5	8,0	8,5	87,5	37,0
	Bjarnanes	745B	10	2	2	06-841	Hukki	53	108	36	3,3	4,5	9,0	9,0	9,5	9,0	18,5	8,0	8,5	87,5	37,0
5	Svínafell 2 og 4	536	10	2	2	07-867	Snaer	50	112	40	2,1	5,0	8,5	9,0	10,0	9,0	18,0	8,0	8,5	87,0	37,0
Vestur-Skaftafellssýsla																					
Sæti	Býli	Nr.	L	B	G	Faðir	p.	Fótl.	Ómv.	Ómf.	Lögun	H+h	Br&útl	Bak	Malir	Læri	Ull	Samr.	Alls	BML	
1	Ásgarður 1	1937	10	2	2	07-855	Steri	53	108	36	3,3	4,5	8,5	9,0	9,5	9,0	18,5	8,0	8,5	87,0	37,0
2	Litla-Heiði	574	10	2	2	10-747	Krapi	55	112	36	4,6	4,0	9,0	9,0	9,0	9,5	18,5	7,5	8,5	87,0	37,0
2	Hörgsland 2	7361	10	1	2	07-866	Kvistur	46	102	34	1,7	5,0	9,0	9,0	9,5	9,0	18,5	8,0	8,0	87,0	37,0
3	Fagurhlíð	1641	10	2	2	10-017		45	111	34	3,2	4,0	9,0	8,5	9,0	9,5	18,5	8,5	8,0	87,0	37,0
4	Herjólfstaðir 1	4631	10	2	2	06-833	Grábotni	57	108	34	4,9	4,5	9,0	9,0	9,5	9,0	18,0	8,0	8,5	87,0	36,5
5	Kerlingardalur 1	215	10	2	2	08-838	Borði	56	112	35	3,1	4,5	8,5	9,0	9,5	9,0	18,0	8,0	8,5	86,5	36,5
Rangárvallasýsla																					
Sæti	Býli	Nr.	L	B	G	Faðir	p.	Fótl.	Ómv.	Ómf.	Lögun	H+h	Br&útl	Bak	Malir	Læri	Ull	Samr.	Alls	BML	
1	Raafholt	2111	10	2	2	08-838	Borði	61	110	43	2,5	5,0	9,0	9,5	10,0	9,0	18,5	7,5	8,5	88,0	37,5
2	Efsta-Grund	84	11	2	2	08-870	Hergill	50	112	35	2,9	5,0	8,5	8,5	9,5	9,5	18,5	8,5	8,5	87,5	37,5
3	Skúmsstaðir	216	10	2	2	07-837	Hríflon	44	110	35	2,2	5,0	8,0	8,0	9,5	9,5	18,5	7,5	8,5	85,5	37,5
4	Kirkjulaekur 2	13	10	2	2	08-838	Borði	55	111	38	3,1	5,0	8,5	9,0	9,5	9,0	18,5	8,0	9,0	87,5	37,0
5	Austvaðsholt 1b	1	10	2	2	10-084	Barði	48	109	38	3,3	4,5	9,0	9,0	9,5	9,5	18,0	8,0	8,5	87,5	37,0
Árnessýsla																					
Sæti	Býli	Nr.	L	B	G	Faðir	p.	Fótl.	Ómv.	Ómf.	Lögun	H+h	Br&útl	Bak	Malir	Læri	Ull	Samr.	Alls	BML	
1	Brúnastaðir 1	18	10	2	2	11-078	Sjóður	52	111	35	3,5	5,0	9,0	9,0	9,5	10,0	19,0	8,0	8,5	89,0	38,5
2	Arnarholt	197	10	2	2	09-503	Valdi	45	111	35	2,1	5,0	8,5	8,5	9,5	10,0	19,0	8,0	8,5	88,0	38,5
3	Langsstaðir	201	10	1	2	10-093	Þjófur	47	112	33	3,1	4,5	9,0	9,0	9,0	10,0	19,0	8,0	9,0	89,0	38,0
4	Þjórk 2	36	10	2	2	08-838	Borði	43	104	39	1,7	5,0	8,5	8,5	10,0	9,0	19,0	8,0	8,5	87,5	38,0
5	Stóru-Reykir	157	10	2	2	08-840	Kjarkur	50	110	35	4,4	5,0	9,0	9,5	9,0	9,5	19,0	8,0	9,0	89,0	37,5

Tafla 4. Bú verðlaunuð vegna hæst dæmdu lambhrúta 2012

Gimbrar 2012 - Meðaltöl eftir sýslum									
Svæði	Fjöldi	Pungi	Ómv	Ómf.	Lögun	Framp.	Læri	Ull	Hst.
Austur-Skaftafellssýsla	2.627	41,5	29,8	2,6	4,0	8,4	17,3	7,8	33,6
Vestur-Skaftafellssýsla	1.769	40,6	28,5	2,8	3,9	8,5	17,3	7,9	33,7
Rangárvallasýsla	3.758	41,6	28,4	2,8	4,0	8,5	17,3	8,0	33,8
Árnessýsla	4.586	40,8	28,8	2,9	4,1	8,5	17,3	7,9	33,7
	12.740	41,1	28,9	2,8	4,0	8,5	17,3	7,9	33,7

Tafla 5. Meðaltöl á dómum gimbra eftir sýslum árið 2012.

BLUP kynbótamatíð 2012

BLUP verðlaun eru veitt á hverju hausti þar sem reiknað er út frá upplýsingum úr skýrsluhaldinu árið áður. Reiknuð er út heildareinkunn fyrir hvern hrút sem átti að lágmarki 15 sláturlömb árið áður og hafði að lágmarki 98 í einkunn fyrir hvern eiginleika. Að þessu sinni dattu tveir hrútar út vegna ónógs sláturlambafjölda og einn dattu út sökum of lágrar einkunnar. Heildareinkunnin er samsett af einkunn fyrir fitu, gerð, mjólkurlagni og frjósemi. Formúlan er: $(Fita+Gerð+Mólkurlagni+Frjósemi)/4=Heildareinkunn$. Með þessum hætti erum við að verðlauna hrúta sem eru bæði góðir í kjötmatinu og gefa góðar dætur. Af þeim 20 hrútum sem voru verðlaunaðir í sýslunum fjórum átti Kveikur 6 syni, Raftur 5 syni, Stáli 2 syni og Hylur, Bjálki og Sokki 1 hver. Efstur í Austur-Skaftafellssýslu var Gosi 10-610 frá Ártúni undan Kveik 05-965 með heildareinkunnina 117,0. Efstur í Vestur-Skaftafellssýslu var Steinn 10-710 frá Borgarfelli undan Stála 06-831 með heildareinkunnina 123,3.

Steinn var jafnframt efstur í BLUP einkunn yfir sýslurnar fjórar. Efstur í Rangárvallasýslu eins og í fyrra var Salomon 08-412 frá Skarði undan Kveik 05-965 með heildareinkunnina 120,0. Efstur í Árnessýslu eins og í fyrra var Valdi 09-503 frá Arnarholti undan Rafti 05-966 með heildareinkunnina 117,8.

Í töflu 6 má sjá efstu hrúta fyrir BLUP einkunn.

Veturgamlir hrútar

Í haust voru dæmdir 624 veturgamlir hrútar sem er 30 hrútum færri en haustið 2011. Vænleiki var sá sami og í fyrra en hrútarnir voru að meðaltali 83,0 kg. Mestur vænleiki hrúta var í Ásahreppi, 94,3 kg að meðaltali. Næstir í röðinni voru hrútar á Skeiðunum en þeir voru 89,8 kg að meðaltali. Meirihluti hrútanna eða 96% fékk I verðlaun A. Lærastigun stóð í stað á milli ára en heildarstigun var heldur lakari. Ómvöðvi stóð í stað á milli ára. Af þessum 624 hrútum voru 334 (54%) undan sæðingahrútum

sem er sama hlutfall og í fyrra. Grábotni átti flesta syni þetta haustið eða 64. Á eftir honum komu Gosi með 52 syni, Prjónn og Jökull með 26 syni, Hólmi með 23 syni og Raftur með 20 syni. Hinir hrútarnir áttu allir undir 20 sonum. Synir Borða voru með þykkasta bakvöðvann, 39,7 mm að meðaltali. Synir Borða, Gosa, Rafts, Ats og Lagðs voru að koma best út í heildina. Neisti átti flesta syni af kollóttu hrútunum eða 7 en fjöldi hrúta undan kollóttum sæðingahrútum fækkaði mikið á milli ára. Broddi og Vöðvi voru að gefa bestu synina.

Í töflu 7 má sjá mál og stigun veturgamalla hrúta haustið 2012

Efsti veturgamli hrúturinn í Austur-Skaftafellssýslu var Ómur 11-506 frá Setbergi. Faðir hans er Gosi 09-850. Efstur í Vestur-Skaftafellssýslu var Belgur 11-006 frá Hemru, sem er undan Gandi 07-845. Efstur í Rangárvallasýslu var Mökkur frá Austvaðsholti 1c sem er undan Gosa 09-850. Efstur í Árnessýslu var Frosti

Austur-Skaftafellssýsla															
Sæti	Hrútur	Býli	Faðir	Kjötmat				Dætur		Heild.		Sláturupplýsingar			
				Fita	Gerð	H.e.k.	Mj.l.	Fr.s.	eink.	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita		
1	Gosi	10-610	Ártúni	05-965	Kveikur	138	122	131,6	109	99	117,0	64	18,9	10,20	7,28
2		10-419	Holtahólum	05-965	Kveikur	115	140	125	108	104	116,8	56	16	10,14	6,57
3	Rumur	08-048	Bjarnanesi	05-966	Raftur	127	132	129	108	99	116,5	151	16,1	9,69	5,95
4	Hilli	08-497	Hvammi	01-883	Hylur	127	133	129,4	101	102	115,8	136	16,1	9,79	6,07
5	Háski	08-122	Gerði	05-966	Raftur	131	117	125,4	108	106	115,5	173	16,7	9,08	6,08

Vestur-Skaftafellssýsla															
Sæti	Hrútur	Býli	Faðir	Kjötmat				Dætur		Heild.		Sláturupplýsingar			
				Fita	Gerð	H.e.k.	Mj.l.	Fr.s.	eink.	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita		
1	Steinn	10-710	Borgarfelli 1 og 3	06-831	Stáli	145	133	140,2	107	108	123,3	26	17,2	11,12	5,00
2	Fantur	07-160	Mýrum	05-966	Raftur	129	139	133	107	104	119,8	229	16,2	9,69	6,12
3	Bætir	10-715	Hemru	08-476	Biti	106	143	120,8	106	109	116,0	34	16,0	10,47	6,26
4	Biti	08-476	Borgarfelli 1 og 3	06-995	Bjálki	122	115	119,2	108	115	115,0	178	16,9	9,75	6,12
5	Bjartur	09-172	Mýrum	07-160	Fantur	127	120	124,2	110	99	114,0	92	16,5	8,95	6,07

Rangárvallasýsla															
Sæti	Hrútur	Býli	Faðir	Kjötmat				Dætur		Heild.		Sláturupplýsingar			
				Fita	Gerð	H.e.k.	Mj.l.	Fr.s.	eink.	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita		
1	Salomon	08-412	Skarði	05-965	Kveikur	129	109	121	121	121	120,0	91	15,2	9,35	6,77
2	Hlynur	10-392	Skarði	07-403	Skækill	126	113	120,8	115	119	118,3	26	16,5	9,96	6,69
3	Funi	10-386	Skarði	05-965	Kveikur	140	118	131,2	108	103	117,3	60	16,6	10,35	6,30
4	Skækill	07-403	Skarði	05-966	Raftur	148	113	134	98	103	115,5	350	16,9	9,98	6,28
5	Ylur	10-413	Ytri-Skógum	07-835	Sokki	115	140	125	106	101	115,5	45	17,4	11,13	6,69

Árnessýsla															
Sæti	Hrútur	Býli	Faðir	Kjötmat				Dætur		Heild.		Sláturupplýsingar			
				Fita	Gerð	H.e.k.	Mj.l.	Fr.s.	eink.	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita		
1	Valdi	09-503	Arnarholti	05-966	Raftur	119	134	125	103	115	117,8	91	19,5	11,26	7,57
2	Hamar	10-073	Brúnastöðum 1	06-831	Stáli	124	118	121,6	112	108	115,5	20	18,7	11,15	7,40
3	Þróttur	08-226	Auðsholti 4	06-231	Bósi	127	133	129,4	99	102	115,3	108	16,2	9,86	5,82
4	Svartur	10-246	Gýgjarhólskoti	05-965	Kveikur	129	114	123	108	109	115,0	47	22,0	10,67	8,04
5	Þráður	10-446	Björk 2	05-965	Kveikur	127	122	125	107	103	114,8	18	16,7	10,17	6,06

Tafla 6. Efstu hrútarnir í BLUP kynbótamati 2012

Austur-Skaftafellssýsla																				
Sæti	Númer	Nafn	Býli	Faðir	Frá	Þ.	Fótl.	Ómv.	Ómf.	Lag	H+H	Br&Útl	Bak	Malir	Læri	Ull	Samr.	Allis	VL	BML
1	11-506	Ómur	Setbergi	09-850 Gosi		90	116	40	4,1	4,5	9,0	8,5	9,5	9,0	18,5	8,0	8,5	87,0	1A	37,0
2	11-505	Boði	Setbergi	08-838 Borði		80	121	44	2,9	5,0	8,0	8,5	10,0	9,0	18,0	7,5	8,5	85,5	1A	37,0
3	11-041	Glaumur	Lækjarhúsum	09-850 Gosi		89	121	42	4,5	4,5	8,5	9,5	9,5	9,0	18,0	7,5	8,5	86,5	1A	36,5

Vestur-Skaftafellssýsla																				
Sæti	Númer	Nafn	Býli	Faðir	Frá	Þ.	Fótl.	Ómv.	Ómf.	Lag	H+H	Br&Útl	Bak	Malir	Læri	Ull	Samr.	Allis	VL	BML
1	11-006	Belgur	Hemru	07-845 Gandur		95	124	42	4,3	4,5	8,0	8,5	9,5	9,0	18,5	8,0	8,5	86,0	1A	37,0
2	11-515	Dalur	Mörtungu II	09-501		81	116	37	4,1	5,0	8,5	8,5	9,5	9,0	18,5	7,5	8,5	86,0	1A	37,0
3	11-149	Júþiter	Efri-Ey II	07-844 Jökull		96	118	42	3,3	4,0	9,0	9,0	9,5	9,0	18,0	8,0	8,5	87,0	1A	36,5

Rangárvallasýsla																				
Sæti	Númer	Nafn	Býli	Faðir	Frá	Þ.	Fótl.	Ómv.	Ómf.	Lag	H+H	Br&Útl	Bak	Malir	Læri	Ull	Samr.	Allis	VL	BML
1	11-176	Mokkur	Austvaðsholti 1c	09-850 Gosi		107	120	42	4,5	5,0	8,5	9,0	10,0	9,0	18,5	8,0	8,5	87,5	1A	37,5
2	11-433	Reimar	Ytri-Skógum	08-838 Borði		73	115	39	2,7	5,0	8,5	8,5	9,0	9,5	19,0	8,0	8,5	87,0	1A	37,5
3	11-441		Kirkjulæk	05-966 Raftur		79	119	39	4,0	4,5	8,0	8,5	9,0	9,5	19,0	8,0	8,5	86,5	1A	37,5

Árnessýsla																				
Sæti	Númer	Nafn	Býli	Faðir	Frá	Þ.	Fótl.	Ómv.	Ómf.	Lag	H+H	Br&Útl	Bak	Malir	Læri	Ull	Samr.	Allis	VL	BML
1	11-022	Frosti	Stóru-Reykjum	07-847 Lagður		100	120	46	8,0	4,5	9,0	9,0	9,0	10,0	19,5	7,5	9,0	89,0	1A	38,5
2	11-203	Völlur	Vatnsleysu	10182 Snær	Hnappav. s. 113	118	118	43	3,5	5,0	8,5	9,5	9,5	9,5	18,5	8,0	9,0	88,5	1A	37,5
3	11-002	Frami	Harni	09-850 Gosi		122	41	7,1	4,0	9,0	9,0	9,0	9,5	19,0	8,0	8,5	88,0	1A	37,5	

Tafla 7. Hæst dæmdu veturgömlu hrútarnir árið 2012.

11-022 frá Stóru-Reykjum sem er undan Lagði 07-847 og var hann jafnframt hæst stigaður fyrir samanlögð stig fyrir bak, malir og læri í sýslunum fjórum.

Afkvæmarannsóknir

Gerðar voru upp afkvæmarannsóknir hrúta fyrir 14 bú á starfssvæði Búnaðarsambandsins sem er nokkuð færri bú en í fyrra. Gerðar voru upp afkvæmarannsóknir fyrir bú sem þess óskuðu og jafnframt þau bú sem náðu lágmarksfjölda skoðaðra gimbra undan 8 hrútum eða fleirum á búinu. Styrkur af sauðfjársamningi kemur á

móti þeirri vinnu sem BSSL innir af hendi við úrvinnslu rannsóknarinnar.

Rétt er að benda á að allar töflur er hægt að nálgast á heimasíðu Búnaðarsambands Suðurlands (www.bssl.is) undir sauðfjarrækt eða á skrifstofum Búnaðarsambandsins.

Að lokum

Starfsmenn Búnaðarsambandsins sem komu að hauststarfinu í sauðfjarrækt þakka bændum fyrir gott samstarf á árinu 2012.

Sauðfjárskýrsluhald á Suðurlandi 2012

Úr skýrslum fjárræktarfélaganna 2012

Tafla 1. Yfirlit yfir afurðaskýrsluhald sauðfjárræktarfélaganna 2012

Fjárræktarfélag	Fjöldi	Fjöldi áa	Reikn. kjötpungi eftir			Kjöt	Lömb á 100 ær	
	félaga	á skýrslu	Tvil.	Einl.	hverja á	%	fædd	til nytja
Efling	9	2.027	32,6	17,9	28,1	39,0	183	173
Drifandi	14	2.843	33,4	17,3	27,9	40,9	183	166
Skaftártunguhrepps	10	3.699	32,3	17,4	28,0	40,7	183	170
Álftavershrepps	8	1.657	33,3	17,6	29,1	40,8	187	174
Hvammshrepps	9	1.645	32,9	18,2	29,0	40,4	192	176
Roði	13	1.538	30,3	17,4	26,2	39,9	185	170
Leiðvallahrepps	6	1.713	29,7	15,4	23,3	39,2	174	155
Vestur-Skaftafellssýsla	83	17.803	32,1	17,2	26,8	40,2	180	166
Jökull	8	912	36,4	18,9	32,6	41,5	196	179
Vestur-Eyjafjalla	15	2.188	33,4	17,7	28,2	40,0	184	170
Kyndill	14	929	31,8	16,4	23,0	40,6	162	146
Vestur-Landeyja	18	1.962	32,5	17,6	26,6	40,3	184	163
Hnífill	18	2.883	33,6	18,1	28,7	41,9	181	169
Rangárvallahrepps	17	2.552	33,0	17,9	27,2	39,1	184	165
Landmanna	28	4.495	32,2	17,4	26,5	39,6	183	164
Hringur	13	1.413	33,6	18,8	27,4	41,6	183	162
Rangárvallasýsla	136	18.585	33,1	17,8	27,3	40,6	182	164
Villingaholtshrepps	12	981	33,3	18,5	28,3	40,6	186	170
Gaulverjabæjarhrepps	5	269	33,3	18,5	27,1	39,1	182	163
Stokkseyrarhrepps	7	336	35,9	20,2	26,3	42,2	163	143
Hraungerðishrepps	14	1.186	35,1	19,1	43,2	43,2	185	162
Skeiðahrepps	10	1.388	32,9	17,9	27,5	40,9	186	166
Gnúpverja	14	1.432	34,3	18,9	28,1	41,3	179	163
Hrunamanna	15	2.645	34,3	18,5	28,9	41,6	186	167
Biskupstungna	15	1.873	36,9	19,4	30,7	41,9	185	167
Dalur	7	502	33,3	18,4	27,2	40,2	180	163
Barmur	24	3.416	32,3	17,8	24,2	45,1	164	147
Þingvallasveitar	5	1.762	32,2	18,5	22,5	39,7	150	138
Árnessýsla	117	16.435	34,0	18,6	27,1	41,7	175	158
Suðurland	336	52.823	33,1	17,9	27,1	40,8	179	163
Landið allt	1605	342.953	32,8	18,1	27,3	41,4	180	164

Í töflu 1 er yfirlit yfir afurðaskýrsluhald sauðfjárræktarfélaganna á Suðurlandi 2012. Þar kemur fram að skýrsluhaldarar eru 336 og hefur þeim fjölgað um 4 á milli ára. Skýrslufærðum ám í fjárræktarfélagunum á Suðurlandi fjölga samanborið við 2011 um rúmar 2.000 ær. Flestar ær á skýrslu eru í sf. Landmanna, sf. Skaftártunguhrepps og sf. Barmi. Afurðir á Suðurlandi eru að meðaltali 27,1 sem eru metafurðir. Mestar afurðir eftir hverja á eru í sf. Biskupstungna (36,9 kg) og sf. Jökli (36,4 kg). Flest lömb fædd eftir hverjar 100 ær eru í sf. Jökli 196 lömb. Flest lömb til nytja eftir hverjar 100 ær eru einnig í sf. Jökli 179 lömb.

Gæðaflokkun sláturlamba í sauðfjárræktarfélagunum á Suðurlandi kemur fram í töflu 2. Meðaltal fyrir gerð á Suðurlandi 2012 er 8,63 sem er hærra en árið 2011 (8,55) og er á landsmeðaltali. Meðaltal fyrir fitu á Suðurlandi 2012 er 6,67 sem er heldur meira en árið 2011 (6,42) og meira en landsmeðaltal. Fallþungi á Suðurlandi 2012 er 16,39 sem er nokkuð meiri en árið 2011 (15,84) og er aðeins yfir meðalfallþunga á landinu. Það eru 18 fjárræktarfélög eru með 8,5 eða meira í einkunn fyrir gerð sem er þremur fleiri en árið 2011. Hæsta hlutfall milli gerðar og fitu er í sf. Skeiðahrepps 1,39.

Tafla 2. Gæðaflokkun dilka hjá sauðfjárræktarfélögum 2012

Fjárræktarfélag	Fjöldi				
	dilka	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutfall
Efling	3.196	16,0	8,31	6,32	1,31
Drífandi	4.382	16,6	8,65	6,66	1,30
Skafartunguhrepps	5.779	16,3	8,79	6,46	1,36
Álftavershrepps	2.667	16,4	8,65	6,75	1,28
Hvammshrepps	2.632	16,2	8,63	6,39	1,35
Roði	2.264	15,3	8,01	6,23	1,29
Leiðvallahrepps	2.404	14,8	7,64	5,87	1,30
Vestur-Skaftafellssýsla	26.781	16,0	8,37	6,41	1,31
Jökull	1.511	17,7	9,56	7,72	1,24
Vestur-Eyjafjalla	3.332	16,3	8,64	6,78	1,27
Kyndill	1.138	15,8	7,37	6,80	1,08
Vestur-Landeyja	2.840	16,2	8,37	6,60	1,27
Hnífill	4.554	16,7	8,84	6,79	1,30
Rangárvallahrepps	3.802	16,2	8,61	6,64	1,30
Landmanna	6.346	16,1	8,88	6,64	1,34
Hringur	2.068	16,5	8,35	6,76	1,24
Rangárvallasýsla	27.221	16,4	8,66	6,77	1,28
Villingaholtshrepps	1.496	16,3	8,90	6,90	1,29
Gaulverjabæjarhrepps	388	16,2	8,73	6,54	1,33
Stokkseyrarhrepps	430	18,0	9,77	8,00	1,22
Hraungerðishrepps	1.745	17,2	9,83	7,23	1,36
Skeiðahrepps	2.024	16,5	9,22	6,62	1,39
Gnúpverja	1.984	17,1	9,21	6,85	1,34
Hrunamanna	4.031	17,1	9,20	7,06	1,30
Biskupstungna	2.970	18,1	8,91	6,97	1,28
Dalur	704	16,4	8,67	6,69	1,30
Barmur	4.171	16,1	8,01	6,50	1,23
Þingvallasveitar	1.970	16,2	8,46	6,62	1,28
Árnessýsla	22.811	16,9	8,90	6,87	1,30
Suðurland	76.813	16,39	8,63	6,67	1,29
Landið	512.636	16,31	8,63	6,59	1,31

Á Suðurlandi eru 119 bú með 8,5 eða meira í einkunn fyrir gerð en árið 2011 voru þau 188. Alls eru 119 bú með 8,5 eða meira í einkunn fyrir gerð og a.m.k 100

dilka, sem er einum færri en árið 2011. Búin má sjá í töflu 3. Raðað er eftir gerðareinkunn en breytilegt er hver einkunn fyrir fitu og hver fallþunginn er á þessum búum.

Tafla 3. Bú með 8,5 eða meira fyrir gerð 2012 og a.m.k 100 föll

Eigandi	Bú	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutf.
Ketill Ágústsson	Brúnastöðum	178	18,62	11,15	7,42	1,50
Jökull Helgason	Ósabakka 2	264	19,68	11,02	7,86	1,40
Félagsbúið	Brautartungu	176	16,78	10,85	7,74	1,40
Hjálmar og Ingibjörg	Langsstöðum	318	18,13	10,56	7,44	1,42
Eiríkur Jónsson	Gýgjarhólskoti	516	23,96	10,38	8,43	1,23
Kristinn Guðnason	Árbæjarháleigu	371	17,80	10,37	7,50	1,38
Félagsbúið	Hlemmiskeiði 2	142	17,62	10,35	7,15	1,45
Félagsbúið og Hermann	Rafholti 1	315	18,30	10,28	8,27	1,24
Haraldur og Jóhanna	Hrafnkelsstöðum 1	384	18,47	10,27	7,37	1,39
Félagsbúið	Ytri-Skógum 2	322	18,01	10,19	7,77	1,31
Vilborg Hjördís Ólafsdóttir	Skarðshlíð 1	503	18,14	10,18	7,55	1,35
Sigríður og Sævar	Arnarholti	350	19,38	10,17	7,58	1,34
Elvar Ingi Ágústsson	Hamri	130	17,45	10,12	8,02	1,26
Björn og Inga	Björk 2	367	17,78	10,07	7,50	1,34
Jens Jóhannsson	Teigi 1	669	18,01	10,02	6,87	1,46
Steinþór Guðmundsson	Oddgeirshólum	271	16,46	10,00	7,45	1,34
Guðni og Arna Dögg	Teigur 1	257	18,65	9,97	7,07	1,41
Magnús G Guðmundsson	Oddgeirshólum 4	269	16,49	9,96	7,60	1,31
Sigurjón og Sigríður Lóa	Efstu-Grund	276	18,00	9,95	7,44	1,34
Félagsbúið Skarði sf	Skarði	1395	17,15	9,94	6,98	1,42
Aðalsteinn Guðmundsson	Húsatóftum 2	170	17,51	9,94	7,42	1,34
Þórarinn Eggertsson	Hraungerði 2	281	17,77	9,90	7,64	1,30
Félagsbúið	Fit 2	224	17,39	9,90	7,03	1,41
Félagsbúið	Fagurhlíð	273	17,99	9,86	7,56	1,30
Þorvaldur H Þórarinsson	Litlu-Reykjum	154	17,71	9,85	6,74	1,46
Eiríkur Jónsson	Eystra-Geldingaholti	346	17,15	9,72	7,12	1,37
Kristinn Valgeirsson	Þverspyrnu 2	320	16,63	9,72	6,83	1,42
Bjarni Másson	Háholti	385	16,75	9,68	6,55	1,48
Ófeigur Ófeigsson	Næfurholti	493	17,32	9,67	7,32	1,32
Auður Gunnarsdóttir	Hömrum	423	16,60	9,62	7,04	1,37
Viðar og Sigríður	Kaldbak	369	16,48	9,61	6,09	1,58
Margrét Eggertsdóttir	Köldukinn	356	17,57	9,60	7,66	1,25
Þórunna og Eypór	Ásgarði	328	18,15	9,60	7,47	1,29
Fjallsbúið ehf	Fjalli 2	462	15,97	9,56	6,44	1,48
Rúnar Björn Guðmundsson	Vatnsleysa IV	234	20,89	9,55	8,61	1,11
Oddný Steina og Ágúst	Butru	554	17,78	9,54	6,98	1,37
Þorsteinn Logi Einarsson	Egilsstaðakoti	365	16,20	9,48	6,59	1,44
Eiríkur K Kristófersson	Grafarbakka 1b	424	17,83	9,46	7,48	1,26
Bjarni Pálsson	Syðri-Gróf	140	18,14	9,41	7,63	1,23
Þórarinn Snorrason	Vogsósum 2	161	16,54	9,40	6,25	1,50
Bjarni Valur Guðmundsson	Skipholti 3	249	18,14	9,37	7,35	1,27
Elín Heiða Valsdóttir	Úthlíð	648	17,89	9,36	7,30	1,28
Tómas Pálsson	Litlu-Heiði	155	16,74	9,34	6,63	1,41
Steinar og Íris	Auðsholti 4	690	17,18	9,32	7,02	1,33
Sigfús og Lilja	Borgarfelli	1163	17,28	9,27	6,64	1,40
Halla og Birkir	Hæli 3	175	17,82	9,27	7,05	1,31
Páll Georg Sigurðsson	Bjálmholt	141	16,02	9,26	6,01	1,54
Félagsbúið	Saurbæ	207	16,55	9,22	6,46	1,43
Ásmundur Bjarni Sæmundsson	Hryggjum	148	15,86	9,22	6,62	1,39
Daníel og Sigurður	Búð II	178	18,51	9,21	7,90	1,17

Sigurður Steinþórsson	Hæli 1	178	17,58	9,21	7,87	1,17
Guðsteinn Frosti Hermundsson	Egilsstöðum II	217	16,69	9,20	7,01	1,31
Hafliði Sveinsson	Ósabakka 3	292	16,53	9,19	6,50	1,41
Jón Guðmundur Eiríksson	Berghyl	457	17,22	9,18	7,57	1,21
Ágúst og Ragnheiður	Vestra-Fiflholti	371	16,34	9,18	6,31	1,45
Hjalti Þór, Júlíus og Margrét	Mörk	625	17,28	9,16	7,53	1,22
Ómar og Mæja	Hemru	465	16,39	9,13	6,58	1,39
Ólafur Stefánsson	Hrepphólum	361	18,11	9,13	7,75	1,18
Ólafur og Bergþóra	Reyni	188	15,53	9,12	6,30	1,45
Rúnar Þór Snorrason	Kálfafelli 1a	285	18,64	9,11	7,99	1,14
Sigurður Rúnar Guðjónsson	Kolsholti III	190	17,58	9,11	7,55	1,21
Ólafur Helgason	Hraunkoti	247	17,56	9,09	6,68	1,36
Kristján Gíslason	Hólum	386	16,16	9,08	6,98	1,30
Kjartan Lárusson	Austurey 1	128	15,95	9,08	6,10	1,49
Harpa Dís og Ólafur	Björnskoti	171	17,28	9,07	7,46	1,22
Kjartan Grétar Magnússon	Hjallanesi 2	151	16,75	9,07	7,45	1,22
Sigurður Rúnar Sigurðarson	Vetleifsholti	130	17,96	9,06	7,88	1,15
Valmundur Gíslason	Flagbjarnarholti	128	15,99	9,05	6,10	1,48
Þormóður Ólafsson	Hjálmholti	100	18,72	9,05	8,33	1,09
Jóhannes og Ólöf Björg	Heiðarbæ 1	693	17,10	9,03	6,79	1,33
Guðný og Gróa	Ketilvöllum	130	17,33	9,02	7,30	1,24
Sigríður S Valdimarsdóttir	Álfhólum	181	17,04	9,01	7,23	1,25
Ólafur og Renate	Herríðarhóli	273	18,69	9,00	7,98	1,13
Eggert Pálsson	Kirkjulæk 2	417	16,59	8,99	7,02	1,28
Stefán Jónsson	Þykkvabæ 3	362	17,25	8,99	6,90	1,30
Þórdís og Tyrpingur	Meiri-Tungu 4	232	16,96	8,98	7,49	1,20
Sigrún Bjarnadóttir	Fossnesi	218	17,29	8,98	6,82	1,32
Ingimar Ísleifsson	Sólvöllum	563	17,54	8,95	6,62	1,35
Hilmar Jónsson	Þykkvabæ 3	608	17,28	8,93	7,02	1,27
Karl Pálmason	Kerlingardal	429	17,37	8,93	7,06	1,26
Lilja Sigurðardóttir	Djúpadal	148	17,46	8,93	7,16	1,25
Snorri Björnsson	Seljalandi	293	18,88	8,92	7,54	1,18
Bjarni I Steinarsson	Árnagerði	153	16,60	8,92	7,22	1,24
Páll Eggertsson	Mýrum	583	16,69	8,90	6,69	1,33
Birkir og Brynja	Brekku	125	17,21	8,89	7,24	1,23
Erla Hlöðversdóttir	Vestur-Sámsstöðum 1	364	16,27	8,87	6,31	1,41
Baldur Björnsson	Fitjamýri	765	16,16	8,86	6,35	1,40
Úlfhéðinn og Þóra	Haga 2	268	16,46	8,86	6,31	1,40
Jóhannes, Steina, Örvar og Adda	Herjólfsstöðum 1	606	17,05	8,84	7,15	1,24
Kristinn Önundur Jón Valur	Staðarbakka	468	16,64	8,83	6,89	1,28
Jóhannes og Ásgerður	Snæbýli 2	422	16,58	8,83	6,77	1,30
Félagsbúið	Stóru-Mörk 3	371	16,56	8,82	7,14	1,24
Lambhagabúið ehf	Lambhaga	211	17,28	8,82	7,95	1,11
Trausti Hjálmarsson	Austurhlíð II	285	15,25	8,79	5,45	1,61
Sverrir og Fanney Ólöf	Kirkjubæjarklaustri 2	734	15,81	8,77	5,78	1,52
Ragnar Matthías Lárusson	Stóra-Dal	222	16,40	8,74	6,89	1,27
Ingi Már Björnsson	Suður-Fossi	239	16,13	8,72	6,54	1,33
Helgi Friðbjólfsson	Seljalandsseli	178	17,74	8,72	7,80	1,12
Gottveinn Eggertsson	Holti	308	16,00	8,70	6,73	1,29
Húnakot ehf	Húnakot 1	146	16,79	8,70	6,65	1,31

Húnakot ehf	Húnakot 1	146	16,79	8,70	6,65	1,31
Vignir og Lovísa	Hemlu	281	16,42	8,69	5,97	1,46
Ólafur og Birna	Giljum 1	922	15,77	8,68	6,20	1,40
Einar Guðni Þorsteinsson	Ytri-Sólheimum 2	355	15,21	8,67	6,14	1,41
Jóhanna og Guðmundur	Skálakoti	285	17,00	8,66	7,26	1,19
Gunnar Valgeirsson	Norður-Fossi	146	18,45	8,66	7,30	1,19
Muggur og Sindri	Vestri-Grund 2	118	20,00	8,66	8,78	0,99
Jón Þorberg og Sigríður Theódóra	Minni-Völlum	184	15,04	8,64	5,74	1,51
Jóhannes Ingi Árnason	Snæbýli 1	841	15,50	8,61	6,26	1,38
Auðhóltsbúið ehf	Auðsholti 3	233	16,61	8,59	6,91	1,24
Gunnhildur Þórunn Jónsdóttir	Berjanesi	160	16,96	8,58	6,69	1,28
Guðni og Lena	Drangshlíðardal	320	16,49	8,57	7,74	1,11
Sæunn Káradóttir	Norðurhjáleigu	112	14,87	8,56	6,69	1,28
Haukholt 1 ehf	Haukholti 1	577	15,38	8,55	6,01	1,42
Ásta Þorbjörnsdóttir	Grjótá	136	16,62	8,55	6,79	1,26
Jón Geir og Ólöf Ragna	Gröf	504	14,95	8,54	6,00	1,42
Jóhann og Esther	Sólheimum	128	15,89	8,54	6,67	1,28
Jón Jónsson	Prestsbakka	367	16,69	8,52	6,50	1,31
Gísli Halldór Magnússon	Ytri-Ásum	575	17,94	8,51	6,72	1,27
Þórhildur Jónsdóttir	Ketilsstöðum 2	222	17,00	8,51	6,55	1,30

Í töflu 4 er listi yfir þau bú sem eru með 9,5 eða meira fyrir gerð árið 2012. Á þessum lista eru 52 bú og eru einungis 16 af þeim með færri en 100 innlagða dilka.

Tafla 4. Bú með 9,5 eða meira fyrir gerð 2012

Eigandi	Bú	Fjöldi	Fallþ.	Vöðvi	Fita	Hlutfall
Brynjar Jón Stefánsson	Hófgerði	18	19,91	12,17	7,67	1,59
Steingrímur Pétursson	Ólafsvöllum 7	40	17,66	11,23	7,48	1,50
Geir Gíslason	Stóru-Reykjum	52	20,08	11,17	8,40	1,33
Ketill Ágústsson	Brúnastöðum	178	18,62	11,15	7,42	1,50
Jökull Helgason	Ósabakka 2	264	19,68	11,02	7,86	1,40
Félagsbúið	Brautartungu	176	16,78	10,85	7,74	1,40
Ingvar P Guðbjörnsson	Heiðarbrún	53	16,76	10,72	7,19	1,49
Hjálmar og Ingibjörg	Langsstöðum	318	18,13	10,56	7,44	1,42
Gauti Gunnarsson	Læk	10	21,34	10,40	8,70	1,20
Eiríkur Jónsson	Gýgjarhólskoti	516	23,96	10,38	8,43	1,23
Ingimundur Vilhjálmsson	Ytri-Skógum 2	63	18,89	10,38	8,46	1,23
Kristinn Guðnason	Árbæjarhjáleigu	371	17,80	10,37	7,50	1,38
Félagsbúið	Hlemmiskeiði 2	142	17,62	10,35	7,15	1,45
Félagsbúið og Hermann	Rafttholti 1	315	18,30	10,28	8,27	1,24
Haraldur og Jóhanna	Hrafnkelsstöðum 1	384	18,47	10,27	7,37	1,39
Bjarni og Margrét	Þóroddsstöðum	24	18,21	10,25	7,75	1,32
Sigurður Sigurjónsson	Ytri-Skógum 3	55	17,51	10,24	7,45	1,37
Félagsbúið	Ytri-Skógum 2	322	18,01	10,19	7,77	1,31
Vilborg Hjördís Ólafsdóttir	Skarðshlíð 1	503	18,14	10,18	7,55	1,35
Sigríður og Sævar	Arnarholti	350	19,38	10,17	7,58	1,34
Elvar Ingi Ágústsson	Hamri	130	17,45	10,12	8,02	1,26
Björn og Inga	Björk 2	367	17,78	10,07	7,50	1,34
Jens Jóhannsson	Teigi 1	669	18,01	10,02	6,87	1,46
Steinþór Guðmundsson	Oddgeirshólum	271	16,46	10,00	7,45	1,34
Guðni og Arna Dögg	Teigur 1	257	18,65	9,97	7,07	1,41
Magnús G Guðmundsson	Oddgeirshólum 4	269	16,49	9,96	7,60	1,31
Sigurjón og Sigríður Lóa	Efstu-Grund	276	18,00	9,95	7,44	1,34

Félagsbúið Skarði sf	Skarði	1395	17,15	9,94	6,98	1,42
Aðalsteinn Guðmundsson	Húsatóftum 2	170	17,51	9,94	7,42	1,34
Arnar Bjarni Eiríksson	Gunnbjarnarholti	39	18,53	9,92	7,15	1,39
Pórarinn Eggertsson	Hraungerði 2	281	17,77	9,90	7,64	1,30
Félagsbúið	Fit 2	224	17,39	9,90	7,03	1,41
Sauðfjársæðingastöð Suðurlands	Þorleifskoti	8	17,90	9,88	7,63	1,29
Félagsbúið	Fagurhlíð	273	17,99	9,86	7,56	1,30
Þorvaldur H Þórarinnsson	Litlu-Reykjum	154	17,71	9,85	6,74	1,46
Brynja Jóna Jónasdóttir	Lyngholti	5	20,68	9,80	7,60	1,29
Rútur og Guðbjörg	Skíðbakka 1	54	18,37	9,78	7,74	1,26
Eiríkur Jónsson	Eystra-Geldingaholti	346	17,15	9,72	7,12	1,37
Kristinn Valgeirsson	Þverspyrnu 2	320	16,63	9,72	6,83	1,42
Bjarni Mátsson	Háholti	385	16,75	9,68	6,55	1,48
Ófeigur Ófeigsson	Næfurholti	493	17,32	9,67	7,32	1,32
Auður Gunnarsdóttir	Hömrum	423	16,60	9,62	7,04	1,37
Viðar og Sigríður	Kaldbak	369	16,48	9,61	6,09	1,58
Margrét Eggertsdóttir	Köldukinn	356	17,57	9,60	7,66	1,25
Þóranna og Eyþór	Ásgarði	328	18,15	9,60	7,47	1,29
Fjallsbúið ehf	Fjalli 2	462	15,97	9,56	6,44	1,48
Rúnar Björn Guðmundsson	Vatnsleysa IV	234	20,89	9,55	8,61	1,11
Oddný Steina og Ágúst	Butru	554	17,78	9,54	6,98	1,37
Páll Eggertsson	Kirkjulækur 2	18	17,13	9,50	7,22	1,32
Hannes Þór Ottesen	Dísastöðum	10	19,55	9,50	7,20	1,32
Einar Magnússon	Oddgeirshólum 2	10	15,86	9,50	7,50	1,27
Lilja Loftsdóttir	Brúnum	10	18,85	9,50	8,50	1,12

Í töflu 5 er listi yfir þau bú sem eru með 32 kg eða meira eftir hverja á árið 2012. Mörg þessara búa eru með fáar ær á skýrslum, en þó eru líka nokkur bú með fleiri en 100 ær á skýrslum. Efst á þessum lista er bú Loft og Vilborgar Myrkholti með 42,4 kg eftir hverja á. Af stærri búunum er efst bú Eiríks Jónssonar í Gýgjarhólskoti með 41,3 kg.

Tafla 5. Bú með 32 kg. eða meira eftir hverja á 2012

Eigandi	Bú	Kjötpungi		Lömb	
		Fj.áa	e. hverja á	fædd	til nytja
Loftur og Vilborg	Myrkholti	36	42,4	2,08	2,00
Eiríkur Jónsson	Gýgjarhólskoti	316	41,3	1,91	1,71
Kristín Johansen	Efri-Reykjum	11	39,9	2,18	2,18
Snorri Björnsson	Seljalandi	145	39,3	2,05	2,03
Lilja Loftsdóttir	Brúnum	9	38,2	2,33	2,11
Sigurbjörn T Gunnarsson	Ásamýri	12	38,0	2,08	1,92
Sigríður og Sævar	Arnarholti	195	37,8	2,02	1,92
Hjalti Ragnarsson	Ásakot 2	16	37,6	1,81	1,75
Guðni Þorvaldsson	Raufarfelli 2	36	37,1	2,00	1,97
Byggðaból ehf	Kálfafelli I	19	37,0	2,00	1,89
Karl Jónsson	Bjarg	10	36,8	2,00	1,90
Rútur og Guðbjörg	Skíðbakka 1	29	36,6	2,11	1,93
Gunnar og Kari	Steinholti 2	23	36,6	2,14	1,91
Ingimundur Vilhjálmsson	Ytri-Skógum 2	32	36,2	2,13	1,81
Gunnar Ingvarsson	Efri-Reykjum	27	36,2	2,11	2,04
Guðni og Arna Dögg	Teigur 1	125	36,1	2,06	1,88
Þorsteinn Ágústsson	Syðri-Völlur 1	44	35,9	2,18	1,95
Guðmundur Ingvarsson	Akurgerði II	22	35,8	2,33	1,90

Guðni Jóhannsson	Vallarbraut 12	13	35,8	2,38	2,08
Félagsbúið	Fagurhlíð	148	35,2	2,10	1,94
Pórarinn Eggertsson	Hraungerði 2	172	35,1	2,07	1,91
Sigurjón og Sigríður Lóa	Efstu-Grund	154	34,9	1,94	1,91
Þorvaldur H Þórarinsson	Litlu-Reykjum	87	34,7	2,02	1,92
Rúnar Björn Guðmundsson	Vatnsleysa IV	145	34,6	1,81	1,66
Jökull Helgason	Ósabakka 2	174	34,5	1,94	1,72
Jóhann Pálmason	Kerlingadal	27	34,4	2,08	1,88
Gunnar Valgeirsson	Norður-Fossi	88	33,9	2,10	1,77
Eyjólfur Sigurjónsson	Pétursey 1	55	33,9	1,96	1,74
Oddný Steina og Ágúst	Butru	309	33,8	2,06	1,89
Auður Margrét Möller	Strandarhöfði	46	33,8	2,02	1,98
Anna María og Tryggvi	Hlíð	28	33,8	1,85	1,81
Félagsbúið	Hlemmiskeiði 2	79	33,5	2,06	1,91
Helgi Eggertsson	Kjarri	13	33,5	2,08	1,92
Ketill Ágústsson	Brúnastöðum	108	33,4	1,97	1,75
Haraldur Gunnar Helgason	Húnakot 1	7	33,4	1,83	1,83
Elín Heiða Valsdóttir	Úthlíð	368	33,3	2,00	1,85
Félagsbúið	Ytri-Skógum 2	199	33,1	1,97	1,77
Lambhagabúið ehf	Lambhaga	115	33,1	2,00	1,85
Ólafur Einarsson	Básam	11	33,1	2,00	1,80
Ármann Fannar Magnússon	Hrútafelli	45	33,0	1,82	1,61
Guðni Karlsson	Gýgjarhóli 1	43	32,9	1,88	1,74
Þrándarholt sf	Þrándarholt	13	32,9	1,83	1,75
Jens Jóhannsson	Teigi 1	396	32,8	1,89	1,79
Arnar Bjarni Eiríksson	Gunnbjarnarholti	18	32,8	1,94	1,78
Pórarinn og Helga	Þykkvabæ 1	89	32,7	2,08	1,75
Guðmundur Gíslason	Hárlausstaðir	24	32,7	2,21	1,96
Vilborg Hjördís Ólafsdóttir	Skarðshlíð 1	306	32,5	1,98	1,78
Jón Sigurðsson	Efri-Úlfsstaðir	14	32,4	1,69	1,46
Páll Stefánsson	Árbær 4	37	32,3	2,00	1,83
Sigurður Sigurjónsson	Ytri-Skógum 3	30	32,2	1,90	1,80
Helgi Friðbjólfsson	Seljalandsseili	102	32,1	1,91	1,81
Rúnar Þór Snorrason	Kálfafelli 1a	208	32,0	1,70	1,68

Árið 2007 var farið að gera upp sauðfjárskýrslur í nýjum skýrsluhaldsgrunni en þar er grunnur dilkakjötsframleiðslunnar kaldvigt í stað blautvigtar áður en þetta þýðir um 3% minna reiknað magn af dilkakjöti en áður og því þarf að hafa þetta í huga við samanburð á milli ára. 29 kg eftir hverja á í dag leggur sig nánast að jöfnu við 30 kg eftir hverja á árið 2006 og árin þar á undan. Því er birt í töflu 6 yfirlit yfir þau bú sem hafa 29 kg eða meira eftir hverja á og a.m.k. 100 skýrslufærðar ær en þau eru 69, en það er 23 búum fleiri en árið 2011. Efst á þessum lista, líkt og 2011, er bú Eiríks í Gýgjarhólskoti með 41,3 kg eftir hverja á, næst á listanum er Snorri Björnsson á Seljalandi með 39,3 kg eftir hverja á.

Tafla 6. Bú með 29 kg eða meira eftir hverja á og a.m.k 100 ær 2012

Eigandi	Bú	Fj.áa	Kjötpungi		Lömb	
			e. Hverja á	fædd	til nytja	
Eiríkur Jónsson	Gýgjarhólskoti	316	41,3	1,91	1,71	
Snorri Björnsson	Seljalandi	145	39,3	2,05	2,03	
Sigríður og Sævar	Arnarholti	195	37,8	2,02	1,92	
Guðni og Arna Dögg	Teigur 1	125	36,1	2,06	1,88	
Félagsbúið	Fagurhlíð	148	35,2	2,10	1,94	

Pórarinn Eggertsson	Hraungerði 2	172	35,1	2,07	1,91
Sigurjón og Sigríður Lóa	Efstu-Grund	154	34,9	1,94	1,91
Rúnar Björn Guðmundsson	Vatnsleysa IV	145	34,6	1,81	1,66
Jökull Helgason	Ósabakka 2	174	34,5	1,94	1,72
Oddný Steina og Ágúst	Butru	309	33,8	2,06	1,89
Ketill Ágústsson	Brúnastöðum	108	33,4	1,97	1,75
Elín Heiða Valsdóttir	Úthlíð	368	33,3	2,00	1,85
Félagsbúið	Ytri-Skógum 2	199	33,1	1,97	1,77
Lambhagabúið ehf	Lambhaga	115	33,1	2,00	1,85
Jens Jóhannsson	Teigi 1	396	32,8	1,89	1,79
Vilborg Hjördís Ólafsdóttir	Skarðshlíð 1	306	32,5	1,98	1,78
Helgi Friðbjófsson	Seljalandsseili	102	32,1	1,91	1,81
Rúnar Þór Snorrason	Kálfafelli 1a	208	32,0	1,70	1,68
Bjarni Valur Guðmundsson	Skipholti 3	155	31,9	1,97	1,78
Sigfús og Lilja	Borgarfelli	668	31,8	1,92	1,80
Hilmar Jónsson	Þykkvabæ 3	340	31,6	1,97	1,80
Félagsbúið	Stóru-Mörk 3	217	31,6	1,99	1,89
Jóhannes, Steina, Örvar og Adda	Herjólfstöðum 1	358	31,3	1,92	1,80
Ragnar Matthías Lárusson	Stóra-Dal	127	31,3	2,03	1,85
Eiríkur K Kristófersson	Grafarbakka 1b	256	31,2	1,95	1,72
Guðni og Lena	Drangshlíðardal	176	31,2	2,00	1,86
Tómas Pálsson	Litlu-Heiði	101	31,1	1,99	1,80
Gísli Halldór Magnússon	Ytri-Ásum	388	31,0	1,86	1,70
Þóranna og Eyþór	Ásgarði	196	31,0	1,82	1,71
Haraldur og Jóhanna	Hrafnkelsstöðum 1	256	30,9	1,94	1,63
Ólafur Helgason	Hraunkoti	157	30,8	1,95	1,73
Jón Guðmundur Eiríksson	Berghyl	294	30,7	1,91	1,71
Guðsteinn Frosti Hermundsson	Egilsstöðum II	143	30,6	1,98	1,81
Stefán Jónsson	Þykkvabæ 3	206	30,5	1,88	1,73
Viðar og Sigríður	Kaldbak	212	30,4	1,92	1,80
Ágúst og Ragnheiður	Vestra-Fíflholti	203	30,4	1,99	1,83
Sigríður S Valdimarsdóttir	Álfhólum	135	30,4	1,84	1,72
Sigurður og Anna	Hörgslandi 2	417	30,3	2,09	1,93
Kristinn Guðnason	Árbæjarháleigu	273	30,3	1,83	1,68
Aðalsteinn Guðmundsson	Húsatóftum 2	113	30,1	1,87	1,72
Harpa Dís og Ólafur	Björnskoti	108	30,1	1,98	1,72
Sigursveinn Guðjónsson	Lyngum	245	30,0	1,98	1,84
Félagsbúið Skarði sf	Skarði	881	29,9	1,87	1,73
Ómar og Mæja	Hemru	264	29,9	1,89	1,81
Eiríkur Jónsson	Eystra-Geldingaholti	236	29,9	1,85	1,72
Ingimar Ísleifsson	Sólvöllum	365	29,8	1,76	1,67
Karl Pálmason	Kerlingardal	294	29,8	1,91	1,66
Jónas og Ragna	Fagradal	258	29,8	2,08	1,95
Soffía og Ásgerður	Jórvík 1	205	29,8	1,89	1,84
Hafliði Sveinsson	Ósabakka 3	176	29,7	1,87	1,77
Jóhannes og Ólöf Björg	Heiðarbæ 1	483	29,6	1,88	1,68
Eggert Pálsson	Kirkjulæk 2	248	29,6	1,85	1,74
Þórhildur Jónsdóttir	Ketilsstöðum 2	160	29,6	1,96	1,73
Daníel og Sigurður	Búð II	130	29,6	1,75	1,57
Anna Runólfsdóttir	Fljótisdal	178	29,5	1,90	1,79
Ólafur og Birna	Giljum 1	512	29,4	1,92	1,85
Gunnhildur Þórunn Jónsdóttir	Berjanesi	111	29,4	1,95	1,73

Sverrir og Fanney Ólöf	Kirkjubæjarklaustri 2	446	29,3	1,97	1,83
Ólafur Stefánsson	Hrepphólum	239	29,3	1,74	1,59
Félagsbúið og Hermann	Rafttholti 1	230	29,3	1,84	1,57
Sigurður Rúnar Guðjónsson	Kolsholti III	147	29,3	1,74	1,62
Sigurður Rúnar Sigurðarson	Vetleifsholti	103	29,3	1,75	1,55
Baldur Björnsson	Fitjamýri	466	29,2	1,89	1,76
Ófeigur Ófeigsson	Næfurholti	344	29,2	1,80	1,64
Karl Ölvirsson	Þjósartúni	264	29,2	1,77	1,71
Jón Einarsson	Bakka	192	29,2	1,80	1,65
Margrét Eggertsdóttir	Köldukinn	207	29,1	1,82	1,66
Stefán Þór Sigurðsson	Þjóðólfshaga 2	268	29,0	1,98	1,82
Kristján Gíslason	Hólum	250	29,0	1,88	1,80

Tafla 7. Úr skýrslum fjárræktarfélaganna 1968-2012

Árin	Ær á skýrslum		Kjötpungi eftir			
	fjárræktarfél.	Lömb á 100 ær	tvíl.	einl.	e.hverja á	til nytja
1968-69	10.866	156	148	26,4	16,1	20,6
1970-71	10.823	153	146	28,2	16,5	21,2
1972-73	12.267	168	158	29,5	17,0	24,0
1974-75	15.742	171	161	29,4	17,0	24,2
1976-77	20.647	171	158	29,2	17,0	23,8
1978-79	23.298	170	157	28,2	16,2	22,7
1980-81	25.976	172	160	29,8	17,0	24,4
1982-83	24.337	172	158	27,6	16,1	22,4
1984-85	23.707	170	156	29,2	16,8	23,4
1986-87	23.174	174	160	29,0	16,7	23,7
1988-89	23.416	174	160	29,0	16,5	23,7
1990-91	21.984	174	160	29,2	16,6	23,4
1991-92	19.992	177	162	29,2	16,6	24,0
1992-93	19.377	177	162	30,6	17,2	25,6
1993-94	19.285	181	166	31,0	17,3	26,1
1994-95	20.229	183	169	28,9	16,2	24,6
1995-96	19.807	180	167	28,8	16,0	24,2
1996-97	20.589	181	167	29,2	16,3	24,6
1997-98	21.959	178	164	29,8	16,5	24,7
1998-99	23.277	182	166	29,8	16,4	25,0
1999-00	26.134	180	164	31,8	17,2	26,2
2000-01	27.594	182	166	31,7	17,2	26,3
2001-02	27.691	181	164	31,4	17,4	25,9
2002-03	31.036	181	165	32,2	17,5	26,6
2003-04	40.882	181	164	31,7	17,2	25,8
2004-05	41.223	181	164	32,1	17,3	26,3
2005-06	41.556	181	164	32,4	17,5	26,3
2006-07	41.983	185	167	31,5	17,1	26,2
2007-08	42.560	182	163	31,6	16,9	25,7
2008-09	42.793	180	163	31,7	17,2	26,0
2009-10	45.813	180	163	32,2	17,5	26,4
2010-2011	50.678	181	163	32,1	17,3	26,2
2011-2012	52.823	179	163	33,1	17,9	27,1

Í töflu 7 er yfirlit yfir afurðapróun á Suðurlandi frá 1968-2012. Afurðir 2012 á Suðurlandi eru 27,1 kg eftir hverja skýrslufærða á sem eru metaforðir. Við samanburð í þessari töflu þarf að horfa til þess að farið var að gera upp sauðfjárskýrslurnar í nýjum skýrsluhaldsgrunni frá 2007 eins og áður er getið hér í greininni. Afurðatölurnar frá 2007 eru óleiðréttar við eldri ár og sýna því í raun 3% minna reiknað magn af dillkakjöti en árin fyrir 2007.

Fanney Ólöf Lárusdóttir

Sauðfjárskýrsluhald í Austur-Skaftafellssýslu 2012

Úr skýrslum fjárræktarfélaganna 2012

Í töflu 1 er yfirlit yfir afurðaskýrsluhald sauðfjarræktarfélaganna í Austur-Skaftafellssýslu 2012. Þar kemur fram að skýrsluhaldarar eru 48, þremur fleiri en árið 2011. Skýrslufærðar ær eru 14.201 og hefur fjölgað um 384 á milli ára. Eins og undanfarin ár eru flestar ær á skýrslu í Sf. Örfæinga. Mestar afurðir eftir hverja á eru í sf. Örfæinga (30,5 kg). Afurðir eftir hverja á í sýslunni eru 27,3 kg sem er meira en árið 2011 (25,9). Flest lömb fædd eftir hverjar 100 ær eru í Sf. Suðursveitar 190 lömb. Flest lömb til nytja eftir hverjar 100 ær eru í Sf. Örfæinga 175 lömb.

Gæðaflokkun sláturlamba í sauðfjarræktarfélagunum í Austur-Skaftafellssýslu kemur fram í töflu 2. Meðaltal fyrir gerð er 8,72 sem er heldur meira en og árið 2011 (8,49), og yfir landsmeðaltali. Meðaltal fyrir fitu er 6,62 sem er aðeins hærra en árið 2011 (6,21) og heldur hærra en landsmeðaltalið. Fallþungi er að meðaltali í Austur-Skaftafellssýslu 16,28 kg og er kíló meira en 2011 (15,25). Öll fjárræktarfélögin eru með 8,5 eða meira í einkunn fyrir gerð en þau voru þrjú árið 2011. Hæsta hlutfall milli gerðar og fitu er í sf. Örfæinga 1,35.

Tafla 1. Yfirlit yfir afurðaskýrsluhald sauðfjarræktarfélaganna 2012

Fjárræktarfélag	Fjöldi félaga	Fjöldi áa á skýrslu	Reikn. kjötpungi			Kjöt %	Lömb á 100 ær fædd til nytja	
			Tvíl.	Einl.	Hverja á			
Lónsmanna	6	1.639	32,2	17,9	26,9	40,9	179	165
Nesjamanna	3	1.749	32,8	17,8	27,2	42,1	183	163
Nesjahrepps	10	2.459	32,8	17,7	26,0	41,1	173	156
Mýrahrepps	8	2.018	32,0	18,1	25,9	40,1	180	160
Suðursveitar	12	2.728	33,2	17,6	28,2	40,0	190	170
Örfæinga	9	2.882	34,6	18,6	30,5	40,2	184	175
Austur-Skaftafellssýsla	48	14.201	32,8	17,8	27,3	40,5	181	164
Landið allt		342.953	32,8	18,1	27,3	41,4	180	164

Tafla 2. Gæðaflokkun dilka í Austur-Skaftafellssýslu 2012

Fjárræktarfélag	Fjöldi				
	dilka	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutfall
Lónsmanna	2.434	16,06	8,94	6,68	1,34
Nesjamanna	2.591	16,47	8,78	6,91	1,27
Nesjahrepps	3.407	16,54	8,64	6,75	1,28
Mýrahrepps	2.796	15,94	8,71	6,61	1,32
Suðursveitar	4.306	16,35	8,83	6,62	1,33
Örfæinga	4.011	16,83	8,78	6,51	1,35
Austur-Skaftafellssýsla	20.413	16,28	8,72	6,62	1,32
Landið	512.636	16,31	8,63	6,59	1,31

Tafla 3. Bú með 8,5 eða meira fyrir gerð 2012.

Eigandi	Bú	Fjöldi	Fallþ.	Gerð	Fita	Hlutfall
Jón Þorsteinsson	Kirkjubraut 62	52	19,6	11,46	8,40	1,36
Reyðarártindur ehf	Reyðará	9	19,4	10,67	8,44	1,26
Hallur og Elinborg	Vesturbraut 13	11	18,4	10,18	8,36	1,22
Ragnar Sigurðsson	Gamlagarði	10	16,0	10,10	7,50	1,35
Marteinn og Þorbjörg	Ártúni	438	19,4	10,02	7,93	1,26
Sveitabýlið	Setbergi	337	17,9	9,99	7,55	1,32
Ármann og Hólmfríður	Svínafelli 2 Víðihlíð	744	17,9	9,31	7,09	1,31
Austurfell ehf	Svínafelli	76	21,4	9,30	8,68	1,07
Víðir Guðmundsson	Holtahólum	417	17,4	9,21	7,24	1,27
Brunnavallabúið	Brunnavöllum	276	16,2	9,21	6,92	1,33
Kristín Laufey Jónsdóttir	Hlíð	759	16,1	9,20	6,68	1,38

Félagsbúið	Hvammi	669	16,5	9,14	7,02	1,30
Fjölirnir Torfason	Hala	181	19,1	9,14	7,51	1,22
Félagsbúið	Gerði	690	17,1	9,08	6,71	1,35
Ari og Anna	Hólabrekku	354	16,0	9,08	6,85	1,33
Björn Ísleifur Björnsson	Hestgerði	339	17,3	9,06	6,96	1,30
Olga Friðjónsdóttir	Brekku	128	16,3	9,05	7,02	1,29
Eiríkur Egilsson	Seljavöllum	40	17,7	9,05	8,70	1,04
Áslaug og Óskar	Vík	431	17,0	9,02	6,83	1,32
Bjarni Ingvar og Erla Rún	Viðborðsseli 1	395	17,4	8,97	7,92	1,13
Jóhann og Hafdís	Svínafelli 1	344	16,8	8,97	6,72	1,33
Magnús Guðjónsson	Hólmi	110	15,4	8,95	6,55	1,37
Katrín Lilja Haraldsdóttir	Hlíðarbergi	73	15,7	8,95	6,71	1,33
Örn Bergsson	Hofi 1 Eystríbæ	474	16,8	8,92	6,70	1,33
Bjarni og Ásthildur	Fornustekkum	1899	16,4	8,91	6,90	1,29
Miðskersbúið	Miðskeri	74	17,1	8,85	7,73	1,14
Bjarni og Þórey	Kálfafelli 2	689	17,0	8,84	6,71	1,32
Gunnar Sigurjónsson	Litla-Hofi	567	16,3	8,81	6,02	1,46
Ólafur Halldórsson	Tjörn	90	17,9	8,73	7,09	1,23
Guðlaugur J Þorsteinsson	Lækjarhúsum	441	15,6	8,71	6,13	1,42
Félagsbúið Bjarnanes	Bjarnanesi	1342	16,4	8,65	6,75	1,28
Inga Ragnheiður Magnúsdóttir	Svínafelli 3 Bólta	430	19,0	8,63	7,28	1,19
Sigurjón Arnar Bjarnason	Hofi 4 Hofskoti	340	15,9	8,63	6,06	1,42
Kistugil ehf	Skálafelli 1	317	15,7	8,63	6,53	1,32
Nýpugarðar ehf	Nýpugörðum	773	15,3	8,61	6,34	1,36
Jón Malmquist Einarsson	Jaðri	719	15,8	8,56	6,53	1,31
Úlfar Helgason	Hoffelli 1	91	15,2	8,56	6,42	1,33
Sigurður Ingimundarson	Hnappavöllum 5	612	16,3	8,55	5,91	1,45

Í Austur-Skaftafellssýslu eru 38 bú með 8,5 eða meira í einkunn fyrir gerð, 12 fleiri en árið 2011, þau má sjá í töflu 3. Raðað er eftir gerðareinkunn en breytilegt er hver einkunn fyrir fitu og hver fallþunginn er á þessum búum. Af þessum 38 búum eru 10 sem slátra færri en 100 lömbum.

Árið 2007 var farið að gera upp sauðfjárskýrslur í nýjum skýrsluhaldsgrunni en þar er grunnur dilka-kjötsframleiðslunnar kaldvigt í stað blautvigtar áður en þetta þýðir um 3% minna reiknað magn af dilkakjöti

en áður og því þarf að hafa þetta í huga við samanburð á milli ára. 29 kg eftir hverja á í dag leggur sig nánast að jöfnu við 30 kg eftir hverja á árið 2006 og árin þar á undan. Því er birt í töflu 4 yfirlit yfir þau bú sem hafa 29 kg eða meira eftir hverja á. Á þessum lista eru 19 bú. Efst á listanum er Austurfell ehf Svínafelli með 38,0 kg eftir hverja á. Næst kemur Fjölirnir Torfason Hala með 37,3 kg eftir hverja á. Af þessum 19 búum eru 7 sem eru með færri en 100 ær.

Fanney Ólöf Lárusdóttir

Tafla 4. Bú með 29 kg eða meira eftir hverja á 2012

Eigandi	Bú	Fjöldi	Kjötþungi	Lömb	
		áa	e. hverja á	fædd	til nytja
Austurfell ehf	Svínafelli	51	38,0	1,88	1,75
Fjölirnir Torfason	Hala	104	37,3	2,03	1,92
Inga Ragnheiður Magnúsdóttir	Svínafelli 3 Bólta	361	37,1	2,04	1,90
Marteinn og Þorbjörg	Ártúni	278	34,0	1,88	1,73
Miðskersbúið	Miðskeri	40	33,8	2,10	1,93
Ármann og Hólmi	Svínafelli 2 Viðihlið	550	33,1	1,89	1,78
Guðjón Bergsson	Hofi 1 Eystríbæ	2	32,4	2,00	2,00
Ólafur Halldórsson	Tjörn	60	32,3	1,98	1,76
Jón Þorsteinsson	Kirkjubraut 62	35	32,0	2,03	1,63
Ragnar Sigurðsson	Gamlagarði	5	32,0	2,20	2,00
Sveitabýlið	Setbergi	214	31,8	1,85	1,74
Félagsbúið	Gerði	406	31,5	2,05	1,81
Örn Bergsson	Hofi 1 Eystríbæ	352	31,4	1,88	1,79
Eiríkur Egilsson	Seljavöllum	27	30,9	2,00	1,67
Gunnar Sigurjónsson	Litla-Hofi	434	30,6	1,91	1,82
Bjarni og Þórey	Kálfafelli 2	414	29,9	1,92	1,73
Áslaug og Óskar	Vík	272	29,6	1,83	1,71
Jón Malmquist Einarsson	Jaðri	399	29,1	1,98	1,81
Björn Ísleifur Björnsson	Hestgerði	216	29,0	1,80	1,67

Stóra Ármót – búrekstur og tilraunastarf árið 2012

Búrekstur

Fóðuröflun

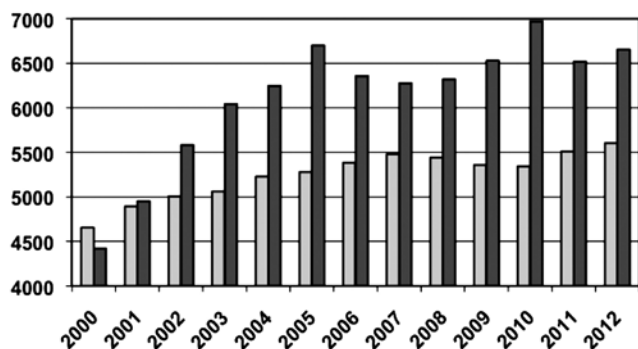
Sláttur hófst 15. júní og var fyrri slætti að mestu lokið 25. júní. Hey fyrir mjólkurkúr var slegið snemma morguns og tekið síðdegis við um 35% þurrkstig. Heyfengurinn var einsleitur, mikill og góður. Korn var sáð í rúmlega 18 ha. Uppskera var góð eða um 100 tonn m.v. 72% þurrefni.

1. tafla: Uppskera – samantekt 2012

	Ha	Rúllur	Tonn þurrefnis	FEm
1. sláttur	60	790	260	218.000
2. sláttur	40	190	75	60.000
Korn	18,4		72	82.000
Hálmur		100		
Samtals			407	360.000

Afurðir

Framleiðsluréttur búans er 260 þúsund lítrar. Samkvæmt skýrsluhaldi nautgriparæktarinnar eru afurðir á árskú nú 6.655 kg. Innlögð mjólk á árinu voru 282.765 þús. lítrar (312 þús kg). Nýtingarhlutfall var 100%, sem þýðir að afurðir á árskú eru nokkuð vanmetnar þegar tekið er tillit til mjólkur sem fer í kálfa.

Mynd.1: Afurðir árskúa á Stóra Ármóti (fjólubláar súlur) samanborið við landsmeðaltal.

Efnainnihald innleggsmjólkur var mjög gott (tafla 2), prótein 3,43% og fita 4,17%. 67% mjólkur flokkaðist í úrvalsmjólk.

2. tafla: Yfirlit um afurðir – magn og eiginleika, árin 2000-2012.

Ár	Árskúr	Nyt- árskúr kg	Sæti	Fitu %	Protein %	Frumtala x 1000	Gerlatala
2000	56	4422		3,82	3,27	336	31.916
2002	47	5378	204	3,87	3,32	263	11.875
2004	40	6248	52	3,83	3,29	299	12.812
2006	42	6357	58	4,00	3,41	343	10.916
2008	45	6321	75	4,06	3,47	325	11.920
2009	45,6	6529	45	4,15	3,45	262	10.450
2010	43,8	6972	16	4,18	3,49	230	9.420
2011	43,4	6518	58	4,18	3,45	164	8.540
2012	46,8	6655	53	4,17	3,43	174	10.404

Heilsufar

Yfirlit um tíðni sjúkdóma má sjá í töflu 3. Sjö kúr fengu doða og er það býsna hátt hlutfall, sem skrifast að hluta til á veiruskituna sem herjaði haustið 2012. Fjórar kúr fengu súrdoða eða einni færri en árið á undan. Júgurheilbrigði hefur farið batnandi undanfarin ár. Sjö kúr fengu júgurbólgu. Tíðni dauðfæddra kálfa var 9,8% eða 5 kálfa í 51 burði þar af drapst einn tvíkelvingur. Þetta skiptist jafnt á kvígur og fullorðnar kúr.

3. tafla: Tíðni helstu framleiðslusjúkdóma (hlutfall kúa með einkenni).

Sjúkdómur	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Doði	12%	4,3%	4,9%	6,6%	9,3%	13,5%	13,7%
Fastar hildir	0%	2,2%	0%	0%	1,8%	0%	0%
Legbólga	4,8%	2,2%	1,6%	4,4%	1,8%	1,9%	21,9%
Súrdoði	2,4%	8,7%	11,4%	6,6%	7,4%	9,6%	7,8%
Júgurbólga	50%	44%	54%	37,3%	31,5%	12%	13,7%
Dauðfæddir kálfa	7%	12%	11%	14%	11%	20%	9,8%

Rannsóknastarfið

Í lögum nr. 26/1981 um tilraunastöð Búnaðarsambands Suðurlands og Rannsóknastofnunar landbúnaðarins (nú Landbúnaðarháskóli Íslands) að Stóra-Ármóti segir „Aðalviðfangsefni stöðvarinnar skal vera allhliða tilraunastarfsemi í nautgriparækt með áherslu á fôðrun og meðferð gripa, en auk þess sinni hún verkefnum á svið annarra búgreina, eftir því sem aðstæður leyfa hverju sinni“

Á Stóra Ármóti hefur ætíð verið lögð áhersla á hagnýtar rannsóknir og jafnan valin viðfangsefni sem tengjast vandamálum eða verkefnum nautgripa-ræktarinnar hverju sinni. Síðasta áratuginn má m.a. nefna verkefni tengd efnainnihaldi mjólkur, efnaskiptasjúkdómum og fóðrun um burð, fóðrun með miklu byggi og uppeldisrannsóknir. Nokkur samdráttur var á tilraunastarfi í búfjárrækt á Stóra Ármóti árin 2011 og 2012, sem skýrist af því að tilraunastjóri vann að verkefnum á víðari vettvangi jafnframt því að vera í mjög skertu starfshlutfalli árið 2012.

Jarðræktarrannsóknir hafa jafnan skipað veglegan sess í starfi Stóra Ármóts. Guðni Þorvaldsson hefur verið með umfangsmiklar samanburðarrannsóknir á lífsþrótti hinna ýmsu grastegunda og yrkja.

Auk tilraunastarfa er kynningarstarf og námskeiðahald fyrir bændur mikilvægur og gefandi þáttur í starfseminni. Þá hafa bændur víða að heimsótt Stóra Ármót. Nemendur LbhÍ hafa komið í heimsókn og kynnt sér starfsemina.

Júgurhreysti: Áhrif Startvac® bóluefnis á júgurheilbrigði

Júgurbólga er mjög kostnaðarsöm og því miður hefur okkur á Íslandi ekki gengið sem skyldi að ná árangri í baráttunni gegn henni. Nú er komið bóluefni Startvac® sem hefur fengið viðurkenningu Evrópusambandsins. Síðastliðið ár hefur verið unnið að rannsóknum á áhrifum þessa bóluefnis á frumutölu, tíðni júgurbólgu og tíðni sýktra spena á sjö kúabúum á Suður- og Vesturlandi. Í þessari rannsókn hafði bóluefnið ekki áhrif á þessa þætti. Nánar verður gert grein fyrir niðurstöðum verkefnisins á norrænni ráðstefnu um júgurbólgu sem haldin verður á Íslandi í maí n.k..

Dauðfæddir kálfar II

Á árunum 2006-2008 var unnið að stóru rannsóknarverkefni er greindist í sex undirverkefni sem náðu til almennrar þekkingaröflunar um þætti sem hugsanlega gætu skýrt orsakir hárrar tíðni dauðfæddra kálfa og/eða veitt innsýn í lífeðlisfræðilega röskun sem valdið geta því að kálfurinn deyr við burð. Meginmarkmið verkefnisins sem hér er greint frá var að skoða þroska kvígna sem báru dauðum kálfum og hann borinn saman við þroska kvígna sem báru eðlilega enda var þetta eitt af þeim atriðum sem fyrri rannsókn gaf tilefni til að rannsaka betur. Jafnframt var markmið verkefnisins að efla tengsl við erlenda sérfræðinga á þessu sviði, en kálfadauði er alþjóðlegt vandamál.

Valin voru 38 kúabú í Árnes- og Rangárvallasýslum og kvígur sem ýmist voru nýlega bornar eða áttu stutt í burð metnar. Fjórar breytur fengust við þessa skoðun; holdstig, brjóstmál, breidd milli mjaðmarhorna og aldur við burð. Hvert bú var heimsótt tvisvar á ransóknatímanum, í nóvember 2011 og febrúar 2012. Alls voru skoðaðar 479 kvígur, dauðfæddir kálfar voru 131 eða um 27%. Hvorki var munur á stærð og þroska kvígna né á aldri við burð hjá kvígum sem báru dauðum kálfum og hinum sem báru lifandi kálfum.

Í ljósi þessa var ákveðið að útvíkka verkefnið og skoða gögn skýrsluhalds nautgripa-ræktarinnar síðustu 8 ár. Rýni gagnanna staðfesti mikinn breytileika milli búa en jafnframt kom fram mikill breytileiki milli nauta á lífsþrótti kálfa dætra þeirra, sem undirstrikar mikilvægi þess að taka tillit til þessa þáttar í ræktunarstarfinu.

Að lokum er bústjórunum Hildu Pálmadóttur og Höskuldi Gunnarsson og öðrum sem hafa komið að starfseminni á Stóra Ármóti þökkúð góð störf.

Grétar Hrafn Harðarson

104. aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands

haldinn 18. apríl 2012 að Heimalandi.

1. Fundarsetning, Guðbjörg Jónsdóttir formaður.

Guðbjörg Jónsdóttir setti fundinn og bauð fulltrúa, starfsmenn og gesti velkomna. Hún gerði það að tillögu að Ragnar Lárusson, Stóra-Dal stýrði fundi og Helga Sigurðardóttir starfsmaður Búnaðarsambandsins ritaði fundargerð.

2. Skipan kjörbréfanefndar, Guðbjörg Jónsdóttir formaður.

Guðbjörg Jónsdóttir bar upp tillögu um skipan kjörbréfanefndar; Baldur I. Sveinsson, Litla-Ármóti. Guðrún Stefánsdóttir, Hlíðarendakoti og Ólafur Þ. Gunnarsson, Giljum. Tillagan samþykkt.

3. Skýrsla stjórnar, Guðbjörg Jónsdóttir formaður.

Á starfsárinu voru haldnir voru sjö stjórnarfundir. Á síðasta aðalfundi sem haldinn var á Selfossi urður engar breytingar á stjórninni.

Þegar eldgosíð í Grímsvötnum hófst síðast liðið vor, var ekki allri vinnu við úttektir vegna eldgossins í Eyjafjallajökli lokið. Fyrri reynsla og fumlausari vinnubrögð viðbragðsaðila og ráðgjafa var dýrmætt veganesti að þessu sinni, þó að ekkert eldgos sé eins og óvissan ætíð sú sama. Þessi auka vinna hefur skapa mikið álag á starfsfólk Búnaðarsambandsins og skal það þakkað hér sérstaklega. Þetta álag hefur einnig valdið röskun á öðrum verkefnum og hafa bændur sýnt því skilning sem ber að þakka.

Verkefnin á árinu voru auk hefðbundinna starfa að setja aukinn þrótt í starfseminu á Stóra-Ármóti og vinna við að móta framtíð leiðbeiningarþjónustunnar.

Tekist hefur að endurreisa tilraunanevnd á Stóra-Ármóti og hefur LBHÍ nú mótað stefnu til framtíðar varðandi tilraunastarfið sem verður kynnt hér á fundinum.

Leiðbeiningarþjónustan er nú kostuð af búnaðarlaga-samningi, búnaðargjaldi og seldri þjónustu. Það liggur fyrir að búnaðarlagasamningurinn sem er samningur við ríkisvaldið um ákveðin verkefni rennur út í árslok 2012. Gerð hefur verið krafa af ríkisins hálfu að gerð verði breyting á núverandi fyrirkomulagi til hagræðingar og að ekki verði gerður samningur á sömu nótum og áður. Lagt hefur verið mat á lögmæti innheimtu búnaðargjaldsins og það liggur fyrir að ekki er unnt að nýta það nema að takmörkuðu leiti í þá starfsemi sem að gjaldið rennur til í dag.

Á síðasta Búnaðarþingi var svo mótuð sú stefna að sameina alla leiðbeiningarþjónustu á landsvísu. Framundan eru því óvissu tími fyrir starfsfólk og

þau fyrirtæki sem standa að þessari þjónustu nú, en allt kapp er lagt á að línurnar skýrist sem fyrst og óvissu verði eitt. Það er líka framundan tími óvissu í starfsumhverfi landbúnaðarins, skammur tími er eftir af þeim búvörusamningum sem í gildi eru og tollvernd okkar framleiðsluvara er ógnað.

Þetta eru líka spennandi tímar til að móta þjónustuna frá grunni og taka undir stefnumótun búgreinafélaganna um sérhæfðari þjónustu, en um leið að skapa spennandi starfsumhverfi fyrir okkar ráðgjafa.

Að lokum vil ég þakka stjórn, starfsfólki og bændum gott samstarf á árinu og þá sérstaklega Sveini Sigurmundssyni framkvæmdarstjóra.

4. Reikningar BSSL og skýrsla framkvæmdastjóra, Sveins Sigurmundssonar.

Sveinn fór yfir rekstrarreikning og efnahagsreikning fyrir Búnaðarsambandið í heild og síðan fór hann yfir hvert fyrirtæki fyrir sig. Helstu lykiltölur úr rekstrarreikningi sýna tekjur upp á 251 milljónir sem er veruleg aukning frá fyrra ári eða úr 223 milljónum. Rekstrargjöld eru tæpar 246 milljónir og rekstrarhagnaður 5,3 milljónir. Að teknu tilliti til fjármagnsliða og dótturfélags er hagnaðurinn 9,5 milljónir. Samkvæmt efnahagsreikningi eru heildareignir 248,8 milljónir en eigið fé í árslok var 218,8 milljónir. Veltufjármunir eru 138 milljónir í árslok. Veltufé frá rekstri var 11,7 milljónir á móti 1,7 milljóna tapi fyrra ár. Búnaðarsambandið er með veltuaukningu um 24 milljónir og hagnað fyrir utan fjármagnsliði upp á 11,4 milljónir. Lokaniðurstaðan er svo hagnaður um 13,3 milljónir þegar fjármagnsliðir, dótturfélag og tekjuskattur hefur verið tekinn inn. Hagnaðurinn skýrist einkum af tvennu. Framlög vegna mikils kostnaðar út af gosinu í Eyjafjallajökli árið á undan og leiðrétting á búnaðargjaldi í lok árs. Eignir Búnaðarsambandsins eru miklar sérstaklega þegar Stóra-Ármót er tekið með þá eru eignirnar stórlega vanmetnar, þó erfitt sé að meta það til fulls. Spurning hvornig tryggingarmálum er háttað hjá svona stóru fyrirtæki sem á þetta miklar eignir. Til að átta sig á stöðu Búnaðarsambandsins verður að skoða hvert fyrirtæki fyrir sig.

Staða Sauðfjarsæðingastöðvarinnar er vel ásættanleg. Velta er rúmar 13 milljónir og tap upp á 280 þúsund. Viðhald og endurbætur á girðingum sem var gjaldfært upp á 1,6 milljónir.

Markmiðið þar er hversu lág geta sæðingagjöldin verið svo þátttakan verði næg. Aukning var í útflutningi á sæði, ekki er þó víst að áframhald verði á því vegna

mikils rannsóknarkostnaðar og árangur er ekki nógu góður. Geitasæðingar voru aðeins á okkar könnu. Einnig var gert kynningarmyndband af stöðinni sem kom vel út.

Kynbótastöðin kemur lakast út af fyrirtækjunum. Heildargjöld tæpar 81 milljónir og tap 4,4 milljónir. Húsnæðið í Þorleifskoti var allt málað að utan og bílaplön löguð. Kostnaður við það nam 2,4 milljónum og var gjaldfærður. Klaufskurðurinn var niðurgreiddur um milljón og svo hækkaði bifreiðakostnaður um 2,5 milljónir. Hækkun er því fyrirsjáanleg á sæðingagjöldum til að hægt sé að reka fyrirtækið á núlli. Tillalaga hér á fundi um hækkun á sæðingagjöldum og klaufskurði svo hægt verði að ná meira upp í kostnað, en í dag erum við með lægstu gjaldskrána á landinu.

Á Stóra-Ármóti var hagnaður ársins um 3 milljónir. Matarholur eru þar t.d. vegna heita-vatnsins. Endurvakin tilraunanevnd og stefna á að hún eflist með þátttöku bænda. Það hefur ekki verið mikill kraftur í tilraunastarfinu upp á síðkastið en Jóhannes Sveinbjörnsson mun kynna tilraunaáætlun næstu ára á fundinum. Mjög góður árangur er varðandi fóðrun kúa á Stóra-Ármóti, en tilraunir þar hafa sýnt fram á að mögulegt er að nýta meira innlent bygg til fóðurs en talið var.

Bændabókhaldið veltir rúmum 20 milljónum. Nú var hagnaður upp á 900 þúsund á móti 900 þúsund króna tapi árið á undan. Gjaldskráin var óbreytt og því verður þessi breyting ekki skýrð öðruvísi en að afköst hafi aukist.

Grímsvatnagosið síðastliðið vor fór inn í þá vinnu sem var unnin í kjölfar gosins í Eyjafjallajökli. Afleysingaþjónusta fyrir bændur á svæðinu er enn og er styrkt af MS. Bjargráðasjóður er búinn að greiða tæpar 24 milljónir, þó er ekki allt búið. Enn er mikil aska yfir svæðinu og margt sem á eftir að skoða þar.

Framundan eru svo kynbótasýningarnar sem verða með breyttu sniði og fróðlegt að sjá hvernig það kemur út að hafa sýningarröðina Hafnarfjörður, Selfoss, Hella og enga sýningu í Víðidal. Einnig er vinna við endurútgáfu á Sunnlenskum byggðum og DVD disknum Í dagsins önn, með ensku tali.

Breyting á ráðgjafaþjónustu Búnaðarsambandsins yfir til BÍ er í farvatninu. Ágúst Þorbjörnsson er hér á fundinum, en hann var ráðinn til að leiða þessar breytingar. Ráðgjöfin fer til BÍ og þjónusta hjá Búnaðarsambandinu. Samlegðaráhrif minnka milli fyrirtækja og hrossabændur t.d. munu finna fyrir breytingu varðandi sýningargjöld. Sum Búnaðarsambönd munu kannski segja af hverju erum við að skilja eitthvað eftir en setja ekki allt til BÍ en það er mikill mismunur á eignum sambandana. Vonast er til að þetta gangi vel og þessi breyting leiði til betri þjónustu og að ráðunautar muni geta einbeitt sér að ráðgjöf en séu ekki á kafi í þjónustuhlutverki.

Spurningin er hvernig vilja bændur sjá Búnaðarsambandið í farmtíðinni, framundan eru miklar

breytingar og vonandi komum við vel þar út.

5. Umræður um skýrslur og reikninga.

Fundarstjóri gaf því næst orðið laust og hvatti fundarmenn til að taka til máls.

Bjarni Þorkelsson, Þóroddsstöðum spurði hvað Sveinn ætti við með þetta innskot varðandi tryggingar.

Þórir Jónsson, Selalæk vill spyrja að því af hverju eru ekki fleiri í nefnd sem er að móta tillögur um breytingu á ráðgjafapjónustunni.

Ólafur Þ.Gunnarsson, Giljum vildi spyrja hvernig Búnaðarsambandið fylgist með sínum peningum í bankanum, þ.e. þeir peningar sem eru í sjóðum. Hversu oft er staðan skoðuð einu sinni ár ári eða oftar.

Sveinn svaraði fyrst vegna trygginga, en tryggingapakki Búnaðarsambandsins er um 2 milljónir, sem betur fer er lítið um tjón og því sáralítið sem kemur til baka í formi tjónabóta. Fyrirtæki sem hafa sterka eiginfjárstöðu ættu að hugsa sinn gang gagnvart smærri tryggingum.

Sveinn svaraði varðandi bankana, en Sauðfjarsæðingastöðin og Kynbótastöðin eru hjá Arion-banka, en Búnaðarsambandið er hjá Landsbankanum. Sjóðirnir fóru ekki vel í hruninu LÍ tapaði um 30% en Arion um 10%. Fundur með Landsbankanum í sumar leiddi í ljós að þeir tóku ekki rétta stefnu í fjárfestingasjóðum sínum.

Guðbjörg svaraði Þóri varðandi nefndaskipan. Hún sat í milliþinganevnd sem vann að tillögu varðandi breytingu á leiðbeiningaþjónustunni, í nefndinni var mikið til sama fólkið og situr nú í stýrihópnum, en það er auk hennar þau Guðný Helga Björnsdóttir, Sigurður Eypórsson og Haraldur Benediktsson.

6. Ávörp gesta,

Fyrstur til máls tók Eiríkur Blöndal sem bar fundinum kveðju stjórnar BÍ. Hann byrjaði á að segja frá Búnaðarþingi sem starfaði nú undir merkjunum „Áfram íslenskur landbúnaður.“ Markmiðið er að merkja mál sem varða bændur og leiðir til að vinna að hag þeirra. BÍ er ekki að leggja árar í bát heldur horfir til framtíðar og vill efla það sem innlent er. Landbúnaður hefur einn atvinnugreina fjölgað störfum, samkvæmt tölum frá Hagstofu Íslands. BÍ er fyrirtæki í þjónustu landbúnaðarins og vill að bændur standi saman að uppbyggingu landbúnaðarklasa, sem samanstandur af þjónustufyrirtækjum sem sinna bændum, svo sem vélasalar, fóðursalar, afurðasalar, bankar, ofl. Stefnumörkun Búnaðarþings um nýja sýn á landbúnað kallar á breytingar. Ályktun um félagskerfið og framtíð búnaðargjalds. Það er búið að endurskoða umhverfi búnaðargjalds og á Alþingi átti að leggja fram tillögu nú á vorþingi um breytingu á búnaðargjaldinu, en það frestast fram á haust. Sigurður Línal lagaprófessor fór yfir lögmati búnaðargjalds og það er ekki ólöglegt. Að minnsta kosti ekki sá hluti sem fer til leiðbeiningaþjónustu, hagþjónustu og Bjargráðasjóðs.

Ríkið vill fara að gera nýjan búnaðarlagasamning, en áður en það verður gæti þurft að breyta lögum. Við gerð nýs samnings er farið yfir reynslu á þessum samningi og ef kafað er dýpra eins og á heimasíðu matvælaöryggisstofnunar, þá er matvælavísitalan búin að vera ansi há lengi. Íslenskur landbúnaður á að líta á það sem sóknarfæri og fara að framleiða meira. Að lokum óskaði Eiríkur mönnum áframhaldandi velgengni í störfum í þágu íslensks landbúnaðar.

Stefán Geirsson, frá samtökum ungra bænda þakkaði fyrir gott boð og byrjaði á að vitna í Íslandsljóð eftir Einar Benendiktsson skáld. Félag ungra bænda á Suðurlandi var stofnað 2010, enda er sagt að ekki megi koma saman þrír bændur án þess að úr því verði stofnað félag. Félagsmálin þurfa stundum að fá forgang frá plægningum og öðrum verkum til að efla samstöðu meðal stéttarinnar. Félagið ætlar í sumar að taka þátt í Sunnlenska sveitadeginum og efla sýnileika ungra bænda. Félagskapur sem þessi er góður vettvangur til að fræðast og stilla saman strengi ungliða í landbúnaði. Ungbændamál eru málefni allra bænda því allir bændur eru einhvern tíman ungir. Stefán endaði á orðum úr Íslandsljóði Einars Benediktssonar skálds „Trúðu á sjálf þíns hönd en undur eigi.“

Matarhlé fundi frestað.

7. Kjörbréfanefnd skilar álit.

Baldur Indriði Sveinsson, Litla-Ármóti, formaður nefndarinnar tók til máls. Rétt til setu eiga 32 búnaðarfélög, þar af 2 með 2 fulltrúa. Búgreinafélögin 6 eiga rétt á 18 fulltrúum. Kjörbréf eru lesin upp og í ljós kemur að eftirfarandi fulltrúar eru mættir:

Búnaðarfélag Gaulverjabæjarhrepps

Þorsteinn Ágústsson, Syðra-Velli

Búnaðarfélag Stokkseyrarhrepps

Enginn fulltrúi

Búnaðarfélag Sandvíkurhrepps

Ólafur Kristjánsson, Geirakoti.

Búnaðarfélag Hraungerðishrepps

Baldur Indriði Sveinsson, Litla-Ármóti

Búnaðarfélag Villingaholtshrepps

Bjarni Pálsson, Syðri-Gróf

Búnaðarfélag Skeiðahrepps

Jón Vilmundarson, Skeiðháholti.

Búnaðarfélag Gnúpverjahrepps

Enginn fulltrúi

Búnaðarfélag Hrunamannahrepps

Aðalsteinn Þorgeirsson, Hrafnkelsstöðum.

Búnaðarfélag Bláskógabyggðar

Óttar Bragi Þráinsson, Miklaholti.

Búnaðarfélag Þingvallahrepps

Gunnar Þórisson, Fellsenda.

Búnaðarfélag Grímsneshrepps

Björn Snorrason, Björk II.

Búnaðarfélag Grafningshrepps

Enginn fulltrúi

Búnaðarfélag Ölfushrepps

Pétur Guðmundsson, Hvammi.

Búnaðarfélag Eyrabakka

Enginn fulltrúi.

Búnaðarfélag A-Eyjafjallahrepps

Enginn fulltrúi.

Búnaðarfélag V-Eyjafjallahrepps

Ragnar Lárusson, Stóra-Dal.

Búnaðarfélag A- Landeyjarhrepps

Karel Geir Sverrisson, Seli

Búnaðarfélag V-Landeyjarhrepps

Ágúst Rúnarsson, Vestra-Fíflholti.

Búnaðarfélag Fljótshlíðahrepps

Guðrún Stefánsdóttir, Hlíðarendakoti

Búnaðarfélag Hvolhrepps

Enginn fulltrúi.

Búnaðarfélag Rangárvallahrepps

Ásgerður Sjöfn Guðmundsdóttir, Lambhaga

Búnaðarfélag Landmannahrepps

Sigurður Sæmundsson, Skeiðvöllum

Búnaðarfélag Holtahrepps

Daníel Magnússon, Akbraut.

Búnaðarfélag Djúpárhrepps

Enginn fulltrúi.

Búnaðarfélag Ásahrepps

Egill Sigurðsson, Berustöðum.

Búnaðarfélag Hörgslandshrepps

Jón Jónsson, Prestsbakka.

Búnaðarfélag Kirkjubæjarhrepps

Eypór Valdimarsson, Ásgarði

Búnaðarfélag Álftavers

Margrét Harðardóttir, Mýrum

Búnaðarfélag Leiðvallahrepps

Enginn fulltrúi

Búnaðarfélag Skaftártungu

Heiða Guðný Ásgeirsdóttir, Ljótastöðum

Búnaðarfélag Hvammshrepps

Ólafur Þorsteinn Gunnarsson, Giljum

Búnaðarfélag Dyrhólahrepps

Sigurjón Eyjólfsson, Eystri- Pétursey.

Félag sauðfjárþænda í Árnassýslu

Þorsteinn Logi Einarsson, Egilsstaðakoti.

Félag sauðfjárþænda í Rangárvallasýslu

Erlendur Ingvarsson, Skarði

Oddný Steina Valsdóttir, Butru

Baldur Björnsson, Fitjamýri.

Félag sauðfjárþænda í V-Skaftafellssýslu

Faney Ólöf Lárusdóttir, Kirkjubæjarklaustri

Loðdýraræktarfélag Suðurlands

Steinn Logi Guðmundsson, Neðri-Dal

Hrossaræktarsamtök Suðurlands

Sveinn Steinarsson, Litlalandi

Helgi Eggertsson, Kjarri.

Bjarni Þorkelsson, Þóroddsstöðum

Sigríkur Jónsson, Syðri-Úlfsstöðum
Þuríður Einarsdóttir, Oddgeirshólum.
Félag kúabænda á Suðurlandi
Þórir Jónsson, Selalæk.
Elín B. Sveinsdóttir, Egilsstaðakoti.
Valdimar Guðjónsson, Gaulverjabæ.
Samúel U. Eyjólfsson, Bryðjuholti
Ólafur Helgason, Hraunkoti.

Mættir eru 43 fulltrúar.

Álit kjörbréfanefndar er samþykkt samhljóða.

8. Sameining ráðgjafabjónustunnar, Guðbjörg Jónsdóttir formaður.

Umræður um endurskoðun á ráðgjafabjónustunni hafa verið í umræðunni árum saman bæði á Búnaðarþingi og formannafundum búnaðarsambandana. Nú er meiri þungi í málinu eftir samþykkt Búnaðarþings, sérstaklega vegna óvissu um tekjustofna. Í stefnumörkun Landsambands sauðfjárbænda og Landsambands kúabænda er gerð krafa um meiri sérfræðibjónustu við bændur, en meira er um að erlendir rágjafar komi til landsins til að sinna ráðgjöf í sérhæfðari verkefnum.

Miklar breytingar eru búnar að vera á þessum rúmunum 100 árum sem ráðgjafabjónusta hefur starfað. Ályktun frá Búnaðarþingi 1931, skilgreindi héraðsráðunauta og landsráðunauta. Árið 1948 eru 10 héraðsráðunautar og búnaðarmálasjóðsgjald sett á. Árið 1965 er búnaðarmálasjóðsgjaldið 0.5% og ríkið greiðir 65% af launum ráðunauta og fjöldi frjáls. Eftir 1980 er stöðugt dregið úr framlögum og árið 1982 setti ríkið þak á ferðakostnað. Árið 1998 eru sett ný búnaðarlög og nýr búnaðarlagasamningur með ákvæðum um a.m.k. þrjá ráðunauta á hverri leiðbeiningarstöð. Árið 2010 skerðing til Framleiðnisjóðs skert um 90% en alltaf reynt að vernda störf. Á Búnaðarþingi 2011 er millipinganevnd sett á laggirnar til að vinna að endurskoðun á ráðgjafabjónustunni og vinna að ályktun sem sett er fram á Búnaðarþingi 2012. Markmið ályktunarinnar er að efla þurfi faglegan styrk og auka hagkvæmni leiðbeiningarbjónustunnar í landbúnaði. Sameina ráðgjafabjónustu búnaðarsambandana og Bændasamtaka Íslands í eina rekstrareiningu. Að bændum standi til boða sama þjónusta og að sömu gæðum óháð búsetu og búgrein. Að laga þjónustuna að þörfum bænda og nýta fjármuni sem best. Auka faglegt samstarf ráðunauta og nýtingu mannafla og gera ráðgjafastörf eftirsóknaverð. Eftirlaunaskuldbindingar eru mjög íþyngjandi og nema þær um 85 milljónum króna. Stefnan er að þær skuldbindingar sem tengjast ráðgjafabjónustunni verði fjármagnaðar sameiginlega eða samið um að þær fari til hins opinbera við endurnýjun samnings.

Verkefnisstjórn á þessu nýja verkefni er í höndum Framsækni ehf. Ágúst Þorbjörnsson er nýr verkefnastjóri og er hans undibúningsvinna þegar

hafin. Fyrstu skref er hringferð um landið og samtal við starfsfólk, stjórnendur og bændur á viðkomandi svæðum. Markmið að Ágúst hitti sem flesta sem tengjast búnaðarsamböndunum. Annar hluti í þessu aðlögunarferli er að skilgreina form og umfang rekstrar, fara yfir tækjabúnað og aðstöðumál, upplýsingatækni og samvinnu við séttarfélag en stefnan er að vinna þennan hluta í verkefnahópum.

Þetta er mikilvægt tækifæri til að efla ráðgjafabjónustu í landinu og við getum tekið þátt í því. Við eigum að hafa áhrif á ferlið frekar en að láta skipa okkur fyrir, vera á vettvangi og vekja athygli á hvaða árangri er hægt að ná með samstarfi, bænda, ráðunauta og afurðastöðva. Grundvallaratriði að við ætlum ekki að þjappa starfinu sama í Reykjavík. Sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra er tilbúinn í viðræður um nýjan samning og meginútlínur að honum gætu verið tilbúnar í haust. Þá er hægt að ráða í skipulagningu og ráðningu ráðunauta, ekki áætlað að fækka ráðunautum. Búnaðarsamböndin eru búin að ráða sína nefnd og í henni sitja Haraldur Benediktsson, Sveinn Ingvarsson og Eiríkur Blöndal.

Verkefnið er rétt að hefjast en fyrir liggur stefna Búnaðarþings sem er skýr og miklir möguleikar framundan.

Orðið laust

9. Umræður og fyrirspurnir

Fundarstjóri gaf orðið laust.

Erlendur Ingvarsson, Skarði bar fram spurninguna, af hverju erum við að fara þessa leið? Það hlýtur að vera að hagræða og spara og í hverju liggur sparnaðurinn. Við þekkjum af mörgum sameiningum að ekki hefur alltaf verið mikill hagur fyrir bændur. Hann beindi líka spurningu til Eiríks Blöndal, BÍ og vildi vita af hverju BÍ hefði ekki sent fulltrúa á ráðstefnu á Bifröst um stöðu landbúnaðarins, sem Neytendasamtökin og Háskólinn á Bifröst stóðu fyrir, en BÍ hundsæði þessa ráðstefnu en Landssamband kúabænda og Landssamtök sauðfjárbænda komu vel út úr þessum fundi.

Þórir Jónsson, Selalæk. Margt bendir til að við náum mikilli hagræðingu með að hafa aðgang að þjónustu á landsvísu. Við slökum ekki á þjónustu sem við viljum fá af ráðunautum. Í nýju félagi minnkar hlutur af opinberu fé og seld þjónusta eykst. Í nýju fyrirtæki ætti að vera fullt starf fyrir þrjá ráðunauta í fôðurleiðbeiningum á landsvísu. Hægt að byggja upp sameiginlegan vettvang á einu símkerfi. Hlyntur því að við fara í þetta verkefni en þjónustan á ekki að minnka, við mótum línuna en verðum ekki sporgöngumenn.

Einar Þorsteinsson, Sólheimahjáleigu. Gaman að heyra að BSSL gengur vel og var starfsmaður þess í 42 ár. Hef verið á aðalfundum í tæpa hálföld, þetta er stærsta mál sem hefur verið fjallað um á þessum vettvangi. Framfarir hafa verið mikla í kynbótum á þessum árum og vert að fara varlega í

þessar breytingar. Getur verið gott fyrir dreifðari byggðir, en spyr bara á ekki að fara með þetta mál til grasrótarið. Þakkaði Búnaðarsambandinu fyrir allan þann tíma sem hann hefur fengið að vera starfsmaður og félagsmaður. Á þessu tímabili hafa verið tveir leiðtogar hjá Búnaðarsambandinu fyrst Hjalti Gestsson og síðan Sveinn Sigurmundsson. Hann ítrekaði að við eigum að stíga varlega til jarðar í þessu máli. Leiðbeiningarþjónustarn fer í hringi og spurning hvort það sé alltaf hagur í næsta skrefi.

Ólafur Gunnarsson, Giljum. Markmiðið með þessum tillögum er að ná frumkvæði í samningum við ríkisvaldið. Við hjá Búnaðarsambandinu búum við góða þjónustu hjá okkar ráðunautum, þegar þetta verður eitt fyrirtæki þá vilja allir búa við sömu þjónustu og við hér.

Egill Sigurðsson, Berustöðum. Í þessu gríðarlega stóra máli sem við erum að fara í er markmiðið að ná fram hagræðingu og sparnaði. Við spyrjum af hverju geta hlutirnir ekki verið eins og þeir eru, við sáum tekjuskiptinguna hér áðan. Hvernig lenda menn þessu máli varðandi rekstur á leiðbeiningarþjónustunni og líka hvernig á að reka félagskerfið. Ég tek undir að tímaramminn er mjög þröngur. Menn verða að spyrja gagnrýnna spurninga og hvernig við sjáum þetta kerfi í framtíðinni. Búnaðarþing samþykkti þetta, ég var einn af þeim og ég skynjaði ótta hjá minni svæðum, sem óttuðust að Sunnlendingar ætluðu að taka þetta yfir og skipuleggðu á sínum forsendum. Búnaðarlagasamning verður að lenda vel til að búvörusamningur náist sem bændur geti sætt sig við. Við erum lang öflugasta sambandið innan BÍ og við eigum að taka frumkvæði í þessu máli. Erfitt að fara inn í næsta starfsár ef við höfum engan samning og ekkert búnaðargjald. Einar Þorsteinsson minntist á að við förum í hringi og vel má vera að það sé svo. Félagsaðild mun minnka ef skylduáðild verður ekki lengur og margt sem þarf að skoða í þessu og spyrja okkur gagnrýnna spurninga. Það verður vonandi upplýsandi fundur í sumar um frumniðurstöður frá Ágústi um málefni tengd leiðbeiningarþjónustunni. Breytingar eru alltaf erfiðar og best að þær taki sem styðstan tíma.

Guðrún Stefánsdóttir, Hlíðarendakoti. Gríðarlega stórt mál og okkur bændum er alltaf illa við breytingar. Ríkið hefur ekki verið tilbúið að fjalla um nýja samninga. Í minni héruðum er ráðunauturinn ekki alltaf að sinna bændum á öllum sviðum. Við eigum ekki að missa þjónustu, í dag eru 11 landsráðunautar og 6 af þeim úti á landi. Gamalt kerfi og tækninni hefur mikið fleygt fram og við verðum að fylgja þróuninni, ef við viljum fá nýjan búnaðarlagasamning. Förum af stað og reynum að fá betri samning og förum áfram.

Sigurður Sæmundsson, Skeiðvöllum. Þegar formaðurinn tilkynnti þetta eins og útför, kistulagning hefur farið fram og jarðarförin auglýst síðar. Í svona rekstri er þörf að draga saman og með minni pening er yfirleitt ekki fleiri tækifæri. Hvatningarorð til þeirra

sem eiga að semja um þessi ósköp. Til samningamanna: Þið þurfið að standa vel á verði.

Óttar Bragi Þráinsson. Við eigum að fara á reka byggðastefnu og það bitnar á okkur á þessu svæði, kemur við budduna okkar. Frjálsir peningar inn í þessa búgrein koma ekki.

Elín B. Sveinsdóttir, Egilsstaðakoti. Það er ekkert sem segir að við megum ekki setja búnaðargjaldið í ráðunautarþjónustu en félagskerfið er í skoðun. Ekki sunnlendingar sem biðja um þessa breytingu, en við viljum nýta það starfsfólk sem tengist ráðgjöf á landsvísu. Frekar stefnan að flytja fólkið út á land en að færa fólk til Reykjavíkur. Í okkar valdi að semja við ríkið og fyrst og fremst krafa frá okkur um að leggja búnaðargjaldið niður og þá hvernig á að gera það.

Guðbjörg Jónsdóttir, svaraði Erlendi, við erum að selja þessa hugmynd. Lykillinn að þessu er aukin tækni, ráðunautar geta verið staddir hvar sem er. Staðsetningin skiptir ekki máli og byggðastefna er það sem skiptir okkur máli. Við viljum halda byggð í landinu. Höfuðatriði að þjónusta bændur sem best. Framtíðin hvernig ætlum við að mæta henni.

Eiríkur Blöndal, sagði að markmiðið sé hagræðing og sparnaður sem á að leiða til betri þjónustu við bændur. Ráðunautar hér á landi eru að gera góða hluti og má til marks um það upplýsa að danskir bændur eru mun skuldsettari en íslenskir. Það eru margir ánægðir með það sem við höfum en aðrir telja að við getum gert betur. Ef við förum í ríkiskassann og biðjum um peninga þá þurfum við að vera með nákvæma lýsingu á því sem við ætlum að gera við peninginn. Það má leysa úr læðingi mjög mikinn kraft og spennandi að sjá hver stefnan verður eftir hringferð Ágústar um landið. Ráðunautar fáir og ekki skylda að flytja ráðunauta á annan stað, ekki sama stefna og í Noregi, þar sem starf er auglýst á viðkomandi stað og ráðunauturinn verður að setjast þar að.

Eiríkur svaraði Erlendi varðandi ráðstefnu á Bifröst um framtíð landbúnaðar. Við fáum ógrynni af fyrirspurnum um þátttöku BÍ í ýmsum ráðstefnum. Þið verðið að treysta okkur fyrir því hverjum við tökum þátt í og hverju við sleppum. Nálgunin þarna var slík að það var eins og BÍ færi að halda ráðstefnu um verslun og þjónustu, en ekki framtíð landbúnaðarins. Það var meginástæða fyrir að BÍ tók ekki þátt í þessari ráðstefnu.

10. Samstarf Landbúnaðarháskóla Íslands og BSSL um tilraunastarf á Stóra-Ármóti, Jóhannes Sveinbjörnsson LbhÍ.

Tilraunastarf LbhÍ er á nokkrum stöðum á landinu. Jóhannes lagði áherslu á að Stóra-Ármót yrði framtíðar tilraunarstaður í nautgriparækt, enda eini staðurinn þar sem hægt er að gera ítarlegar fôdurtilraunir. Samstarf við Búnaðarsambandið er gott á því sviði og möguleikarnir miklir. Þeir tilraunastaðir sem nú eru í notkun eru, Korpa á jarðræktarsviði, á Möðruvöllum

er líka jarðrækt en þar var áður líka nautgriparrækt. Á Hvanneyri er jarðrækt og fjós sem notað er aðallega til kennslu en lítið til rannsókna. Hestur hefur svo verið burðarás í sauðfjárrækt í áratugi.

Jóhannes fór yfir verkefni síðustu ára. Má þar fyrst nefna verkefnið hraustar kýr en þar á að kanna aukna sjálfbærni í fódur mjólkurkúa, aðal ávinningurinn af því verkefni er að fá betri og markvissari nýtingu á heimaöfluðu byggi. Það kom fram að það hefur ekki neikvæð áhrif á kýrnar þó þær séu fódraðar með svona miklu byggi.

Næsta verkefni er jógurhreysti og í því verkefni kannað áhrif Startvac® bóluefnisins á jógurheilbrigði. Í því verkefni verður fylgst með tíðni jógurbólgu, frumutölu einstaklinga og tíðni sýktra spena í upphafi og lok rannsókna. Þar koma fram að bólusetning gegn jógurbólgu er ekki eins góður valkostur og væntingar stóðu til.

Verkefnið kvígur 24 miðar að rannsókn á áhrifum mismunandi fódursamsetningar á vöxt og þroska kálfa og kvígna. Þar er markmið að finna heppilegustu samsetningu til fullnýtingar á vaxtagetu gripanna á hverjum tíma, svo að þær séu nógu þroskaðar til að bera 24 mánaða gamlar. Í dag eru margir bændur að láta kvígurnar bera um 28 mánaða gamlar og má ætla að með því að stytta tímang geti íslenskir kúabændur grætt umtalsveðar fjárhæðir. Í verkefninu kvígur 24 er líka könnuð áhrif þess að kálfar hafi frjálstan aðgang að sýrðri mjólk.

Að lokum fór Jóhannes yfir hugmyndir um framtíðaráform. Í NorFor er unnið mikið starf til að meta átgetu kúnna en það er mikilvægt að hún sé sem réttast metin. Þá er mikilvægt að bera saman mismunandi próteingjafa, því þar er mikið framboð í gangi. Tilraunastarfinu stendur fyrir þrífum að þar vantar mannskap til að vinna þetta starf. Það vantar nýtt fólk til að sinna rannsóknum, í dag eru bara tveir sem eru með fódurrannsóknir. Mastersnemar ættu að geta komið þar inn í og hjálpað til, bæði í fódur- og jarðræktarrannsóknum. Erum að auka menntun og mikilvægt að tengja leiðbeiningamiðstöðvarnar við rannsóknir og hjálpast að við að kynna niðurstöður. Í dag eru niðurstöður birtar í ýmsum ritum sem má nálgast á greinasafni landbúnaðarins á netinu. Opinn dagur á Stóra-Ármóti er líka góð leið til að kynna niðurstöðurnar. Það er nauðsynlegt að efla samstarf milli rannsóknamanna og ráðunauta og samvinna þar á milli er nauðsynleg ekki síst til að efla kynningu á niðurstöðum. Markmið með tilraunavinnu sem þessari er að gera ráðgjöf til bænda skilvirkari og markvissari.

11. Umræður og fyrirspurnir

Þórir Jónsson, Selalæk telur ekki hörgul á peningum en mannahallæri. Fagnar að LbhÍ skuli ætla að gera betur í tilraunastarfinu.

Ólafur Helgason, Hraunkoti. Þakkar erindið en kom á óvart hversu margar tilraunir hafa verið gerðar og

spurði hvort ekki vantaði að kynna niðurstöðurnar betur.

Elín B. Sveinsdóttir, Egilsstaðakoti spurði hvort einhverjar tilraunir væru komnar á lokastig?

Guðrún Stefánsdóttir, Hlíðarendakoti bað um leiðbeiningar hvernig hægt væri að nálgast tilraunaniðurstöður á netinu.

Jóhannes Sveinbjörnsson ræddi um að það vantaði fólk, mikið er um að þegar fólk kemur úr námi skilar það sér ekki í rannsóknastörfin. Það mætti kynna tilraunirnar betur og hægt er að fara inn á lbhi.is eins og hann sýndi fundargestum.

12. Kosningar, til búnaðarþings.

Egill Sigurðsson, Berustöðum, kynnti lög um kosningu. Enginn listi og eru því allir í kjöri. 7 nöfn má setja á listann. Fyrst er kosið um aðalmenn, síðan varamenn í annari umferð.

Egill Sigurðsson gefur kost á sér til setu á Búnaðarþingi.

Ólafur Þ. Gunnarsson, Giljum kynnti sig og bauð sig fram til setu og gerði grein fyrir sér. Hann býr sauðfjárbúi ásamt konu sinni Birnu. Þau eru nýbyrjuð með ferðaþjónustu.

Valdimar Guðjónsson, Gaulverjabæ gefur kost á sér til setu á Búnaðarþingi. Hefur setið í félagsráði FKS og er kúabóndi. Hefur ekki setið á Búnaðarþingi, hefur þó verið í ýmsum félagsmálum. Andstæðingur inngöngu í ESB og þar vantar að skýra hvers vegna við erum á móti.

Þórir Jónsson Selalæk, gefur kost á sér til setu á Búnaðarþingi. Býr félagsbúi með Bjarna bróður sínum frá 1976

Guðbjörg Jónsdóttir, Læk, býður sig fram til setu á Búnaðarþing, er í varstjórn BÍ. Bóndi að Læk í Flóa. Hún skilaði líka kveðju frá Elvari Eyvindssyni, Skíðbakka sem gefur líka kost á sér til setu á Búnaðarþingi.

Stefán Geirsson Gerðum í Flóahreppi, býður sig fram til setu á Búnaðarþingi. Býr félagsbúi með foreldrum sínum frá 2008. Vill standa vörð um hagsmuni sunnlenskra bænda.

Guðrún Stefánsdóttir, Hlíðarendakoti. Hefur verið á Búnaðarþingi sl. 3 kjörtímabil. Býður sig fram til endurkjörs á Búnaðarþingi.

Ágúst Rúnarsson V-Fíflholti. Hefur verið á Búnaðarþingi sl. ár og vill gefa kost á sér áfram.

Helgi Eggertsson, Kjarri. Gefur ekki kost á sér til setu á Búnaðarþingi og bað þess sama fyrir Hrafinkel Karlsson, Hrauni.

Gunnar Eiríksson, Túnsbergi býður sig fram til setu á Búnaðarþingi.

Oddný Steina Valsdóttir, Butru. Býr sauðfjárbúi og er með nautaeldi ásamt manni sínum Ágústi Jenssyni og vill bjóða sig fram til setu á Búnaðarþingi.

Nefndir hefja störf.

Kaffihlé

13. Nefndarskipan.

Sveinn Sigurmundsson, kynnti tillögur lagði fram þá tillögu sem kom fram á fundinum og hvatti menn til að koma með tillögur. Nefndirnar verða 5, allsherjarnefnd, fjárhagsnefnd, sauðfjárnefnd, nautgripanefnd og hrossaræktarnefnd. Hann lagði til að Elín B. Sveinsdóttir yrði formaður fjárhagsnefndar og Egill Sigurðsson formaður allsherjarnefndar. Hann hvatti menn til að fara í þær nefndir sem þeir hefðu áhuga á, en menn yrðu ekki skipaðir í nefndir.

14. Niðurstöður Búnaðarpingskosninga

Aðalmenn

Guðbjörg Jónsdóttir, Læk 33 atkvæði
Ólafur Þ. Gunnarsson, Giljum 32 atkvæði
Oddný Steina Valsdóttir, Butu 31 atkvæði
Gunnar Kr. Eiríksson, Túnsbergi 28 atkvæði
Guðrún Stefánsdóttir, Hlíðarendakoti 27 atkvæði
Þórir Jónsson, Selalæk 25 atkvæði
Stefán Geirsson, Gerðum 24 atkvæði

Varamenn

Egill Sigurðsson, Berustöðum 28 atkvæði
Ágúst Rúnarsson, Vestra-Fíflholti 32 atkvæði
Valdimar Guðjónsson, Gaulverjabæ 32 atkvæði
Elvar Eyvindsson, Skíðbakka 29 atkvæði
Sigurður Sæmundsson, Skeiðvöllum 6 atkvæði
Erlendur Ingvarsson, Skarði 7 atkvæði
Ragnar M. Lárusson, Stóra-Dal 5 atkvæði

15. Kosningar í stjórn Búnaðarsambands

Suðurlands

Kjósa skal um tvo stjórnarmenn og tvo í varastjórn úr Rangárvallasýslu. Kosningar aðal- og varamanna eru aðskildar.

Egill Sigurðsson, Berustöðum kom í pontu, hann fékk ekki brautargengi til setu á Búnaðarþingi og lýsti því yfir að hann gæfi ekki kost á sér til setu í stjórn Búnaðarsambandsins.

Fundarstjóri, Ragnar M. Lárusson, biður um fundarhlé þegar Egill hafði gert grein fyrir ákvörðun sinni. Rangæingar ráða ráðum sínum í fundarherbergi.

Hléi lýkur. Egill Sigurðsson gerir grein fyrir tillögu Rangæinga, sem er að Ragnar M. Lárusson verði áfram aðalmaður Rangæinga í stjórn og Erlendur Ingvarsson bætist við. Þessi tillaga lögð fyrir fundinn en fundarmenn eru algerlega óbundnir í leynilegri kosningu.

Niðurstöður kosninga - aðalmenn Rangæinga

Ragnar M. Lárusson, Stóra-Dal: 36 atkvæði
Erlendur Ingvarsson, Skarði: 33 atkvæði
Oddný Steina Valsdóttir, Butru: 4 atkvæði
Þórir Jónsson, Selalæk: 3 atkvæði
Guðrún Stefánsdóttir, Hlíðarendakoti: 2 atkvæði
Sigurður Sæmundsson, Skeiðvöllum: 1 atkvæði

Niðurstöður kosninga – varamenn Rangæinga

Erlendur Ingvarsson, Skarði kemur í pontu og þakkar það traust sem honum er sýnt og gerir að tillögu sinni að Sigurður Sæmundsson, Skeiðvöllum, og Karel Geir Sverrisson, Seli, verði kjörnir varamenn. Kosning fór þó þannig:

Oddný Steina Valsdóttir: 27 atkvæði
Sigurður Sæmundsson: 17 atkvæði

Kosning um skoðunarmenn reikninga

Ólafur Kristjánsson, Geirakoti hefur lokið 6 ára kjörtímabili. Baldur I. Sveinsson, Litla-Ármóti stingur upp á Theódóri Vilmundarsyni, Efsta-Dal og Hrafnkatli Karlssyni, Hrauni. Skoðunarmenn samþykktir með lófaklappi af fundinum. Tillaga um varamenn samþykkt með lófaklappi: Valdimar Guðjónsson, Gaulverjabæ og Elín Bjarnveig Sveinsdóttir, Egilsstaðakoti.

Guðbjörg Jónsdóttir, Læk stingur upp á aðal endurskoðanda, Halldóri Arasyni Deloitte, sem samþykktur var með lófaklappi.

16. Tillögur lagðar fram frá nefndum – umræður og afgreiðsla.

Formaður fjárhagsnefndar Elín B. Sveinsdóttir, Egilsstaðakoti bar upp tillögur nefndarinnar:

Tillaga nr. 1 frá fjárhagsnefnd.

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn á Heimalandi 18.apríl 2012 samþykkir fyrirbyggjandi fjárhagsáætlun Búnaðarsambands Suðurlands fyrir árið 2012

Tillagan samþykkt samhljóða

Tillaga nr. 2 frá fjárhagsnefnd.

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn á Heimalandi 18.apríl 2012 leggur til að við gerð fjárhagsáætlunar Kynbótastöðvar Suðurlands fyrir árið 2012 verði sæðingagjöld kr. 1.600,- á kú.

Tillagan samþykkt samhljóða.

Tillaga nr. 3 frá fjárhagsnefnd.

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn á Heimalandi 18.apríl 2012 samþykkir óbreytt árgjald til Búnaðarsambands Suðurlands, alls kr. 1.000,- á félagsmann.

Tillagan samþykkt samhljóða.

Tillaga nr. 4 frá fjárhagsnefnd.

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn á Heimalandi 18.apríl 2012 samþykkir að þóknun aðalfundarfulltrúa miðist við sem svarar tvöföldum dagpeningum ríkisstarfsmanna. Það er kr. 19.400,-

Tillagan samþykkt samhljóða.

Tillaga nr. 5 frá fjárhagsnefnd.

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands

haldinn á Heimalandi 18.apríl 2012 samþykkir að laun stjórnarmanna verði kr. 10.000,- (kr. 16.166) fyrir hvern stjórnarfund auk dagpeninga og aksturs samkvæmt ríkistaxta og framreiknað með vísitölubreytingum samkvæmt grunni í launavísitölu í apríl 2005. Formaður fái tvöföld laun og dagpeninga á við aðra stjórnarmenn auk aksturs. Formaður fái að auki eingreiðslu sem nemur kr. 150.000,- (kr. 269.181) miðað við árið 2003 sem framreiknast með launavísitölu.

Tillagan samþykkt samhljóða.

Tillögur allsherjarnefndar voru næst lagðar fram. Egill Sigurðsson, Berustöðum, bar upp tillögur frá allsherjarnefnd.

Egill fylgdi tillögu 6 úr hlaði með nokkrum orðum og umræðu um framgang málsins á komandi misserum og þá vinnu sem þegar hefur farið fram.

Tillaga nr. 6 frá allsherjarnefnd.

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn á Heimalandi 18.apríl 2012 telur tímabært að endurskoða fyrirkomulag leiðbeiningaþjónustunnar, en telur æskilegt að málið fái lengri tíma til undirbúnings og meiri kynningu meðal bænda.

Fundurinn beinir því til Búnaðarsambandsins að taka forystu í þessu máli með þarfir sunnlenskra bænda að leiðarljósi.

Tillagan samþykkt samhljóða

Samúel í Bryðjuholti taldi að ekki mætti geyma málið of lengi heldur og vinna bæri það hratt.

Baldur I. Sveinsson, benti á forystuhlutverk Búnaðarsambandsins í krafti stærðar sinnar og Stóra-Ármóts. Húsnæði til staðar o.fl. o.fl. Skoraði á Guðbjörgu að standa fast og þétt að þessu máli.

Egill Sigurðsson sagði ljóst að hinn almenni bóndi yrði að geta haft áhrif á feril og þróun málsins. Góð leið til að hleypa grasrótinni að þróun málsins.

Tillaga nr. 7 frá allsherjarnefnd.

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands haldinn á Heimalandi 18.apríl 2012

skorar á Vegagerðina að sinna betur endurnýjun gamalla girðinga, reiðvega og ristahliða meðfram og við stofnbrautir.

Bjarni Þorkelsson kemur með tillögu um að reiðvegum verði bætt inn í tillögunu. Það gert.

Tillagan samþykkt samhljóða með áorðinni breytingu Bjarna.

Frá hrossaræktarnefnd

Sveinn Steinarsson kom í pontu og ræddi sýningagjöld hrossa, möguleg lækun ef skráning verður meira sjálfvirk inn á sýninguna. Aðrar umræður í hrossaræktarnefnd snúast um kostnað við sjálfa yfirlitssýninguna samanborið við heildarsýningu, lagði þá spurningu fyrir Svein.

Sveinn Sigurmundsson taldi ljóst að vera þyrfti á varðbergi gagnvart kostnaðarþáttum sem kostur er. Kostnaður er einfaldlega mikill enda langir vinnudagar og sérhæft starfsfólk. Sveinn ræddi kostnaðarniðurstöðu síðasta árs þar sem fram kom að 3.000,- kr vantaði upp á hvert hross til að allt sýningahaldið í heild gæti staðið undir sér.

Frá sauðfjárræktarnefnd

Fanney Ólöf Lárusdóttir kom í pontu. Fimmtán manns voru í nefndinni. Engin tillaga lá fyrirfram fyrir nefndinni. Rætt var um skýrsluhald, almenn ánægja er með störf nýs landsráðunautar (sem ráðinn var tímabundið) og yfirferð hans í skýrsluhaldsmálum. Hauststörfin voru rædd í þaula. Rætt um ástæður minnkandi þátttöku í sæðingum, einkum í Vestur-Skaftafellssýslu. Rætt var um hrútaval og fl. Almenn sátt var um störf Búnaðarsambandsins en engar tillögur komu fram.

Frá nautgriparæktarnefnd

Þórir Jónsson, gerði grein fyrir umræðum í nefndinni. Rætt var um tilraunastarfið á Stóra-Ármóti og fram komu jákvæðar hugmyndir um eflingu þess. Margir nefndarmenn munu hafa verið áhugasamir um innblöndun nýs erfðaefnis í stofninn. Þórir lýsti ánægju nefndarmanna með námskeiðahald síðastliðinn vetur s.s. námskeið um fjósbyggingar.

Stefán Geirsson kom í pontu og bætti við frá umræðu nefndarinnar um blautvig og þurrvig skrokka. Samkvæmt umræðum rýra sláturhúsin vigt bænda að ósekju, samkvæmt áliti kjötiðnaðarmanns. Enn fremur taldi Stefán að nefndarmenn hefðu alls ekki verið á eitt sáttir um innflutning nýs erfðaefnis.

17. Reikningar bornir undir atkvæði.

Reikningur BSSL fyrir 2011 samþykktir samhljóða með handauppréttingu.

18. Önnur mál

Fundarstjóri opnar fyrir önnur mál. Tekur orðið sjálfur og þakkar Agli Sigurðssyni

fyrir farsælt samstarfá vettvangi Búnaðarsambandsins. Bauð Erlend Ingvarsson velkominn til starfa.

Ólafur Þ. Gunnarsson, Giljum, bað um orðið. Þakkaði auðsýnt traust til sín, kjörinn á búnaðarþing. Óskaði öðrum kjörnum fulltrúum til lukku og þakkaði Agli og fleirum fyrir vel unnin störf. Lýsti áhyggjum sínum af sauðfjársæðingum í V-Skaftafellssýslu. Þátttaka í sæðingum hefur þar verið í frjálsum falli. Nefndi deyfð meðal bænda, óánægja með þá hrúta sem í boði eru. Taldi að í þessum eignum væru menn þó að skjóta sig í fótinn með því að taka ekki þátt í þessu starfi. Gerði það að tillögu sinni að þetta mál yrði sérstaklega kannað. Sagðist sjálfur hafa notað sæðingarnar mikið. Lýsti ýmsum tilraunum á sínu búi í tengslum við sæðingar.

Sveinn Sigurmundsson bað um orðið. Ræddi þátttöku

í sæðingum í V-Skaftafellsýslu. Taldi árangurinn að sæðingunum þó ótvíræðan. Þakkaði Agli Sigurðssyni kærlega fyrir vel og vasklega unnin störf. Nefndi nokkra eldri stjórnarmenn. Breytingar framundan eru í farvatninu hjá Búnaðarsambandinu. Við þurfum að vinna sem best úr þessari stöðu. Miklar breytingar á fulltrúum bænda til Búnaðarþings en 5 af 7 fulltrúum eru nýjir á Búnaðarþingi. Jákvætt að sjá auðsýndan áhuga fólks á því að starfa að hagsmunamálum bænda.

Guðbjörg Jónsdóttir bauð nýjan stjórnarmann velkominn til starfa. Sagði stórt skarð að fylla enda Egill geysiöflugur og traustur félagi. Bauð alla nýkjörna fulltrúa velkomna til starfa. Þakkaði Sveini Ingvarssyni sérstaklega vel unnin störf.

Egill Sigurðsson, taldi ákvörðun sína rökrétta og skynsamlega, að ganga úr stjórn eftir 12 ára starf. Óskaði nýju fólki velfarnaðar og alls góðs í framtíðinni. Þakkaði meðstjórnarfólki og starfsmönnum öllum á liðnum árum. Mikilvægt að halda vel utan um starfsfólkið. Þó Búnaðarsambandið standi sterkt fjárhagslega þá er mannauðurinn mikilvægastur þegar

upp verður staðið.

Stefán Geirsson þakkaði auðsýnt traust með kjöri til Búnaðarþings. Bar upp tillögu sem var að fæðast.

„Aðalfundur BSSL, haldinn að Heimalandi 18. apríl 2012, samþykkir að beina því til Landssambands kúabænda að gerð verði athugun á rýrnun nautakjöts við geymslu. Sláturhús meta rýrnun milli blautvigtar og þurrvigtar 2,5%“.

Samþykkt samhljóða.

Fundarstjóri, dró saman og þakkaði góðan fund. Gaf Guðbjörgu formanni orðið.

Guðbjörg þakkaði góðan fund og sleit fundi.

19. Fundarslit.

Fundið slitið kl: 18.19

Helga Sigurðardóttir.

Lög Búnaðarsambands Suðurlands

1. gr.

Búnaðarsamband Suðurlands er samband búnaðar- og búgreinafélaga sem starfa að einhverju eða öllu leyti í Árnassýslu, Rangárvallasýslu og V-Skaftafellssýslu. Það er aðili að Bændasamtökum Íslands. Heimili og varnarþing þess er á Selfossi.

Nái starfssvæði aðildarfélags inn á starfssvæði annars búnaðarsambands skal leitað eftir samstarfssamningi við það.

2. gr.

Aðild að Búnaðarsambandinu geta átt þeir einstaklingar og lögaðilar, sem þess óska og stunda búrekstur í atvinnuskyni, enda séu þeir félagar í búnaðar- eða búgreinafélagi, sbr. 1. gr

Aðild einstaklinga skal óháð því hvort þeir stunda búrekstur í eigin nafni eða annarra. Undir búrekstur fellur hverskonar búfjárrækt, jarðrækt, skógrækt, garðrækt og ylækt. Einnig eftirfarandi starfsemi fari hún fram á lögbýlum:

Eldi og veiðar vatnafiska, nýting hlunninda, framleiðsla, úrvinnsla og þjónusta.

Einstaklingar sem félagar eru í fleiri en einu aðildarfélagi skulu tilnefna eitt þeirra sem sitt aðalfélag, sem þar með ber ábyrgð á aðild þeirra. Samkvæmt því skal Búnaðarsambandið halda skrá yfir aðildarfélög sín og samræmda félagaskrá yfir alla félagsmenn þeirra. Sú félagaskrá er jafnframt félagaskrá Búnaðarsambandsins.

3. gr.

Tilgangur sambandsins er að efla hvers konar framfarir í landbúnaði, gæta hagsmuna og auka hagsæld þeirra sem landbúnað stunda.

Að framfylgja á hverjum tíma gildandi löggjöf um íslenskan landbúnað í samstarfi við þá aðila sem annast framkvæmd slíkra laga.

4. gr.

Búnaðarsambandið mun leitast við að ná tilgangi sínum með því að:

a) Hafa í þjónustu sambandsins sem best menntaða leiðbeinendur, sem veiti faglega aðstoð í sem flestum greinum landbúnaðarins.

b) Efla hverskonar félagsmálastarfsemi í héraðinu sem vinnur að framförum í landbúnaði.

c) Gefa út ársrit og annast aðra útgáfustarfsemi til fróðleiks og framfara eftir því sem aðstæður leyfa á hverjum tíma.

d) Búnaðarsambandinu ber að sjá um kosningu til Búnaðarþings samkvæmt samþykktum Bændasamtaka Íslands.

5.gr.

Heimilt er Búnaðarsambandinu að innheimta árgjald af félögum. Skal þá hvert aðildarfélag standa skil á greiðslu þess í samræmi við fyrirbyggjandi félagaskrá samkv. 2.gr. Árgjald Búnaðarsambandsins er ákveðið á aðalfundi sambandsins hverju sinni fyrir næsta ár. Gjöldum þessum skal skilað fyrir 1. desember ár hvert ásamt félagatali.

Reikningsár Búnaðarsambandsins er almanaksárið.

6. gr.

Stjórn Búnaðarsambandsins skal skipuð fimm mönnum. Formaður, varaformaður, ritari og tveir meðstjórnendur. Kosnir skulu jafnmargir til vara. Stjórn og varastjórn skal þannig skipuð: Úr Vestur-Skaftafellssýslu einnstjórnarmaður, úr Rangárvallasýslu tveir og úr Árnessýslu tveir. Stjórnarmenn og varamenn þeirra skulu kosnir til þriggja ára, þannig að Árnesingar skulu kosnir eitt árið, Rangæingar annað árið og Vestur-Skaftafellingar hið þriðja.

Löggiltur endurskoðandi skal kosinn árlega. Tveir skoðunarmenn reikninga skulu kosnir til tveggja ára í senn og tveir til vara. Skoðunarmaður reikninga skal eigi starfa lengur en sex ár í senn.

Stjórnin skiptir sjálf með sér verkum. Hún ræður framkvæmdastjóra, er sér um daglegan rekstur sambandsins, reikningshald og ráðningu starfsfólks í samráði við stjórn sambandsins.

7.gr.

Aðalfundur Búnaðarsambandsins skal haldinn árlega, eigi síðar en í júní-mánuði. Skal boða til hans með minnst hálfsmánaðar fyrirvara.

Á aðalfundi eiga sæti kjörnir fulltrúar félaga sem aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands hefur samþykkt sem aðildarfélög.

Hvert aðildarfélag á rétt á fulltrúum sem hér segir:

Þar sem félagatala er allt að 60, einn fulltrúa.

Þar sem félagatala er 61-120, tvo fulltrúa.

Þar sem félagatala er 121-180, þrjú fulltrúa.

Þar sem félagatala er 181-240, fjóra fulltrúa, o.s.frv.

Auka fulltrúafund skal halda ef meirihluti stjórnar eða einn þriðji hluti kjörinna fulltrúa krefst þess. Auk kjörinna fulltrúa eiga stjórn sambandsins og ráðunautar

þess málfrelsi og tillögurétt, svo og allir félagsmenn aðildarfélaga. Atkvæðisrétt hafa aðeins kjörnir fulltrúar. Þó skal enginn fara með nema eitt atkvæði.

Aðalfundur er lögmætur ef helmingur kjörinna fulltrúa er mættur ásamt meirihluta stjórnar sambandsins. Afl atkvæða ræður úrslitum. Þó þarf 2/3 hluta greiddra atkvæða á lögmætum aðalfundi til þess að lagabreytingar hljóti löglega afgreiðslu, enda hafi tillaga að lagabreytingu verið send út með fundarboði.

8. gr.

Á aðalfundi skal stjórnin leggja fram til umræðu og afgreiðslu:

1. Endurskoðaða reikninga sambandsins fyrir undanfarið ár, ásamt félagaskrá skv. 2. gr.

2. Skýrslu um starfsemi sambandsins undanfarið ár.

3. Fjárhagsáætlun fyrir yfirstandandi reikningsár.

4. Kjósa trúnaðarmenn samkvæmt 6. grein.

9. gr.

Stjórn Búnaðarsambandsins er heimilt að kjósa heiðursfélaga. Hvorki aðalfundur né aðrir opnir fundir eru ályktunarfærir um kjör heiðursfélaga. Fjöldi heiðursfélaga skal stilla mjög í hóf. Við kjör heiðursfélaga skal afhenda heiðursskjal undirritað af stjórnarmönnum sambandsins. Heiðursfélögum skal boðið að taka þátt í öllum hátíðarfundum sambandsins. Þeir skulu einnig boðaðir á aðalfund sambandsins og hafa þar málfrelsi og tillögurétt.

10. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar þau hafa verið samþykkt af aðalfundi Búnaðarsambands Suðurlands, undirritað af stjórn og staðfest af Bændasamtökum Íslands.

Búnaðarsamband Suðurlands

Ársreikningur

2012

Búnaðarsamband Suðurlands
Austurvegi 1
800 Selfoss
kt. 490169-6609

Búnaðarsamband Suðurlands

Ársreikningur

2012

Efnisyfirlit

Áritun óháðs endurskoðanda	2
Skýrsla stjórnar	3
Rekstrarreikningur	4
Efnahagsreikningur	5
Yfirlit um sjóðstreymi	6
Skýringar	7-15
Sundurliðanir	16-18

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og eiganda Búnaðarsambands Suðurlands

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Búnaðarsambands Suðurlands fyrir árið 2012. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreiknings, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáist um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits félagsins sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2012, efnahag þess 31. desember 2012 og breytingu á handbæru fé á árinu 2012, í samræmi við lög um ársreikninga.

Ábending

Athygli er vakin á skýringu nr. 15 um lífeyrisskuldbindingu.

Kópavogi, 3. apríl 2013

Deloitte ehf.

Halldór Arason
endurskoðandi

Við undirritaðir kjörnir skoðunarmenn Búnaðarsambands Suðurlands höfum yfirfarið ársreikning þennan. Við teljum hann vera í samræmi við ákvæði laga og samþykktir sambandsins og leggjum til að hann verði samþykktur.

Selfossi, 3. apríl 2013

Hrafnkell Karlsson

Theódór Vilmundarson

Skýrsla stjórnar

Ársreikningur Búnaðarsambands Suðurlands er gerður samkvæmt almennum reikningsskilaaðferðum í samræmi við lög um ársreikninga.

Á árinu 2012 var tap samtakanna kr. 515.015. Stjórn samtakanna leggur til að tap ársins verði fært til lækkunar á eigin fé eins og fram kemur í skýringum ársreikningsins.

Samkvæmt efnahagsreikningi nema heildareignir 248,1 milljónum króna. Eigið fé í árslok nemur 218,5 milljónum króna og lækkaði á árinu um kr. 280.215.

Þann 1. janúar 2013 tók Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins ehf. (RML) við ráðgjafarþjónustu búnaðasambandanna í landinu í samræmi við samþykkt búnaðarþings frá febrúar 2012. Starfsemi Búnaðarsambands Suðurlands mun því taka miklum breytingum á árinu 2013.

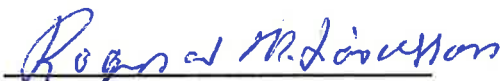
Að álit stjórnar og framkvæmdastjóra Búnaðarsambands Suðurlands koma fram í ársreikningi þessum allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu félagsins í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun á árinu.

Stjórn og framkvæmdastjóri Búnaðarsambands Suðurlands staðfesta hér með ársreikning félagsins fyrir árið 2012 með undirritun sinni.

Selfossi, 3. apríl 2013

Í stjórn

Guðbjörg Jónsdóttir

Ragnar M. Lárusson

Erlendur Ingvarsson

Gunnar Kr. Eiríksson

Jón Jónsson

Framkvæmdastjóri

Sveinn Sigurmundsson

Rekstrarreikningur ársins 2012

	Skýr.	2012	2011
Seld þjónusta og afurðir		140.605.842	128.083.072
Starfsfé		92.399.358	116.539.878
Aðrar tekjur		5.589.504	4.985.400
		<u>238.594.704</u>	<u>249.608.350</u>
Rekstrarvörur		(42.017.212)	(39.759.481)
Laun og annar starfsmannakostnaður	3	(144.644.223)	(134.242.420)
Bífreiða- og ferðakostnaður		(32.734.877)	(27.762.410)
Annar rekstrarkostnaður		(28.655.995)	(35.740.109)
Afskriftir	6	(6.020.237)	(6.770.283)
		<u>(254.072.544)</u>	<u>(244.274.703)</u>
(Rekstrartap), rekstrarhagnaður		(15.477.840)	5.333.647
Fjármunatekjur		1.421.520	1.061.104
Fjármagnsgjöld		(350.970)	(93.581)
Markaðsverðbréf		4.334.252	3.317.912
	4	<u>5.404.802</u>	<u>4.285.435</u>
Dótturfélag			
Afkoma dótturfélags	7	5.938.498	3.079.560
		<u>5.938.498</u>	<u>3.079.560</u>
(Tap), hagnaður fyrir skatta		(4.134.540)	12.698.642
Tekjuskattur	5	3.619.525	(3.202.671)
		<u>3.619.525</u>	<u>(3.202.671)</u>
(Tap), hagnaður ársins		<u>(515.015)</u>	<u>9.495.971</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2012

Eignir

	Skýr.	31.12.2012	31.12.2011
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	6	50.988.560	55.092.763
Eignarhlutur í dótturfélagi	7	61.717.140	55.543.842
Fjárfestingaverðbréf	8	41.179	36.924
		<u>112.746.879</u>	<u>110.673.529</u>
Veltufjármunir			
Birgðir	9	1.078.600	929.600
Viðskiptakröfur	10	34.079.229	19.942.608
Kröfur á dótturfélag	16	21.018.529	18.172.912
Aðrar skammtímakröfur	10	521.527	753.103
Markaðsverðbréf	11	61.506.923	59.417.260
Handbært fé	10	17.150.230	38.893.107
		<u>135.355.038</u>	<u>138.108.590</u>
Eignir		<u>248.101.917</u>	<u>248.782.119</u>

Eigið fé og skuldir

Eigið fé			
Óráðstafað eigið fé	12	218.528.029	218.808.244
Eigið fé		<u>218.528.029</u>	<u>218.808.244</u>
Langtímaskuldir og skuldbindingar			
Tekjuskattsskuldbinding	13	695.160	4.314.685
		<u>695.160</u>	<u>4.314.685</u>
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir	14	5.925.606	7.578.900
Ógreiddir reiknaðir skattar	5	0	216.547
Aðrar skammtímaskuldir	14	22.953.122	17.863.743
		<u>28.878.728</u>	<u>25.659.190</u>
Skuldir		<u>29.573.888</u>	<u>29.973.875</u>
Eigið fé og skuldir		<u>248.101.917</u>	<u>248.782.119</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2012

	Skýr.	2012	2011
Rekstrarhreyfingar			
(Rekstartap), rekstrarhagnaður		(15.477.840)	5.333.647
Afskriftir	6	6.020.237	6.770.283
Sölutap (-hagnaður) fastafjármuna		1.329.384	(360.611)
Veltufé (til), frá rekstri án vaxta og skatta		(8.128.219)	11.743.319
Birgðir, (hækkun)		(149.000)	(241.400)
Rekstartengdar eignir (hækkun), lækkun		(13.660.456)	4.564.197
Rekstartengdar skuldir, hækkun, (lækkun)		3.436.085	(3.835.819)
Handbært fé (til), frá rekstri án vaxta og skatta		(18.501.590)	12.230.297
Innborgaðir vextir og arður		1.417.265	1.061.104
Greiddir vextir		(350.970)	(93.581)
Greiddir skattar		(216.547)	0
Handbært fé (til), frá rekstri		(17.651.842)	13.197.820
Fjárfestingahreyfingar			
Keyptir/seldir varanlegir rekstrarfjármunir	6	(3.245.418)	(3.598.515)
Hækkun krafna á dótturfélag		(2.845.617)	(52.039)
Innleyst markaðsverðbréf		2.000.000	5.000.000
		(4.091.035)	1.349.446
Fjármögnunarhreyfingar			
Fjármögnunarhreyfingar		0	0
		0	0
(Lækkun), hækkun handbærs fjár		(21.742.877)	14.547.266
Handbært fé í upphafi árs		38.893.107	24.345.841
Handbært fé í lok árs		17.150.230	38.893.107

Skýringar

---

1. Starfsemi

Búnaðarsamband Suðurlands er samband búnaðar- og búgreinafélaga á Suðurlandi. Verkefni sambandsins eru í aðalatriðum lögbundin, þ.e. Rekstur leiðbeiningastöðvar og fagleg ráðgjöf fyrir bændur, rekstur sæðingastöðva fyrir nautgripi og sauðfé og að vera starfandi tengiliður milli Bændasamtaka Íslands, búnaðar- og búgreinafélaga á félagssvæðinu.

2. Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningur Búnaðarsambands Suðurlands fyrir árið 2012 er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur. Markaðsverðbréf eru færð á markaðsverði í árslok að teknu tilliti til niðurfærslu. Að öðru leyti er ársreikningurinn byggður á kostnaðarverðreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Eftirfarandi er samantekt á helstu reikningsskilaaðferðum félagsins.

Mat og ákvarðanir

Við gerð ársreiknings þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti.

Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem þær eiga sér stað.

Eignarhlutar í dótturfélögum

Dótturfélög eru félög þar sem móðurfélagið fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar móðurfélagið hefur vald til ákvörðunartöku um fjármál og rekstur dótturfélagsins. Eignarhlutar í dótturfélögum er færðir samkvæmt hlutdeildaraðferð og er hlutdeild í afkomu fæðt til tekna í rekstrarreikningi. Tap dótturfélaga umfram hlutdeild er aðeins gjaldfært hafi félagið gengist í ábyrgð eða stofnað til skuldbindinga fyrir þeirra hönd.

Áhættustjórnun

Almenn stefna félagsins er að takmarka gjaldeyris- og vaxtaáhættu. Engir framvirkir gjaldeyriskiptasamningar, valréttir eða afleiðusamningar eru við lýði hjá félaginu.

Skráning tekna

Tekjur frá Búnaðarmálasjóði og búnaðarfélögum eru í meginatriðum tekjufærðar við greiðslu en tekjur af sölu eru færðar þegar til þeirra hefur verið unnið í samræmi við lög og settar reikningsskilareglur. Sala er skráð þegar vörur og þjónusta eru afhentar og eignarréttur hefur færst yfir til kaupanda.

Vaxtatekjur eru færðar fyrir viðkomandi tímabil í samræmi við viðeigandi höfuðstól og vaxtaþrósentu.

Fjármagnskostnaður

Allur fjármagnskostnaður er færður í rekstrarreikning á því tímabili sem hann fellur til.

Skýringar

---

2. Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Skattamál

Tekjuskattur er reiknaður og færður í ársreikninginn. Útreikningur hans byggir á afkomu fyrir skatta að teknu tilliti til varanlegra mismuna á skattalegri afkomu og afkomu samkvæmt ársreikningi. Tekjuskattshlutfall er 36%.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður skattur stafar af mismun efnahagsliða í skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar. Mismunurinn stafar af því að tekjuskattstofn félagsins er miðaður við aðrar forsendur en reikningsskil þess.

Tekjuskattsinneign er metin á reikningsskiladegi og er einungis færð að því marki sem líklegt er að hún nýtist á móti skattskyldum hagnaði í framtíðinni.

Varanlegir rekstrarfjármunir

Eignir eru skráðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eigninni muni nýtast félaginu og hægt er að meta kostnað vegna eignarinnar með áreiðanlegum hætti. Varanlegir rekstrarfjármunir eru upphaflega skráðir á kostnaðarverði. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eigninni í tekjuhæft ástand.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundradshluti af kostnaðarverði miðað við eignarhaldstíma á árinu að teknu tilliti til væntanlegs hrakvirðis.

Hagnaður eða tap vegna sölu eigna er mismunur söliverðs og bókfærðs verðs eigna á söludegi.

Birgðir

Birgðir eru eignfærðar á kostnaðarverði eða dagverði hvort sem lægra reynist að teknu tilliti til úreltra og gallaðra vara.

Verðbréf

Markaðsverðbréf eru verðbréf sem skráð eru á virkum markaði og keypt í þeim tilgangi að hagnast á skammtímaverðbreytingum. Markaðsverðbréf eru færð á markaðsverði að teknu tilliti til varúðarniðurfærslu og færast matsbreyting í rekstrarreikning á því tímabili sem hún fellur til.

Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til niðurfærslu. Niðurfærslan er ekki endanleg afskrift heldur er myndaður mótreikningur til að mæta hugsanlegu tapi sem kann að myndast í framtíðinni.

Viðskiptaskuldir

Viðskiptaskuldir eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til gengismunar.

Skýringar

3. Laun og annar starfsmannakostnaður

	2012	2011
Laun	117.605.605	108.406.235
Lífeyrissjóður	12.875.115	11.747.815
Önnur launatengd gjöld	12.211.508	11.982.991
Annar starfsmannakostnaður	1.951.995	2.105.379
	<u>144.644.223</u>	<u>134.242.420</u>
Meðalfjöldi starfa	28	26

Heildarlaun og þóknanir til stjórnar félagsins á árinu 2012 námu 2,6 milljónum króna.

4. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur greinast þannig:

	2012	2011
Vaxtatekjur af bankareikningum	1.182.055	793.747
Vaxtatekjur af viðskiptakröfum	27.530	19.448
Aðrar vaxtatekjur	211.935	247.909
	<u>1.421.520</u>	<u>1.061.104</u>

Fjármagnsgjöld greinast þannig:

Dráttarvaxtagjöld	(298.342)	(28.749)
Önnur vaxtagjöld	<u>(52.628)</u>	<u>(64.832)</u>
	(350.970)	(93.581)

Markaðsverðbréf greinast þannig:

Markaðsverðbréf hagnaður	4.334.252	3.317.912
	<u>4.334.252</u>	<u>3.317.912</u>
	<u>5.404.802</u>	<u>4.285.435</u>

5. Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður og færður í ársreikninginn og nemur tekjufærð fjárhæð í rekstrarreikningi 3,6 milljónum króna. Ekki kemur til greiðslu tekjuskatts á árinu 2013 þar sem tekjuskattsstofn félagsins er neikvæður.

Virkur tekjuskattur greinist þannig:

	2012		2011	
	Fjárhæð	%	Fjárhæð	%
(Tap), hagnaður fyrir skatta	(4.134.540)		12.698.642	
Skatthlutfall	(1.488.434)	36,0%	4.571.511	36,0%
Hlutdeild í afkomu dótturfélags	(2.137.859)	51,7%	(1.108.642)	-8,7%
Leiðrétting á tekjuskattskuldbindingu frá fyrri árum	0	0,0%	(266.966)	-2,1%
Aðrir liðir	<u>6.768</u>	-0,2%	<u>6.768</u>	0,1%
Tekjuskattur samkvæmt rekstrarreikningi	<u>(3.619.525)</u>	87,5%	<u>3.202.671</u>	25,2%

Skýringar

6. Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

	Fasteignir og lóðir	Áhöld og tæki	Bifreiðar	Samtals
Kostnaðarverð				
Staða í ársbyrjun	58.367.272	11.476.865	44.303.067	114.147.204
Eignfært á árinu	0	0	4.979.681	4.979.681
Selt og aflagt á árinu	0	0	(7.043.092)	(7.043.092)
Staða í árslok	58.367.272	11.476.865	42.239.656	112.083.793
Afskriftir				
Staða í ársbyrjun	28.632.868	8.583.357	21.838.216	59.054.441
Afskrift ársins	1.881.311	502.547	3.636.379	6.020.237
Selt og aflagt á árinu	0	0	(3.979.445)	(3.979.445)
Staða í árslok	30.514.179	9.085.904	21.495.150	61.095.233
Bókfært verð				
Bókfært verð í ársbyrjun	29.734.404	2.893.508	22.464.851	55.092.763
Bókfært verð í árslok	27.853.093	2.390.961	20.744.506	50.988.560
Afskriftarhlutföll	3-6%	10-20%	15-20%	
Fasteignamat og váttryggingamat eigna í árslok greinist þannig:				
			Fasteignamat	Váttrygginga- mat
Fasteignir og lóðir			73.168.000	164.412.000
Vélar og tæki, eignatryggingar				23.113.000
Ábyrgðatrygging				500.000.000

7. Eignarhluti í dótturfélagi

	Hlutdeild	Nafnverð	Megin starfsemi	
Eignarhlutar í dótturfélagi:				
Stóra-Ármót ehf.	100,00%	10.000.000	Tilraunabú fyrir landbúnað	
			2012	2011
Staða í ársbyrjun			55.543.842	52.303.082
Matsbreyting bústofns			234.800	161.200
Afkoma			5.938.498	3.079.560
Staða í árslok			61.717.140	55.543.842

8. Fjárfestingaverðbréf

	2012	2011
Eignarhlutar í öðrum félögum	41.179	36.924
	41.179	36.924
	Nafnverð	Bókfært verð
Önnur félög:		
Ístex hf. hlutabréf	1.499	1.983
Stofnsjóður SS	39.196	39.196
	40.695	41.179

Skýringar

9. Birgðir

	31.12.2012	31.12.2011
Birgðir	1.078.600	929.600
	<u>1.078.600</u>	<u>929.600</u>

10. Aðrar peningalegar eignir

Viðskiptakröfur

	31.12.2012	31.12.2011
Innlendar viðskiptakröfur	36.900.852	22.763.606
Greiðslukort	0	96.160
Niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(2.821.623)	(2.917.158)
	<u>34.079.229</u>	<u>19.942.608</u>

Niðurfærsla hefur verið reiknuð vegna krafna sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati stjórnenda og reynslu fyrri ára.

Aðrar skammtímakröfur

	31.12.2012	31.12.2011
Virðisaukaskattur	0	215.559
Fjármagnstekjuskattur	521.527	537.544
	<u>521.527</u>	<u>753.103</u>

Handbært fé

Handbært fé félagsins samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

	31.12.2012	31.12.2011
Bankainnstæður í íslenskum krónum	17.111.112	38.859.062
Bankainnstæður í erlendri mynt	0	11.886
Sjóður	39.118	22.159
	<u>17.150.230</u>	<u>38.893.107</u>

11. Markaðsverðbréf

	2012	2011
Staða í ársbyrjun	60.546.246	62.624.296
Innleyst á árinu	(2.000.000)	(5.000.000)
Fjármagnstekjuskattur, afdreginn	(244.589)	(356.073)
Breyting varúðarniðurfærslu	42.646	(39.889)
Verðbreytingar	<u>4.334.252</u>	<u>3.317.912</u>
	<u>62.678.555</u>	<u>60.546.246</u>
Breytingar á varúðarniðurfærslu greinist þannig:		
Staða í ársbyrjun	(1.128.986)	(1.168.875)
Breyting varúðarniðurfærslu	<u>(42.646)</u>	<u>39.889</u>
	<u>(1.171.632)</u>	<u>(1.128.986)</u>
Staða í árslok	<u>61.506.923</u>	<u>59.417.260</u>

Skýringar

12. Eigið fé

	<u>Óráðstafað eigið fé</u>
Eigið fé 1.1. 2011	209.151.073
Matsbreyting dótturfélags	161.200
Hagnaður ársins 2011	<u>9.495.971</u>
Eigið fé 1.1. 2012	218.808.244
Matsbreyting dótturfélags	234.800
Tap ársins 2012	<u>(515.015)</u>
Eigið fé 31.12. 2012	<u>218.528.029</u>

13. Tekjuskattsskuldbinding

	<u>Skuldbinding</u>
Staða 1.1.2011	(1.328.561)
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2011	(3.202.671)
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2012	<u>216.547</u>
Staða 1.1.2012	(4.314.685)
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2012	3.619.525
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2013	<u>0</u>
Staða 31.12.2012	<u>(695.160)</u>

Tekjuskattsskuldbinding greinist þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
Varanlegir rekstrarfjármunir	(1.139.270)	(1.069.458)
Viðskiptakröfur	351.569	638.701
Markaðsverðbréf	(4.984.226)	(3.883.928)
Áhrif af yfirfæranlegu skattalegu tapi	5.076.767	0
	<u>(695.160)</u>	<u>(4.314.685)</u>

14. Aðrar peningalegar skuldir

Viðskiptaskuldir

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
Innlendar viðskiptaskuldir	5.925.606	7.578.900
	<u>5.925.606</u>	<u>7.578.900</u>

Aðrar skammtímaskuldir

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
Virðisaukaskattur	4.838.861	0
Ógreidd laun og launatengd gjöld	15.147.171	14.896.653
Afmælisgjafasjóður	2.967.090	2.967.090
	<u>22.953.122</u>	<u>17.863.743</u>

Skýringar

---

15. Aðrar skuldbindingar

Skuldbindingar vegna lífeyrisgreiðslna fyrrverandi starfsmanna eru hvorki reiknaðar né færðar í ársreikninginn. Frá og með árinu 2005 hefur kostnaður vegna skuldbindingarinnar verið dreginn frá starfsfé skv. búnaðarlögum áður en því er skipt milli búnaðarsambanda.

16. Tengdir aðilar

Tengdir aðilar eru þeir aðilar sem hafa umtalsverð áhrif á samstæðuna, beint eða óbeint, þ.m.t. eigendur og fjölskyldur þeirra, stórir fjárfestar, lykilstarfsmenn og fjölskyldur sem og aðilar sem er stjórnað af eða eru verulega háðir félögum samstæðunnar, s.s. hlutdeildarfélög og samrekstrarfélög. Viðskipti við tengda aðila hafa verið gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila. Engin veruleg viðskipti voru við tengda aðila á árinu 2012.

Staða við tengd félög árið 2012:	Kröfur	Skuldir
Stóra-Ármót ehf., dótturfélag	21.018.529	0
	<u>21.018.529</u>	<u>0</u>
Staða við tengd félög árið 2011:	Kröfur	Skuldir
Stóra-Ármót ehf., dótturfélag	18.172.912	0
	<u>18.172.912</u>	<u>0</u>

17. Önnur mál

Þann 1. janúar 2013 tók Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins ehf. (RML) við ráðgjafarþjónustu búnaðasambandanna í landinu í samræmi við samþykkt búnaðarþings frá febrúar 2012. Starfsemi Búnaðarsambands Suðurlands mun því taka miklum breytingum á árinu 2013.

18. Samþykki ársreiknings

Ársreikningurinn var samþykktur á stjórnarfundum þann 3. apríl 2013.

Skýringar

19. Samstæðuylit

Búnaðarsamband Suðurlands og Stóra Ármót ehf.

Úrdráttur úr samstæðureikningi

Rekstrarreikningur

	2012	2011
Rekstrartekjur	285.792.577	297.909.582
Rekstrargjöld	(284.118.822)	(276.665.806)
Afskriftir	(10.971.047)	(11.267.766)
Fjármunatekjur - fjármagnsgjöld	6.652.079	3.497.222
Skattar	2.130.198	(3.977.261)
(Tap), hagnaður ársins	(515.015)	9.495.971

Efnahagsreikningur

	31.12.2012	31.12.2011
Eignir		
Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	92.713.706	97.726.719
Eignarhlutir í félögum og fjárfestingarverðbréf	35.810.998	33.912.248
Veltufjármunir	129.899.270	137.996.419
Eignir alls	258.423.974	269.635.386
Eigið fé og skuldir		
Eigið fé	218.528.028	218.808.243
Langtímaskuldir og skuldbindingar	5.695.892	21.719.151
Skammtímaskuldir	34.200.054	29.107.992
Eigið fé og skuldir alls	258.423.974	269.635.386

Sjóðstreymi

	2012	2011
(Tap), hagnaður ársins	(9.297.292)	9.976.010
Afskriftir	10.971.047	11.267.766
Aðrar breytingar	749.384	(2.317.308)
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta	2.423.139	18.926.468
Breyting á:		
Rekstrartengdum eignum	(13.909.918)	3.464.886
Rekstrartengdum skuldum	4.550.844	(3.646.345)
Handbært fé (til), frá rekstri án vaxta og skatta	(6.935.935)	18.745.009
Innborgaðir vextir og arður	3.753.971	1.962.941
Greiddir vextir	(2.034.222)	(955.577)
Greiddir skattar	(216.547)	0
	(5.432.733)	19.752.373
Fjárfestingahreyfingar	(9.447.530)	(3.262.851)
Fjármögnunarhreyfingar	(9.695.856)	(1.598.714)
	(19.143.386)	(4.861.565)
(Lækkun), hækkun handbærs fjár	(24.576.119)	14.890.808
Handbært fé í ársbyrjun	42.795.274	27.904.466
Handbært fé í árslok	18.219.155	42.795.274

Skýringar

20. Rekstrarreikningur deilda árið 2012

	BSSL Aðalskrifstofa	Kynbóta- stöð	Sauðfjár- sæðingastöð	Bænda- bókhald	Samtals 2012
REKSTRARTEKJUR:					
Seld þjónusta og afurðir	35.083.657	73.860.915	11.262.585	20.398.685	140.605.842
Starfsfé	82.151.126	7.658.232	2.378.800	211.200	92.399.358
Aðrar tekjur	5.295.504	294.000	0	0	5.589.504
	<u>122.530.287</u>	<u>81.813.147</u>	<u>13.641.385</u>	<u>20.609.885</u>	<u>238.594.704</u>
REKSTRARGJÖLD:					
Rekstrarvörur	(18.237.884)	(22.064.297)	(1.715.031)	0	(42.017.212)
Laun og annar starfsm.k.	(89.457.142)	(36.066.223)	(3.080.629)	(16.040.229)	(144.644.223)
Bífreiða- og ferðakostnaður	(15.230.533)	(17.504.344)	0	0	(32.734.877)
Annar rekstrarkostnaður	(10.823.181)	(5.923.751)	(7.649.310)	(4.259.753)	(28.655.995)
Afskriftir	(2.860.597)	(2.980.000)	(179.640)	0	(6.020.237)
	<u>(136.609.337)</u>	<u>(84.538.615)</u>	<u>(12.624.610)</u>	<u>(20.299.982)</u>	<u>(254.072.544)</u>
(Rekstrartap), hagnaður	(14.079.050)	(2.725.468)	1.016.775	309.903	(15.477.840)
Hlutdeild í afkomu dótturf.	5.938.498	0	0	0	5.938.498
Fjármunatekjur	1.028.854	91.900	71.122	229.644	1.421.520
Fjármagnsgjöld	(188.974)	(44.912)	(3.681)	(113.403)	(350.970)
Markaðsverðbréf	2.653.610	1.365.524	315.118	0	4.334.252
(Tap), hagnaður fyrir skatta	(4.647.062)	(1.312.956)	1.399.334	426.144	(4.134.540)
Tekjuskattur	3.619.525	0	0	0	3.619.525
(Tap), hagnaður	(1.027.537)	(1.312.956)	1.399.334	426.144	(515.015)

Sundurliðanir

	2012	2011
Seld þjónusta og afurðir		
Seld þjónusta	54.309.616	49.407.393
Sala bóka	156.823	186.512
Námskeið	809.555	762.072
Útseldur akstur	7.548	6.732
Útseld vinna	198.800	184.189
Sæðingatekjur, kynbótastöð	14.897.655	10.917.029
BÍ mjólkursamningur, kynbótastöð	56.202.663	54.017.625
Klaufskurður, kynbótastöð	2.760.597	2.064.614
Sæðingatekjur, sauðfjársæðingastöð	8.778.275	6.871.885
Útflutningur, sauðfjársæðingastöð	867.968	2.096.726
Afurðatekjur, sauðfjársæðingastöð	58.342	24.043
Önnur sala, sauðfjársæðingastöð	1.558.000	1.544.252
	<u>140.605.842</u>	<u>128.083.072</u>
Starfsfé		
<i>Bændasamtök Íslands:</i>		
BÍ - Vegna launa og ferðakostnaðar	20.762.756	22.591.198
BÍ - Vegna búfjárræktar	9.155.411	14.059.400
BÍ - Þátttaka í launakostnaði	8.738.232	7.393.990
BÍ - Annað	983.800	2.315.320
	<u>39.955.199</u>	<u>46.359.908</u>
Búnaðarmálagjald	49.026.951	56.773.781
Búnaðarfélag	1.331.000	1.474.000
Annað	2.086.208	11.932.189
	<u>92.399.358</u>	<u>116.539.878</u>
Aðrar tekjur		
Leigutekjur	5.295.504	4.985.400
Ýmsir styrkir og framlög	189.000	0
Aðrar tekjur	105.000	0
	<u>5.589.504</u>	<u>4.985.400</u>

Sundurliðanir

	2012	2011
Kostnaðarverð seldra vara		
Efnagreiningar keyptar	1.910.764	1.454.444
Aðföng önnur BÍ Hrossadómar	4.265.985	4.065.232
Kostnaður vegna eldgos	2.138.147	2.678.045
Kostnaður vegna sýninga	8.760.599	8.022.028
Aðföng til endursölu	1.162.389	951.929
Keypt sæði	18.129.975	14.260.195
Aðkeyptar sæðingar	0	3.108.039
Aðkeypt þjónusta, klaufskurður	3.060.986	2.622.470
Rekstrarvörur	873.336	877.381
Fóður	303.577	227.827
Rekstrarvörur	563.327	740.041
Áhaldakostnaður	152.127	93.250
	<u>41.321.212</u>	<u>39.100.881</u>
Bústofn frá fyrra ári	929.600	688.200
Keyptur bústofn	845.000	900.000
Bústofn í árslok	(1.078.600)	(929.600)
	<u>696.000</u>	<u>658.600</u>
	<u>42.017.212</u>	<u>39.759.481</u>
Laun og annar starfsmannakostnaður		
Vinnulaun	116.449.561	107.455.625
Önnur laun	1.156.044	950.610
Tryggingagjald	10.674.571	10.749.279
Lífeyrissjóður	12.875.115	11.747.815
Sjúkra- og orlofsheimilásjóður	1.480.819	1.227.368
Starfsmannatryggingar	114.406	99.528
Áunnið orlof, breyting	(58.288)	(93.184)
Dagpeningar	363.740	343.575
Námskeið	0	357.000
Annar starfsmannakostnaður	1.588.255	1.404.804
	<u>144.644.223</u>	<u>134.242.420</u>
Bifreiða- og ferðakostnaður		
Ferðakostnaður starfsmanna	9.903.660	9.054.821
Bifreiðaafnot	4.804.687	2.720.130
Bensín og olíur	9.864.282	8.865.676
Viðgerðir	3.186.703	2.730.658
Dekjakostnaður	1.257.470	1.985.475
Skattur og tryggingar	2.285.182	1.915.660
Aðkeyptur akstur	42.598	55.764
Smurning	533.015	653.241
Söluhagnaður bifreiða	1.329.384	(360.611)
Annað	(472.104)	141.596
	<u>32.734.877</u>	<u>27.762.410</u>

Sundurliðanir

	2012	2011
Annar rekstrarkostnaður		
Húsaleiga	2.375.751	2.534.479
Rafmagn og hiti	496.411	518.558
Viðhald húsnæðis	135.936	3.044.746
Vátryggingar húsnæðis	189.912	184.714
Ræsting og hreinlætisvörur	212.126	181.849
Fasteignagjöld	1.451.114	1.304.575
Viðhaldskostnaður, girðingar ofl.	38.789	614.463
Annar húsnæðiskostnaður	558.934	606.789
Áhaldakostnaður	1.462.808	1.947.291
Tryggingar	173.337	156.769
Auglýsingar	326.820	644.784
Endurskoðun og reikningsskil	2.405.383	2.621.708
Ferðakostnaður	1.088.205	1.012.681
Funda- og stjórnunarkostnaður	2.015.604	1.958.930
Handbækur og fagrit	60.209	93.889
Kaffistofa, mótuneyti og risna	1.480.780	1.383.898
Pappír, prentun og ritföng	1.669.228	1.236.634
Póstur og sendingarkostnaður	814.188	843.029
Sími	1.647.072	1.666.665
Styrkir og framlög	895.874	403.415
Veitingar	319.009	181.301
Tölvukostnaður	2.384.809	2.441.264
Útgáfukostnaður, heimasíða og vefur	2.623.239	2.562.668
Þjónustugjöld og bankakostnaður	500.394	403.047
Skrifstofutæki og áhöld	38.934	33.292
Lögfræðikostnaður	143.328	173.987
Önnur aðkeypt þjónusta	1.991.635	1.839.836
Akstur og flutningsgjöld	312.594	392.749
Landleiga	76.796	73.710
Rannsóknarkostnaður	1.076.891	802.992
Dýralæknar og skoðun	107.322	195.365
Bífreiðakostnaður	886.828	631.633
Niðurfærsla viðskiptakrafna	(95.535)	308.083
Afskrifaðar tapaðar kröfur	0	3.292.190
Ýmis kostnaður	791.270	646.167
Þátttaka hlutdeildarfélags í sameiginlegum kostnaði	(2.000.000)	(2.000.000)
	<u>28.655.995</u>	<u>35.740.109</u>

Búnaðarsamband Suðurlands

Hagnýtar upplýsingar

Heimilisfang:
Austurvegi 1
800 Selfoss

Aðalsími
480 1800

Starfsfólk:

Sveinn Sigurmundsson, framkvæmdastjóri,
Helga Sigurðardóttir, bókhald, netsjórn, ofl.
Halla Kjartansdóttir, tunkortagerð ofl.
Grétar Már Þorkelsson, búfjárefntilvit, úttektir ofl.
Brynja Marvinsdóttir, móttaka, skráning ofl.

Netföng

sveinn@bssl.is
helga@bssl.is
hk@bssl.is
gretar@bssl.is
bssl@bssl.is

Sími

480 1801
480 1804
480 1820
470 8088
480 1800

Starfsmenn bændabókhalds og starfsstöð

Ólafur Þór Þórarinsson, Selfossi
Skafti Bjarnason, Selfossi
Sigríður Emilsdóttir, Selfossi
Kristín Björnsdóttir, Selfossi
Eiríkur Jónsson, Gýgjarhólskoti
Sigurlaug Jónsdóttir, Kirkjubæjarklaustri
Sigrún Bøðvarsdóttir, Kirkjubæjarklaustri

oli@bssl.is
skafti@bssl.is
sigridur@bssl.is
kristin@bssl.is
eikiblei@mi.is
sigurlaug@bssl.is
sigrun@bssl.is

480 1802
480 1830
480 1832
480 1831
486 8987
480 1819
480 1819

Starfsmenn Kynbótastöðvar Suðurlands og starfssvæði:

Bragi Ágústsson Hluti Flóa, Skeið, Vesturhluti Árn.
Úlfhéðinn Sigurmundsson Hreppar, hluti Tungna
Hermann Árnason Rangárþing frá V-Landeyjum. Hluti Flóa
Smári Tómasson Frá Vík að vesturhluta Landeyja
Sigríður Bøðvarsdóttir Skaftárhreppur

482 2056
486 5563
487 8611
487 1410
487 4719

Klaufskurður KS, pantanir thorsteinn82@simnet.is

Þorsteinn Logi Einarsson, Egilsstaðakoti (pantanasími)
Birkir Þrastarson, Hæli

867 4104
897 4482

Tilraunabúið Stóra-Ármóti:

Grétar Hrafn Harðarsson, tilraunastjóri
Hilda Pálmadóttir og Höskuldur Gunnarsson, bústjórar

480 1807
482 1058

Sauðfjársæðingastöðin Þorleifskoti:

Sveinn Sigurmundsson,

480 1801

Minum á heimasíðuna bssl.is

Áhugavert efni má senda á helga@bssl.is